

Victor Linford. I (1962 $\frac{1}{2}$ m 1972)

Engelsman Victor Linford exposeert in Drommedaris

ENKHUIZEN — Het Internationaal Studenten Centrum „De Drommedaris” is met de komst van de eigenlijke lente zijn activiteiten weer begonnen. Daarmee wil niet gezegd zijn dat men was ingesluimerd, want de energie en het enthousiasme van het stichtingsbestuur bleven zich ook in de voorbije maanden in stijgende lijn bewegen. Alleen naar buiten was dat misschien niet zo merkbaar. Thans vraagt echter het bestuur aandacht voor een merkwaardig experiment dat in brede kring belangstelling verdient. Men geeft met ingang van vandaag een jong kunstenaar gelegenheid tot een eerste expositie in de ronde zaal van „De Drommedaris”. Die jonge kunstenaar is de Engelsman Victor Linford, die gehuwd is met een Nederlandse domineesdochter en in Spankeren bij Dieren woont.

Linford, zoon van een Engelse vader en een Wit-Russische moeder, bezocht te Londen de Camberwell School of Art, welke academie hij met het einddiploma op zak verliet. Sinds eind 1960 vertoeft hij in Nederland, waar hij werkte op een metaalfabriek in Leiderdorp. Natuurlijk bleef hij tekenen en door een toevallige omstandigheid kreeg een der bestuursleden van „De Drommedaris” werk van hem onder ogen. Dit leek

hem zó goed, dat hij de jonge, buitengewoon sympathieke Engelsman adviseerde een gesloten ring van tekeningen te maken, een soort cyclus van het menselijke leven.

Linford heeft dit idee op geheel eigen wijze uitgewerkt en in 37 tekeningen zijn visie op de levensgang gegeven. Hij deed dit eerlijk, zonder gemaniëerdheid, op figuratieve manier, zodat zijn werk van grote mededeelzaamheid werd en in menig opzicht een spontane ontroering oproept.

In deze cyclus — een volkomen klassiek gegeven — wordt men allereerst getroffen door de diepte van visie, die men bij een 21-jarige nog niet meende te mogen vinden. Dat men op zo jonge leeftijd toch reeds in staat blijkt menige absurditeit van het leven te signaleren, bepaalt mede de betekenis van dit werk, dat verder ontroert door schuchter, haast eerbiedig benaderen van de onderwerpen. Dat de kunstenaar de weg van de „cartoon” op zou gaan — zoals de organisatoren in een toelichting op deze tentoonstelling schrijven — is een mening, die wij niet onderschrijven kunnen. Daarom ook is de studentikoze titel: „Van kik tot snik” een enigszins profanerend etiket voor deze expositie, die werkelijk méér verdient dan dit slagzin-achtig wimpeltje.

„Van kik tot snik”

De jonge Engelse schilder Victor Linford prijst zich bijzonder gelukkig, dat hij zijn eerste expositie kan houden in de Dromedaris van Enkhuizen. Niet alleen omdat dit tot studentencentrum ingerichte oude bolwerk zo'n bijzonder fraaie expositieruimte heeft, maar vooral omdat deze ruimte buiten ligt. Door de kleine ramen van de Dromedaris kijkt men aan de ene kant, over een kleine haven waarin nog enkele echte vissersschuiten liggen heen, uit over het IJsselmeer, dat ondanks zijn wat serene wateren toch nog wel de allure van een echte zee heeft; aan de andere kant ziet men neer op een brokje oud-Enkhuizen, van een schilderachtigheid, zoals men in Nederland weinig aantreft. De in Londen geboren Victor Linford voelt zich buiten het best. „De natuur maakt dat ik me een ietsje meer volmaakt voel,” zegt hij.

Men zou Victor Linford na een eerste kennismaking echter beter thuis kunnen brengen in de kunstenaarswereld van Amsterdam of Parijs. Zijn kleding en uiterlijk zouden hem daar niet doen opvallen. De lichte onrust en onzekerheid die van hem uitgaan, zouden daar gewoon zijn. Bovendien getuigen ook zijn eerste schilderijen niet bepaald van een paradijselijke gemoedsgesteldheid. Zij zijn integendeel nogal cynisch en hard en in ieder geval somber.

Victor Linford is op 21 mei 1940 geboren. Hij volgde een middelbare school in Londen en ging daarna naar de Camberwell school of art. Onmiddellijk nadat hij deze had beëindigd vertrok hij naar Zweden, om daar een paar maanden in een restaurant te werken. Op de terugreis kwam hij door ons land en hij is hier blijven hangen. Hij werkte eerst op een koperen buizenfabriek in Leiderdorp en daarna een tijdlang op een rijwielfabriek in Spankeren, totdat hij kort geleden door de directeur van de Dromedaris, de heer Rijfkgogel, „ontdekt” werd. Het verblijf in Spankeren heeft voor Linford vrij diepgaande gevolgen gehad. Vooreerst is hij met een Spankerense (Minke de Jong) getrouwd en vervolgens loopt door zijn overigens uitstekend Nederlands een licht Achterhoeks accent.

De heer Rijfkgogel zag op een gegeven ogenblik een paar werken van Linford en hij bood hem de gelegenheid te exposeren in de Dromedaris. Hij verzocht Linford daartoe een serie te maken, die het leven van het begin tot het einde behandelde. Linford maakte een reeks van ongeveer 35 schilderijen, die momenteel onder de titel „van kik tot snik” in Enkhuizen te zien zijn.

Zoals al gezegd: het werk van Linford is nogal somber van aard. Met een bijna als excuus aandoend enthousiasme begint Linford onmiddellijk als we naar zijn werk gaan kijken er college over te geven. Hij geeft toe, dat het somber is, „maar”, zegt hij, „dat zijn we allemaal.” Hij zegt ook van zijn cartoon-achtige zwart-wit schilderijen, dat zij literair zijn in de goede betekenis van het woord. „Als ik schilder, maak ik iets voor iedereen.” En ons aan de arm meevoerend: „Ziet u hoe de wijzende strakke hand van deze man overeenkomt met de uitdrukking in zijn gezicht?”

Enfin, gaat u zelf maar eens kijken. Mocht u in de schilderijen minder zien dan Linford en wijzelf, dan zal in ieder geval Enkhuizen u tevreden stellen.

Victor Linford

Victor Linford tekent 't leven „van kik tot snik”

Veelbelovend talent.

ENKHUIZEN. — Met enkele woorden heeft de jonge Engelse kunstenaar Victor Linford, die tot nu toe zijn brood verdiende in een Nederlandse rijwielfabriek als gewoon arbeider, zijn eerste expositie van eigen werk geopend. In een 37-tal tekeningen geeft Linford zijn visie op leven en dood weer. Hij tekende het moment waarop een mens vanuit de moederschoot gekomen het levenslicht aanschouwt, hij plaatst de toeschouwer bij de groeve van een uitgeblust leven. En tussen deze uitersten — geboorte en dood — plaatste hij tal van momentopnamen in 's mensen bestaan. Het zogende kind, de school, verlovingsstijd en huwelijk, geloof en ongelooft, vreugde en verdriet, de dagelijkse tredmolen, met de registrerende stempelklok, de demonstratie-optocht en de politieke vergadering Victor Linford tekent de dingen, zoals hij ze ziet. Misschien wat somber, maar eêrlijk en oprecht, soms treffend juist. Zijn werken vereisen geen onderschrift, ze spreken

een duidelijke taal. Ze zijn getekend met Oostindische inkt, soms aangevuld met zinkwit of plakaatverf. Met vaak prachtig resultaten zoals b.v. in zijn „Koppen”. Paul Mertz die bij de opening van deze expositie een inleidend woord sprak, zei dat deze expositie ten eerste is gebouwd volgens een soort scenario, met een consequente lijn in de opbouw. Het principe van het studentencentrum is jonge kunstenaars onderdak te bieden, een principe dat in het eerste jaar van bestaan niet geheel gehandhaafd kon worden, omdat gewerkt moest worden in een gebied, dat hiervoor nog niet geheel klaar was. Daarom hadden de tentoonstellingen in de Drommedaris tot heden een meer imperatief karakter, dit laatste zal men in de toekomst laten varen en eigen principes meer naar voren brengen zowel in abstracte als naturalistische kunstuitingen.

„Ik teken niet voor me zelf alleen”, zei Victor Linford, maar ook om de persoonlijke opvattingen van de bezichtiging van mijn werk te projecteren.

Het leven van de eerste kik tot de laatste snik is door hem in een aantal boeiende beelden tot uitdrukking gebracht.

Leven van A tot Z in

de taal van

Linford

TEKST:
Hans Verhagen
FOTO's:
Egbert Munks

VICTOR LINFORD is een zwerver. Niet van het type, dat met een stok, waaraan een bundeltje benodigdheden bungelt, door de wijde wereld trekt, want dat type bestaat niet. Evenmin van het ongeschoren kaliber — al heeft Linford een baardje —, dat overal altijd als landloper in het cachot belandt. Hij is ook nog nooit door een vreemdelingenpolitie over de grens gezet. Want hij is het culturele zwerverstype: Victor Linford, op zoek naar wat hem fascineert.

En wat fascineert deze 21-jarige Engelsman? Het leven van de mens op aarde. Hij bracht het in beeld, wat sinds 12 mei is te zien in Enkhuizen.

Het plaatsje Enkhuizen, dat nog graag aan de Zuiderzee zou liggen, maar zijn vloot nu maar het IJsselmeer op jaagt, maakt de indruk dat er elke week een Oostindische Compagnie wordt opgericht. Misschien heeft het daar nooit iets mee te maken gehad, maar het beeld beving ons, niet alleen vanwege de onbewoonbaar verklaarde woningen. De Historische Jaartallen dolen door de Enkhuizense straten, die gelukkig worden

VAN KIK TOT SNIK IN DE DROMMEDARIS

opgefleurd door tientallen teenagers, al of niet met de zaterdagmiddagsfriet.

Een van hen wees ons de weg naar De Drommedaris, de burchtachtige behuizing van het Internationaal Studenten Centrum. Dit grote, rondachtige brok van Enkhuizens vroegere vestingwerken, dat nadien o.m. als Zuiderzeemuseum en

als opslagplaats voor gemeentewerken dienst deed, is zo fraai aan het water gelegen, dat de auteur van het plaatselijke VVV-folderij zijn vingers wel zal hebben afgelikt bij het tikken van de adjektieven. De Drommedaris — naar wij menen 2 bulten — is door de stichting Studentencentrum, bovendien dermate smaakvol gerestaureerd en ingericht, dat men er terecht trots op is. (Van de ton die het kostte heeft het bedrijfsleven 70.000 gulden betaald).

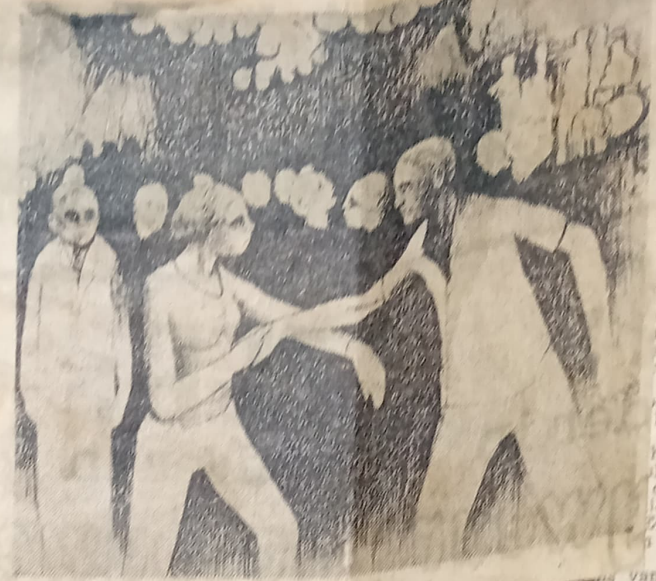
HEDEENDAAGS

Dat „studenten“ moet trouwens in de meest ruime zin worden opgevat, want ook kunstenaars, schrijvers, journalisten en zwervers met een niet al te laag I.Q. frekwenteren de vesting, die in niets aan een studentensoos doet denken. Er is een vaste kern van medewerkers, vnl. studenten uit Amsterdam en enige middelbare schoolmeisjes uit Enkhuizen. De Drommedaris wordt verhuurd voor feesten, gebruikt voor lezingen en culturele manifestaties. Beneden bevindt zich

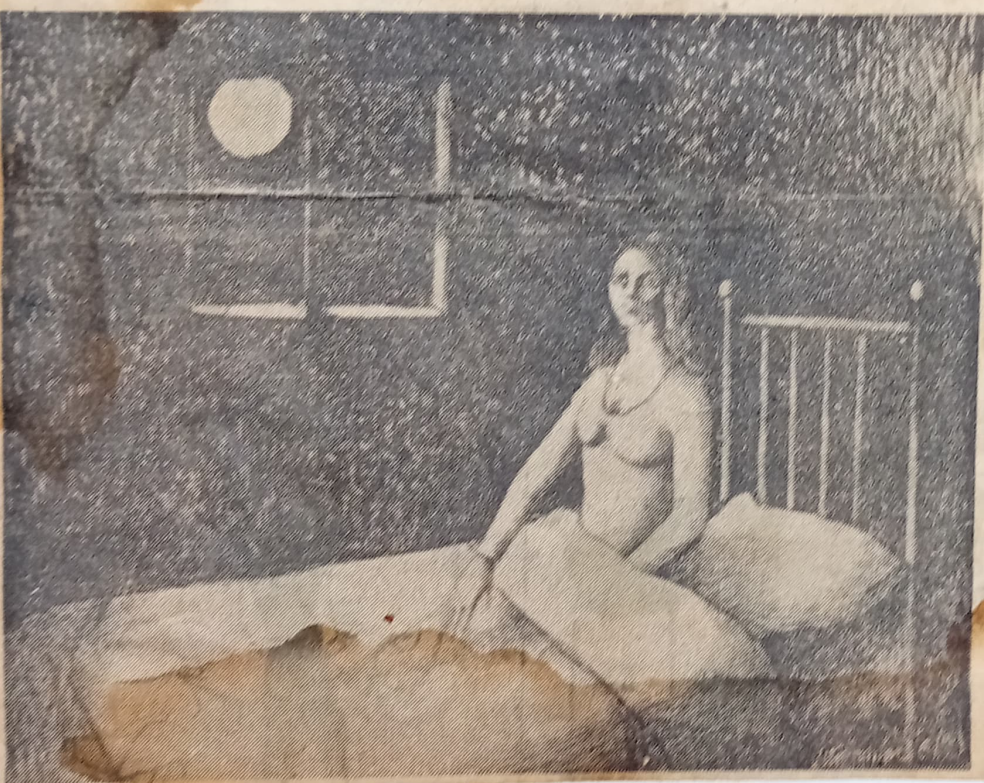
de eetzaal annex moderne keuken, op de 1e étage o.m. een grote conversatie- en expositie-zaal, daarboven een zaal voor toneel en muziek, de 3e étage bestaat uit zolder met carillon en toegang tot het terras en heerserspositie over Enkhuizense daakjes, bootjes en dat IJsselmeer. Overal zijn slaapkamertjes, waarvan één in eerder eeuwen als dodencel heeft gediend: wanhopige of berustende inscripties uit de 16e eeuw. Maar nu klinkt hedendaagse muziek, bv. van Mulligan, door het gebouw. Nu hangen daar de tekeningen van Victor Linford, die óók van deze tijd zijn.

Het waren oprichter-directeur van de stichting Johan Rijfkogel (student biologie) en de culturele medewerker Paul Mertz (in de reclame), die ons op het bestaan van Linford attent hadden gemaakt. In een brief vertelden zij iets van de ontdekking. Rijfkogel had toevallig een paar schilderijen van Linford gezien en was onder de indruk geraakt. Linford was toen net begonnen met een serie tekeningen. Rijfkogel maakte er een opdracht van: „Vertel het leven van A tot Z in jouw taal — in tekeningen“. Deze opdracht kwam mooi in de creërende kraam van Linford te pas. Hij werkte een paar maanden heel hard en er kwam een serie tot stand van 50 op zichzelf staande prenten, die elkaar niettemin wel enigszins nodig hebben. Toen Rijfkogel de serie zag, was hij min of meer verbijsterd: „Zulke bizarre prenten, het leken wel cartoons, maar Victor had ze in alle ernst gemaakt. Juist daarom hebben wij een wat speelse naam voor de tentoonstelling bedacht: Van kik tot snik.“

an Vle-
is, o.m.
sest op
toevall-
ntdekte.
te oren
elen de
medaria
? — ge-
Linford
enthous-
adistisch
raai aan
interes-
sahd hij
naar hij
aan een
stacade-
arbeider
legd dat
in ons
schoorlijk
hier ver-

... van de an-
... (van 'et Kanaal) te
... bekijken. Bovendien trouwde ik
... met een Nederlandse, Mienka
... de Jong (nu 23) — we hebben
... een zoon, Christiaan, van één —,
... zodat het vasteland me wel
... trok. In die tijd vooral Zweden:
... zeven miljoen zielen in zo'n
... woest en uitgestrekt gebied. Ik
... was er een tijd, werkte er in
... een restaurant; gewoon onder de
... mensen, en werd er wel wat
... wijzer van. Ik wilde meer van
... Europa zien, om mezelf, tja om
... mezelf geestelijk te verrijken.
... Dus kwam ik in Nederland, wat
... ik een bijzonder en bijzonder
... prettig landje vind. Mijn schoon-
... vader is predikant in Spanke-
... ren/Laag Soeren, waar ik een
... poesje tekende. Om wat te ver-
... dienen ging ik daarna werken
... in een buizenfabriek in Voor-
... schoten — van een oom van
... mijn vrouwtje —, inderdaad ook
... als schroevensorteerder. Mien-
... ka kende Johan Rijfkgogel al
... twaalf jaar, en zo kwam het
... contact tot stand, waarmee ik
... erg blij ben. De laatste maanden
... heb ik uitsluitend aan de expo-
... sitie kunnen werken".

PROJEKTIE

Hij logeert nu boven in De
Drommedaris en wel naast het
carillon, dat om het kwartier
sigaat. Een verschrikking
's nachts? „Nee, want het is
een heel lief geluidje, waar ik
lekker bij slaap". Minder lief
zijn Victor Linfords tekeningen,
die kwa techniek sterk aan et-
sen doen denken („maar voor
etsen heb ik geen geduld").
Waar men van de bescheiden,
misschien wat idealistische Brit
een min of meer opgewekte klik
op b.v. de geboortenis van een
geboorte verwacht, krijgt men
een prent te zien die de beval-
ling een luguber aspect ver-
schaft. Wat dug wel iets met
Linfords werkelijkheidszin te
maken heeft. In vaak fel con-
trasterende zwart-witten, soms
in alles-overheersende grijzen,
leven de inderdaad bijna cari-
caturale figuren van de hik tot
de smik; op hun politieke mee-
tings, op vrijersvoeten, met de
verdeeldheid van hun kerken,
aan hun maaltijden, bij hun
sterven. Erg stijf vast is Linford
nog niet: de meest concrete te-
kening hangt naast de meest
symbolische voorstelling. „Ik
probeer mezelf te projkeren
in prenten over onderwerpen,
die me fascineren" zegt hij, „en
later zal me dat veel beter luk-
ken". Hij zegt niet veel. Alleen
nog dit: „Sommige kunstenaars
zeggen „dat zij alleen voor zich-
zelf werken. Ik niet, ik schilder
vooral ook voor anderen". En
dat zegt genoeg. Het werk ook.

VICTOR LINFORD

een M

der in
ywear

VICTOR LINFORD

SCHROEVEN

Het stencil zei iets van Victor's zwerverijen: hij was, o.m. schroevensorteerder geweest op een fabriek, tot men toevalligerwijs zijn talent ontdekte. Dat zou journalisten de oren wel doen spitsen, moeten de menschen De Drommedaris — of toch maar I buit? — gedacht hebben. Maar Linford zelf was niet zo heel enthousiast over deze propagandistisch overigens wel handige draai aan de waarheid, die hem interessant moest maken. Wel had hij schroeven gesorteerd, maar hij is ook afgestudeerd aan een bekende Londense kunstacademie; en deze fabrieksarbeider was nog altijd zo onderlegd dat hij na nog geen jaar in ons land de taal al heel behoorlijk beheerst. Hoe was hij hier verzeild geraakt?

„Na de Grammar School, een soort h.b.s. die eigenlijk niet met een Nederlandse opleiding te vergelijken is, en die academie, wilde ik weg uit Engeland. Ik wilde mij een eigen filosofie verwerven, en dacht daartoe het leven ook eens van de andere kant (van 'et Kanaal) te bekijken. Bovendien trouwde ik met een Nederlandse, Mienka de Jong (nu 23) — we hebben een zoon, Christiaan, van één —, zodat het vasteland me wel trok. In die tijd vooral Zweden: zeven miljoen zielen in zo'n woest en uitgestrekt gebied. Ik was er een tijd, verkte er in een restaurant: gewoon onder de mensen, en werd er wel wat wijzer van. Ik wilde meer van Europa zien, om mezelf, tja om mezelf geestelijk te verrijken. Dus kwam ik in Nederland, wat ik een bijzonder en bijzonder prettig landje vind. Mijn schoonvader is predikant in Spankeren/Laag Soeren, waar ik een poosje tekende. Om wat te verdienen ging ik daarna werken in een buizenfabriek in Voor- schoten — van een oom van mijn vrouwtje —, inderdaad ook als schroevensorteerder. Mienka kende Johan Rijkogel al twaalf jaar, en zo kwam het contact tot stand, waarmee ik erg blij ben. De laatste maanden heb ik uitsluitend aan de expositie kunnen werken”.

PROJEKTIE

Hij logeert nu boven in De Drommedaris en wel naast het carillon, dat om het kwartier afgaat. Een verschrikking 's nachts? „Nee, want het is een heel lief geluidje, waar ik lekker bij slaap”. Minder lief zijn Victor Linford's tekeningen, die kwa techniek sterk aan et- sen doen denken („maar voor et- sen heb ik geen geduld”). Waar men van de bescheiden, misschien wat idealistische Brit een min of meer opgewekte kijk op b.v. de gebeurtenis van een geboorte verwacht, krijgt men een prent te zien die de beval- ling een luguber aspect ver- schaft. Wat dus wel iets met Linford's werkelijkheidszin te maken heeft. In vaak fel con- trasterende zwart-witten, soms in alles-overheersende grijzen, leven de inderdaad bijna cari- caturale figuren van de hik tot de snik: op hun politieke mee- tings, op vrijersvoeten, met de verdeeldheid van hun kerken, aan hun maaltijden, bij hun sterven. Erg stijlvast is Linford nog niet: de meest concrete te- kening hangt naast de meest symbolische voorstelling. „Ik probeer mezelf te projekteren in prenten over onderwerpen, die me fascineren” zegt hij, „en later zal me dat veel beter luk- ken”. Hij zegt niet veel. Alleen nog dit: „Sommige kunstenaars zeggen „dat zij alleen voor zich- zelf werken. Ik niet, ik schilder vooral ook voor anderen”. En dat zegt genoeg. Het werk ook.

---

van kik tot snik

---

de cyclus leven en
dood in tekeningen
van victor linford

12 mei t/m 11 juni
in de drommedaris

In het nieuws

met Bob
Nahuisen

'Ik kan m'n sombere kijk op de mensen niet verklaren'

Victor Linford raakte gistermiddag bijna in paniek, toen hij onophoudelijk werd opgebeld door verslaggevers van allerlei kranten, die hem dringend wilden spreken. Dat had hij beslist niet verwacht en deze belangstelling bracht hem in verwarring. En daar ik de eerste journalist was, met wie hij sprak, zocht hij in zijn barre nood steun en toeverlaat bij mij, maar ik kon hem ook niet helpen. Wie in de regen gaat staan, moet niet verbaasd zijn dat hij nat wordt.

Johan Rijfkgogel, de vindingrijke gangmaker van het Internationaal Studenten Centrum, gevestigd in de ruim vier eeuwen oude Enkhuizer waltoren de Drommedaris, had dit — en ik neem aan: moedwillig — uitgelokt. De aankondiging van de tentoonstelling van tekeningen van Victor Linford was zo uitdagend opgesteld, dat hij grote belangstelling kon verwachten.

De uitnodiging vermeldde, dat op 12 mei in de Drommedaris een tentoonstelling van tekeningen wordt geopend, genaamd 'Van kík tot sník', een beeldverhaal van de geboorte tot de dood, getekend door de Engelsman Victor Linford, van beroep schroevensorteerder.

Kijk, wie zo een tentoonstelling aankondigt, mag verwachten dat er meer dan normale journalistieke belangstelling voor zal bestaan. Zeker, wanneer die expositie wordt gehouden in een historisch gebouw als de Dromme-

daris, van ouds her een betrouwbaar herkenningspunt voor de zeevaarders. Prikkelend was natuurlijk ook nog, dat de exposerende kunstenaar een Engelse schroevensorteerder zou zijn.

Lokvogels

En toen ik gistermiddag ontdekte, dat deze voorstelling van zaken nauwelijks met de waarheid strookte, kwam ik steeds meer tot de overtuiging, dat Johan Rijfkgogel (met succes) enige lokvogels had uitgezet. Het resultaat verbijsterde de jonge Engelsman, maar na enige tijd kreeg ook hij er plezier in.

Victor Linford is een sympathieke jongeman, die ongetwijfeld goed kan tekenen, ook al geeft hij zelf graag toe, dat hij nog veel moet leren. Hij zei: 'ik ben nog jong. Misschien ga ik over enige tijd naar links of naar rechts. Ik geloof niet dat ik mijn weg al gevonden heb.' Dit alles neemt overigens niet weg, dat de tekeningen, die hij nu gaat tonen, vaak indrukwekkend zijn.

Treffend is, dat zijn voorstellingen meestal zeer somber zijn. Mensen met trieste gezichten en levenloze handen. Hij verbaast zich daar zelf blijkbaar ook over, want hij zei: 'het vreemde is, dat ik zelf altijd vrolijk ben, maar als ik ga tekenen, wordt alles somber.'

Nergens vindt men vreugde in zijn werk. Hij verbeeldt meedogenloos de teleurstellingen van de verhouding tussen man en vrouw zijn ergernis over de verdeeldheid van de kerken. Zelfs een baby is triest en angstig wijs. Alleen een dode glimlacht binnen een kring van dodelijk ernstige omstanders.

Sombere kijk

Victor Linford, 21 jaar oud, donkerbruine ogen, een jong gezicht, ondanks een zwart baardje

onderaan zijn kin, kan zelf deze sombere kijk op de mensen niet verklaren. Hij wekt zelfs de indruk, dat het hem een beetje verbaast. 'Mijn tekenstift dwingt me daartoe,' verklaarde hij.

De jonge Engelsman spreekt uitstekend Nederlands. 'Dat is niet vreemd,' meende hij, 'want ik ben met een Nederlands meisje getrouwd.' Zijn vrouw is Minka de Jong, de domineesdochter van Spankeren, een dorpje in Gelderland. Zij leerden elkaar in Londen kennen. Hun zoon heet, zo vertelde Victor trots, Christiaan.

Maar hoe komt Johan Rijfkgogel er nu bij, om hem een schroevensorteerder te noemen? Het is ver gezocht, maar het kan er net mee door. Victor heeft in enige Nederlandse fabrieken gewerkt en in die tijd heeft hij ook wel eens schroeven gesorteerd. Zelf geeft hij als beroep op: kunstenaar en dit lijkt mij beter verantwoord. Hij heeft trouwens het diploma van de Kunstacademie in Londen.

Dit blijkt ook uit zijn werk, dat nu dus voor het eerst in het openbaar wordt getoond. Wie interesse heeft, kan het van 12 mei af bezichtigen in de Drommedaris te Enkhuizen, waar het Internationaal Studenten Centrum de begane grond heeft herschapen in een modern café zonder kraak of smaak. Maar de tentoonstelling vindt u over een uitgesleten wendeltrap op de eerste verdieping, die nog praat in oude glorie.

Victor Linford gast bij Velpse Hanze

Ik praat over mijn werk met het publiek dat komt kijken

De geanimeerde zakenlunches van de Velpse „Hanze” gaan ook in de zomermaanden door. Gisteren was er weer een bij „Olde Dubbelink”, het vertrouwde adres. Het wordt steeds gezelliger en zolang de voorraad gastsprekers niet is uitgeput, moest de Hanze er maar gerust mee doorgaan.

Aan de dis zat ditmaal als gast aan, de in Spankeren woonachtige kunstschilder Victor Linford, die zich in de tijd dat hij hier gevestigd is, reeds een bekende naam verworven heeft. Linford hield een praatje over kunst, met name de schilderkunst en de relatie ervan tot het grotere lekenpubliek, waartoe ook de aanwezige Hanze-leden zich rekenden, blijkens een openhartige bekentenis hunnerzijds.

Nog meer dan het praatje zelf, wierp de daarna volgende gemoedelijke gedachtenwisseling, wel enige resultaat af; in

zoverre, dat Linford er in slaagde, het aanzienlijke mistrouwen, en wanbegrip dat er blijkbaar altijd nog ten opzichte van de zogenaamde moderne kunst is, wat terug te drukken.

AFREKENEN

Linford probeerde vooral af te rekenen met de misvatting dat kunst en schoonheid zouden moeten samengaan. Dat is beslist niet noodzakelijk. Als men vooral de moderne kunst wil leren begrijpen, moet men, al is dat misschien een beetje moeilijk, toch wel over dit enge begrip heen.

Kunst, aldus Linford, is in wezen veelomvattend. Het gaat niet om het louter visuele. Wel hebben alle kunstenaars eigenlijk eenzelfde bedoeling: trachten te behagen, of zij nu uit de muziek, uit de dans of uit hun beeldend vermogen tot het publiek komen.

BEHOEFTE

In het kort gaf Victor Linford een over-

zicht van de verschillende richtingen in de schilderkunst die er geweest zijn. Hij zit zelf in de richting van het expressivisme, dat geheel in het persoonlijke vlak ligt. „Wat in mij leeft, moet gestalte krijgen”.

Linford zei verder, dat het zijn persoonlijke overtuiging is, dat de mogelijkheden nog niet voldoende zijn uitgeput. Hij gelooft niet, dat het helemaal waar is dat de kunstenaar geheel voor zichzelf schildert. De kunstenaar is er zich goed van bewust, dat er een sterke behoefte is zijn werk ook aan anderen te laten zien.

DICHTERBIJ

De bevooroordeeling van de zijde van het publiek is te groot. Vaak is er helemaal geen behoefte om dichterbij een schilderstuk te komen en te proberen het aan te voelen of te leren begrijpen. Mensen komen vaak een expositiezaal binnen en brengen het dan niet verder dan een jammerlijk gegiechel. „Dat kan mijn kind ook!”

Linford verklaarde zich een voorstander van het zelf introduceren van de

kunst door de kunstenaar; het presenteren van zijn doeken aan de mensen en er met hen over praten. Veel kunstenaars zijn daar bang voor omdat zij er minder prettige ervaringen mee hebben opgedaan en zelfs uitgelachen zijn.

VOORKEUR

Er was nog een vraag uit het gezelschap, hoe het nu met een schilderstuk van een opdrachtgever gaat. Ja, dat hangt helemaal van de opdrachtgever zelf af. Geeft hij de betrokken kunstenaar vrijheid van handelen of niet? Een kunstenaar is vaak geremd in zijn opdracht. Maar het gebeurt ook vaak, dat een opdrachtgever uit zichzelf reeds een bepaalde kunstenaar uitkiest, die hem ligt.

Een persoonlijke ervaring van Victor Linford is nog, dat veel oudere mensen beslist niet afwijzend tegenover de moderne kunstenaar staan. Dit naar aanleiding, dat moderne kunst alleen maar door de huidige generatie begrepen of gewaardeerd zou worden. Een bepaalde voorkeur is overigens onder alle omstandigheden nooit weg te cijferen.

Prachtige expositie op De Gelderse Toren

Morgen, 7 augustus, zal op kasteel De Gelderse Toren een expositie van schilderijen worden geopend, welke tot zondagavond te bezichtigen zal zijn.

De schilderijen, een dertigtal ongeveer, zijn alle vervaardigd door de

schilder Victor Linford. Ze hebben alle betrekking op de omgeving van Spankeren en zijn vervaardigd met olieverf op papier. De verzameling telt vele goede exemplaren, waaronder een magnifiek portret van oud-boswachter Van Voorst. Een aantal schilderijen is reeds aangekocht door mr. J. G. Wurfbain.

De Kon. Ned. Maatschappij voor tuinbouw en plantkunde organiseert zeldkertijd een unieke bloemen- en plantententoonstelling. Ook nu weer zal door de leden een schat van bloemen bijeengebracht worden in velerlei soort en kleur. Gedurende de tentoonstelling bestaat gelegenheid de tuinen en kassen rond het kasteel te bezichtigen.

De opbrengst van de expositie is bestemd voor de kas van de muziekvereniging „Wilhelmina“ te Spankeren en voor die van de tuinbouwvereniging „Veluwezoom“. De Spankerense muziekvereniging zal zaterdagmiddag een concert geven.

Verdere bijzonderheden betreffende openstellingsuren enz. treft u aan in een advertentie in dit nummer.

Kerstexpositie van vier jonge kunstenaars uit de gemeente Rheden

DE STEEG — De gemeente Rheden blijkt aantrekkingskracht te hebben op jonge beëindigde kunstenaars. Behalve de in Spankeren wonende Engelsman Victor Linford, die onlangs de culturele prijs van de gemeente ontving, zijn er nog drie: Elly Slegten (25) uit Velp, Marten Hendriks (23), Havikerwaard en Geurt van Dijk (23) uit Rheden. Gezamenlijk exposeren de vier van 24 december tot 2 januari in het Rhedens Lyceum grafiek en schilderijen.

Wethouder Berendsen, voorzitter van de Culturele Raad voor de Gemeente Rheden, maakte dit vanmorgen op een persconferentie in het gemeentehuis in De Steeg bekend. Hij zei, dat hij, doordat Elly, Marten en Geurt in Deventer een tentoonstelling hadden gehouden, ervan op de hoogte was geraakt, dat ze in de gemeente Rheden woonden.

„In het verleden“, aldus de wethouder, „hebben er waarschijnlijk wel meer kunstenaars in Rheden gewoond, maar in vele gevallen was het gemeentebestuur daarvan niet op de hoogte. Dit contact, dat we nu met deze vier hebben gelegd, willen wij behouden“.

Hij zei, dat het in de bedoeling ligt om elk jaar omstreeks kerstmis een tentoonstelling van Rhedense kunstenaars te organiseren. In het Rhedens Lyceum is men aan de vakantietijd gebonden. Misschien is het in de toekomst tevens mogelijk om uitwisselingen met kunstenaars uit andere gemeenten te organiseren.

De vier thans exposerende kunstenaars zijn, op Victor Linford na, allen leerlingen van de Arnhemse academie en speciaal van de in Velp wonende schilder Fred Sieger. Victor Linford, 24 jaar geleden geboren in Londen en getrouwd met een Spankerense, is oud-leerling van de Camberwell School of Arts in zijn vaderland. Hij exposeerde reeds in De Dromedaris in Enkhuizen en De Ruif in Leiden. Bij de organisatie van tentoonstellingen in De Dromedaris is hij nauw betrokken.

De drie anderen exposeerden gezamenlijk in Deventer en Heerlen. Marten Hendriks, eenzaam wonend in de Havikerwaard, is tevens opgenomen in een overzichtstentoonstelling van moderne Nederlandse grafiek, die op dit moment een rondgang maakt door Noorwegen. Ook in Galerie '20 in Arnhem's Parkstraat is werk van hem te kopen.

Geurt van Dijk schildert, doet aan grafiek en binnenkort ook aan litho. Hij kreeg van de commissie, die de Talensprijzen uitreikt, een eervolle vermelding. Elly Slegten, die op dit moment nog een oude bakkerij in Velp als atelier gebruikt, geeft les aan huishoudscholen in Doesburg, Groenlo e. Ulf. Zij woont reeds vijf jaar in Velp.

De tentoonstelling in het Rhedens Lyceum wordt donderdagmiddag 24 december om half vijf door burgervader mr. J. P. Drost geopend. Op werkdagen is de expositie te bezichtigen van 10-12, 14-17 en 19.30-20 uur. Op zon- en feestdagen van 14-17 uur.

In Velp hebben een opkomende industrie en een opkomende beeldende kunst elkaar onverwacht gevonden. In het nieuwe centrale verwarmingsbedrijf van Helling in de Parkstraat, verzezen op de gasbel in het noorden van ons land, worden veertien dagen lang de werken van jonge, meest Rhedense kunstenaars tentoongesteld. De eigenaar van dit bedrijf voelde er voor om zijn bedrijfshal voor het vertonen van moderne kunst ter beschikking te stellen.

Mr. Drost opent expositie en tevens nieuw bedrijf

Hij heeft baat gevonden bij deze beslissing. De opening van zijn bedrijf, door burgemeester mr. J. P. Drost, trok gistermiddag zeer vele belangstellenden en werd daardoor tot een memorabel feit. Of er ook voor de toekomst winst in dit samenspel tussen bedrijf en kunst steekt, moet de tijd uitwijzen. In ieder geval is het verheugend, dat een jong bedrijf een vernieuwde VVV en een voor dit soort manifestaties openstaand Rhedens gemeentebestuur de kunstenaars in hun eigen gemeenschap gevonden hebben en hun een goede plaats in het gemeenschappelijk leven willen toekennen.

Als alle goede voornemens lukken, dan zullen er de komende jaren meer gelegenheden komen om het publiek in contact te brengen met wat er op kunstzinnig gebied in Rheden en omgeving leeft.

De heer Helling vond, dat zijn centrale verwarming en de kunst beide voor een klimaatverbetering kunnen zorgen en dat kunst net zo goed als zijn apparatuur een bron van warmte kan betekenen. Hij was verheugd te zijn ingegaan op voorstellen om zijn bedrijfsruimte veertien dagen ter beschikking te stellen om een ontmoetingsgelegenheid te scheppen tussen het publiek en de kunst.

Burgemeester mr. Drost sprak over de snel veranderende wereld, waarin de kunstenaars niet meer als „artiesten“ apart in de samenleving staan, maar gewaardeerd moeten worden als medemens, die eenzelfde hedendaagse problematiek op hun manier in beeld brengen.

Antwoord

In antwoord op een nogal ironisch gesteld stukje in de overigens fraaie catalogus van de tentoonstelling sprak hij de veelbelovende woorden, dat de Rhedense overheid er op uit is een vaste gelegenheid te zoeken waar de kunstenaars hun werk tentoon kunnen stellen. In dat voornemen voelde hij zich gesterkt door het initiatief tot deze expositie.

Een der exposanten de Engelsman Victor Linford, sinds enkele jaren getrouwd inwoner van Spankeren, sprak daarna over de winst, die zijns inziens school in dit soort van ontmoetingspunten tussen publiek en kunst.

Aangezien het merendeel van de exposanten kort hiervoor zijn werk heeft laten zien in het Rhedens lyceum en ik daaraan toen ruime aandacht heb kunnen wijden, kan ik volstaan met 'n korte karakteristiek.

Het zal menigeen moeite kosten direct het werk te kunnen waarderen van Marten Hendriks en zeker van Geurt van Dijk, die beiden zonder aanzien des publieks werken en op zo'n hardnekkige manier op zoek zijn naar hun eigen waarheid, dat ze bepaald niet uitnodigend genoemd kunnen worden. Pas nadat men hen respecteert in hun verstrekkende pogingen, zal men kunnen zien dat ze wezenlijk iets belangrijks te vertellen hebben. Vaak zijn hun vormen nog produkten van een eigen ongevormde veroveringstocht. De onthulling is hun zo dierbaar, dat ze de vorm waarin dat gebeurt wel eens wat te veel over het hoofd zien. En die vorm, die, welke inhoud ze ook moge overbrengen, in ieder geval fraai dient te zijn, komt bij hen niet altijd aan haar trekken. Dat zij hun graag vergeven, want ze zijn tenminste echt, integer en authentiek.

Ellie Slegten hing weer haar veel vormrijker, maar ook simpeler schilderijen op, die zonder meer een goed niveau hebben. Ook hier bewijst zij op zijn minst een goed schilderes te

zeer suggestieve tekening te maken, die uitstijgt boven een al te gemakkelijke aanvaard idealisme.

Franklin D. Aalders laat beeldhouwwerken zien, die, wanneer zij ooit werkelijk in brons zouden worden gegoten, zeker fraaie effecten zouden sorteren, maar die ik persoonlijk toch wat al te vrijblijvend vind. Van Huub Kortekaas, uit Winsen, zijn er zeer sensuele vormen te zien — oervormen bijna, glad en rond, om niet te zeggen mollig — die ook nu voor mij nogal te ongewis zijn om er grote betekenis aan te hechten. Ik weet het niet. Ze kunnen zowel leiden tot een verdergaand vaag primitivisme als tot een wat meer verfijnd en daardoor indrukwekkender plastische taal.

Hoe dan ook, wat men hier in deze fabriekshal bijeenvindt, stamt typisch uit deze tijd en het zijn stuk voor stuk eerlijke pogingen om in deze vormenloze en normenloze tijd een weg te vinden. Daarom is het de moeite waard er kennis van te nemen.

zijn, van wie het werk zeker de toets der kritiek kan doorstaan.

Victor Linford is volkomen anders geaard, waarschijnlijk door zijn Britse afkomst. Hij ontwikkelt zich snel en plezierig. De theatrale kant van zijn werk, de opzettelijkheid ervan, raakt gaandeweg meer op de achtergrond en de knappe techniek, die hij zich veroverd heeft, stelde hem in „Drie stompen“ al in staat een

Jonge Rhedense kunstenaars exposeren in fabriekshal

1964.

SCHOKKEND, MAAR EERLIJK:

Vier jonge Rhedense kunstenaars tonen hoe ze bezig zijn

Burgemeester mr. J. P. Drost, opende donderdagmiddag in het Rhedens Lyceum een tentoonstelling van werk van vier jonge Rhedense schilders. In de aula van het lyceum hangt dit werk plezierig gegroepeerd dank zij expositieschotten die de Culturele Raad van Gelderland ter beschikking heeft gesteld.

Hier kunnen de Rhedenaren kennis nemen van wat er in hun eigen gemeente door jonge schilders wordt gemaakt. Ze zullen daar waarschijnlijk wel van opkijken, want het is geen zoetsappig werk wat het viertal heeft opgehangen.

Integendeel, in een enkel geval — dat van Geurt van Dijk — moet men spreken van vrij schokkende doeken. Vooropgesteld dient te worden dat alle vier deze jonge kunstenaars naar mijn smaak werken vanuit een kennelijk zuivere intentie.

Ze schokken niet om der wille van het effect, ze schokken omdat ze in hun werk op zoek zijn naar hun eigen waarheid en daarbij door de beschermende buitenlaag heendringen waarachter zich niet altijd aantrekkelijke aspecten plegen te vertonen.

Voor hen is de wereld nog niet gevormd. Ze ontdekken haar gaandeweg in hun eigen werk, waarbij ze vormen uitlokken, die weergeven wat er in hun eigen geest en lichaam omgaat. Geurt van Dijk en Marten Hendriks vooral doen die ontdekkings-tocht op een wijze, die niets ontziet, hen zelf niet en de toeschouwer niet.

Dat heeft hen zeker niet altijd tot aanvaardbare schilderijen gebracht, maar dat mag geen wonder heten voor jongeren, die nog maar net onderweg zijn en heel hardnekkig helemaal onderin begonnen zijn. Want beide zijn behoorlijk geschoolde schilders, die met gemak aardige doekjes zouden kunnen schilderen. Gelukkig stellen ze zich daar nog niet tevreden mee. Ze willen heel wat meer van hun schilderkunst. Met laat zich zelfs aanzien, dat ze mislaat zich zelfs aanzien, dat ze misschien wel te veel van hun schilderkunst willen. Maar laten we blij zijn met jonge kunstenaars, die het onderste uit de kan proberen te halen, die durf vertonen en de moeilijkheden niet uit de weg gaan.

Natuurlijk is Geurt van Dijk eenzijdig in zijn bijna verbitterde lichamelijke benadering van de mens, waarbij de erotiek 'n grote rol speelt. Maar er is nog nooit een schilder groot geworden, die in zijn eerste doeken al een fraai evenwicht wist te bereiken tussen zijn impulsen en zijn vormgeving, omdat in zo'n geval de impulsen al te gemakkelijk in bedwang gehouden konden worden en daarom uiteindelijk niet van grote waarde waren.

Geurt van Dijk onthult — meer voor zich zelf dan voor de toeschouwer — wat hij onder de oppervlakte, onder de huid met angst en vrees vermoedt. Marten Hendriks daarentegen gebruikt de buitenkant om de binnenkant te suggereren: hij toont ons gestalten zonder zichtbare zin-

tuigen — blinde en dove mummies. Die binnenkant zou dan betekenen een pijnigende onmogelijkheid tot onderlinge communicatie tussen mensen. Hij lijkt niet te geloven in de uiteindelijke waarde van wat de mens doet lijken op een begripvol wezen met ogen om te zien en oren om te horen. Daarom schildert hij die misleidende zintuigen weg: een bijna toneelmatige voorstelling van een abstract begrip — de menselijke eenzaamheid.

Daarbij mag het natuurlijk nooit blijven in de schilderkunst. Een schilderij mag elke inhoud hebben en zelfs liefst een inhoud die terugrijpt op diepmenselijke emoties, maar het moet tegelijkertijd, hoe aangrijpend het gegeven ook is, een fraai doek zijn. Aan de verwezenlijking van deze eenheid van legenden is dit tweetal nog niet toe, al dient gezegd dat Hendriks in zijn

rode gestalten tegen een blauw fond (no. 20) al een dergelijk resultaat heeft benaderd en dat Van Dijk prachtige partijen in vele van zijn doeken heeft staan.

Victor Linford

Victor Linford konden we al eens bespreken toen hij de Culturele Prijs van Rheden ontving. Veel van wat voor de twee andere schilders geldt, mag ook voor hem te pas worden gebracht ook al lijkt hij hemelsbreed te verschillen. Linford zoekt echter eveneens naar een eigen wereldbeeld, maar juist van een andere kant af. Hij is de positieve idealist, die tegenover de wereld zoals die zich voordoet zijn eigen gezichtspunt probeert waar te maken en zo een wereld creëert, die haar eigen wetten volgt in het vlak van het schilderij of de tekening. Hij is ongetwijfeld zachtzinniger en ontbeert een beetje die

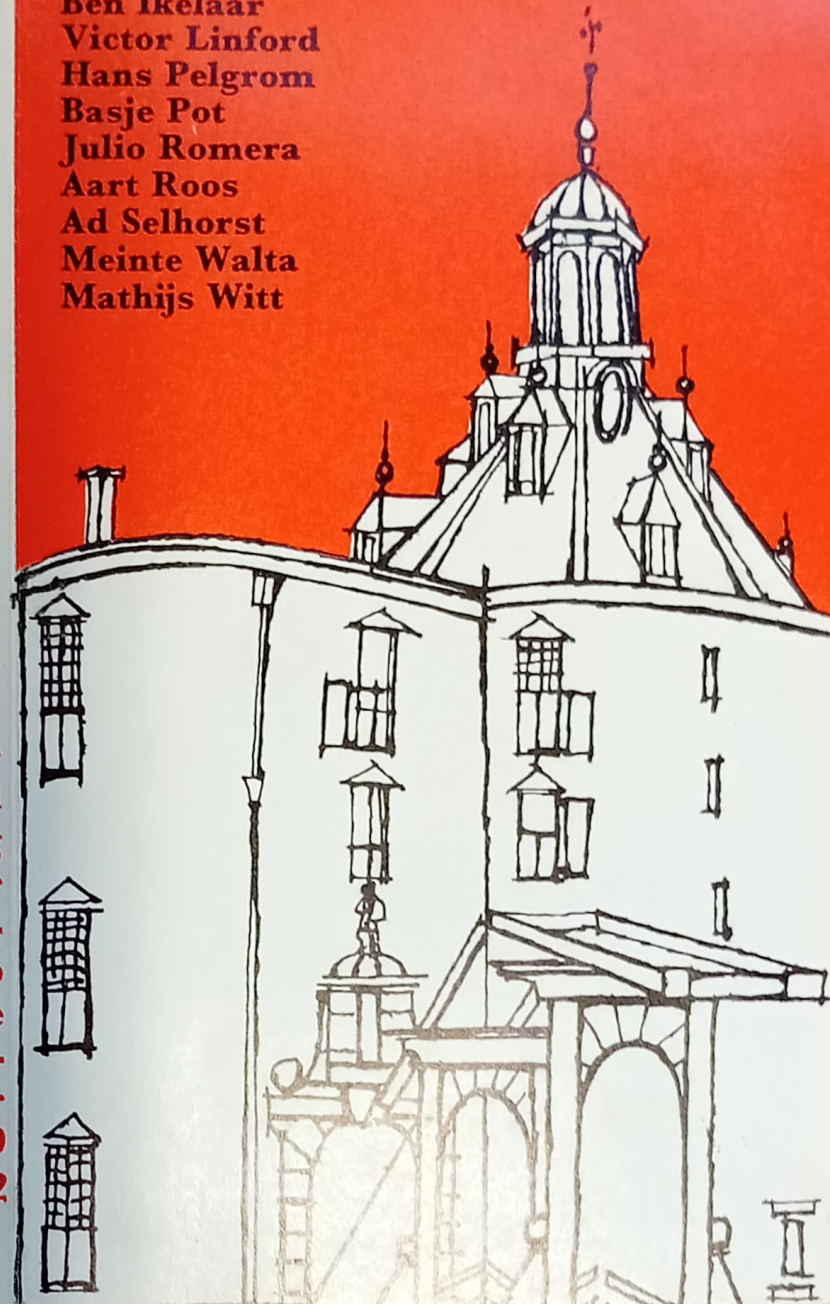
hardheid waarmee de andere twee de wereld te lijf gaan. Waarschijnlijk zal bij hem die hardheid later wel komen, zoals bij de anderen de grotere aanvaarding later zal moeten verschijnen.

Elly Slegten

Elly Slegten staat op zich zelf, typisch als een vrouw, die met een groter openheid en in natuurlijke vanzelfsprekendheid de mogelijkheden van haar schilderkunst aanvaardt. Voor haar is het leven geen aanvechtbaar probleem: het is er gewoon en van daaruit roept ze vitale vormen op. Een beetje à la haar leermeester Sieger, nog meer à la Martin Engelman, maar daaroverheen onmisbaar eigen. In een gevoelig evenwicht spreken haar schilderijen warm voor het leven in al zijn zinnelijkheid en meeslependheid, waarbij ook corruptie tot een natuurlijk levensverschijnsel is teruggebracht. Haar werk is dan ook het meest voldragen. Misschien zijn de anderen interessanter, maar die moeten het schilderkunstig nog waar maken.

ADRI LAAN

Werk van:
Anni Apol
Eugène Brands
Dick Bruna
E. Caspers
Hans van Draanen
Jaap Hoffmann
Ben Ikelaar
Victor Linford
Hans Pelgrom
Basje Pot
Julio Romera
Aart Roos
Ad Selhorst
Meinte Walta
Mathijs Witt

Uitnodiging. Het Bestuur van de Stichting Internationaal Studenten Centrum „De Drommedaris“-Enkhuizen nodigt u uit tot het bijwonen van de opening van de expositie, georganiseerd ter gelegenheid van het eerste lustrum van de stichting op zaterdag 19 december a.s. te drie uur 's middags. Aansluitend wordt een receptie gehouden. De expositie wordt op hoogst ongebruikelijke wijze voor iedere bezoeker afzonderlijk geopend. Medewerking wordt voorts verleend door Mr. O. Hardy en Mr. S. Laurel. Na 19 december na afspraak 02280-2076 of 3012

Victor Linford kreeg culturele prijs der gemeente Rheden

De schilder Victor Linford en zijn vrouw bezichtigen tezamen met burgemeester Drost enkele schilderijen op de expositie in de Burgemeester Bloemerschouw. Linford jr. heeft kennelijk andere interesses.

DIEREN — Met een variant op een bekende uitspraak zou ik kunnen zeggen: Verstandig is een gemeente, die haar veelbelovende kunstenaars aanmoedigt. Tot die gemeenten behoort Rheden. Ze gaat hovendien door jeugdfestivals en andere initiatieven de jeugd leiden in een richting, die haar later het leven mooier en beter kan doen zien.

Tot deze mening kwam ik zaterdag, toen burgemeester mr. J. P. Drost in de school te Dieren die in haar naam de herinnering aan de eminente burgemeester Bloemers bewaart, de aanmoedigingsprijs uittrekte aan de 24-jarige kunstschilder Victor Linford, inwoner der gemeente, Engelsman van nationaliteit.

De burgemeester wees erop, dat er na de tweede wereldoorlog een streven is de jeugd, naast ontspanning ook nog tot meer ideële begrippen te leiden. De burgemeester gelooft dat wat er gebeurt op dit gebied nog maar de eerste stappen zijn. Met het jeugdfestival, het initiatief van de heer Berendsen, wethouder van Onderwijs en Kunstzaken, is de gemeente een stap verder gegaan en daarbij is ook gedacht aan de jonge, creatieve, kunstenaars. Nu is, na advies van deskundigen, de aandacht gevallen op Victor Linford, aan wie spreker, met een gecalligrafeerde oorkonde, de aanmoedigingsprijs (250 gulden) in een veloppe overhandigde.

De burgemeester hoopte, dat deze onderscheiding aanmoedigend zal werken en ook dat er nauwer contact tussen de kunstenaar en de burgerij zal ontstaan. Daarna bezochten de vele genodigden de tentoonstelling, die in een ander lokaal der school was ondergebracht.

De kunst van Victor Linford: uit welke bron komen de gevoelens en emoties van de jonge kunstenaar te voorschijn? Ik zou zeggen uit een warme menselijkheid, gepaard aan een wijsgerig inzicht in de zon- en schaduwzijden van het leven.

Dit inzicht voert hem soms tot een donkere ernst, ja een enkele maal tot het grimmige, doch het warm-menselijke domineert. Zijn jeugd en wellicht zijn muzikale en dichterlijke geaardheid — dat hij deze cultiveert! — doen hem boven de realiteit uitreiken.

Want er zijn schilderijen van buitengewone muzikale kleurgevoeligheid en met dichterlijke verbeeldingen, die de aanmoedigingsprijs volkomen verdienen. Een centrale figuur is omgeven door een gamma van kleuren, die in hun abstracte werking als gedachten de figuur omgeven, als emoties ook. Zij vormen er een eenheid mee.

Ik kan dit niet beter verduidelijken dan te wijzen op het schilderij met de pianist en voor zijn kleurgevoeligheid naar zijn laatste voltooid schilderij met de lichte droomgestalte als kern van dit visionair waargenomene.

Donkere ernst is er in de pentekening van een kruisiging, een harde, strenge toon in de kerkdienst, een pijnlijke slaafsheid in een groep mensen, doch daarboven uit gaat dan zijn reeds genoemde pianist, emotioneel met klank en beweging.

Victor Linford heeft in opdracht van de heer Wurfbaïn en van de gemeente aquarellen van oude Rhedense onderwerpen geschilderd, die wel het persoonlijke missen, doch het zou wel eens kunnen zijn, dat de aandacht daaraan besteed de schilder wat geleerd heeft — het licht en het ruimtelijke in de natuur.

Vooral het ruimtelijke ontbreekt nog te veel, het beeld in zijn entourage is nog al vlak; toch geloof ik dat in Linford, als sterker, geestelijke impulsen zijn deel worden en zijn horizon lichter en weidser wordt, een groot talent tot ontplooiing kan komen.

Misschien zal dan de toeschouwer in zijn werk een nog nieuwere verrassender, misschien een visionaire wereld ontdekken. De gemeente Rheden en de wethouder met zijn verheugende initiatieven zullen dan voldoende hebben van hun aanmoedigingsprijs 1964.

JOHAN WESSELINK

1964.

Het Vrije Volk.

Rhedense prijs voor jong Brits schilder

Burgemeester met J. P. Drost overhandigde zaterdag de Burgemeester De Bruin-prijs aan de kunstschilder Victor Linford, een 24-jarige Engelsman, die sinds ruim drie jaar in Spankeren woont, met zijn Nederlandse vrouw en thans ook met 'n soen. In de Burgemeester Bloemerschouwde kunstschilder de prijs — 1250 — en de daarbij horende oorkonde in ontvangst. In deze school is tevens een expositie van zijn werk ingericht, die deze week elke avond en zaterdagmiddag te bezichtigen valt.

Burgemeester Drost herinnerde eraan, dat de overheid na de oorlog enige speciale aandacht voor de jeugd heeft gekregen. 'Wat wij gedaan hebben zijn pas eerste stappen; er moet veel meer gebeuren'. Niettemin, in 1960 is deze culturele aanmoedigingsprijs ingesteld, bestemd voor creatieve jongeren, die uitstekende boven 'n amateuristische vlak. 'De bedoeling is, dat zij daarmee even in het zonnetje worden gezet en worden aangemoedigd op hun weg voort te gaan. We moeten het als een voorrecht beschouwen dergelijke mensen in ons midden te hebben. Op advies van deskundigen is het oog gevallen op 'n jonge Engelsman, die zich hier heeft neergelaten, op de heer Victor Linford.

Deze 'aanmoedigingsprijs' is zeer op zijn plaats — dat blijkt uit de kleine tentoonstelling van het werk van Victor Linford in de Burgemeester Bloemerschouwde. Deze jonge schilder komt uit Londen, waar hij aan de Camberwell School of Arts zijn opleiding kreeg. In de vakkundig ge-

maakte fotografische werkzaamheden, waarop nu de eigen omgeving kunstschappelijk verpogaven staat. Het is nu die economische opvatting.

Van meer belang zijn de verschillende tekeningen en schilderijen. Wie de eerste tekeningen uit 1961 vergelijkt met de meest recente schilderijen, ziet een sterke kwalitatieve groei. Het werk van Linford is aanvankelijk zeer Engels. Men herkent er de liefde in voor het symbolisme, met 'n naam als Beardsley nog maar nauwelijks achter de horizon, men herkent er het Britse gevoel voor theater in, hier vertegenwoordigd door dramatische verbeeldingen, die bepaald te weinig schilderijmatig zijn vertaald. Maar gaandeweg verovert deze schilder zich een eigen weg. De theatrale figuren nemen minder plaats in en de werkelijke schilderijmatige expressie, die van kleuren en vormen, wind veld. Heel merkwaardig brengen sommige schilderijen ons dan weer de begintijd van het expressionisme; met name de vroege Snyders, maar ook Delaunay komen voor de geest. Het lijkt er een beetje op alsof Linford in zijn eentje de hele ontwikkeling van de schilderkunst van de laatste veertig jaar doorsnaakt. Toch bezit het werk al een eigen klank, die zachttaardig poëtisch luidt. De grote nadruk op details staat aanvankelijk vaak de totaliteit van de schilderijen in de weg; niets is hem te veel, hij bouwt maar op, veelkleurig en warrelend.

Maar bij de laatste drie of vier werken ontdekt men naast de grote kwalitatieve winst op de eerste, niet zo imponerende tekeningen, bovendien een streven naar vereenvoudiging in kleur en beweging. Die vereenvoudiging, die het kenmerk is van de gegroeide kunstenaar, is een extra verheugend moment; op deze expositie, die in het algemeen blij geeft van een talentrijk, ambitieus jong schilder.

A. L.

Victor Linford ontving burgemeester De Bruinprijs

Zaterdagmorgen heeft burgemeester met J. P. Drost in het bijzijn van vele gasten in de burgemeester Bloemerschouwde te Dieren de culturele aanmoedigingsprijs van de gem. Rheden uitgereikt aan de Spankerense kunstschilder Victor Linford.

In zijn toespraak woe de burgemeester er op, dat het gemeentebestuur in de na-oorlogse jaren met alle middelen heeft getracht het jeugdwerk nieuwe gestalte te geven. Naast het Vrijse jeugdfestival, dat meer bedoeld is om de jeugd met kunstenaars in aanraking te brengen, is de burgemeester De Bruinprijs een aanmoediging voor jonge kunstenaars, begiftigd met een

bijzonder talent, om op de ingeslagen weg voort te gaan. Gestemd door een deskundige commissie van advies werd deze aanmoedigingsprijs voor dit jaar toegekend aan de heer Victor Linford waarover burgemeester Drost bijzonder verheugd was. Hij schietste de jonge kunstenaar als een man die zich in ons land bijzonder goed had weten aan te passen. Bijzonder goed had weten aan te passen. Bijzonder goed had weten aan te passen. Bijzonder goed had weten aan te passen. Bijzonder goed had weten aan te passen.

ken. Verheugend vond de burgemeester het ook dat in deze school een expositie van de heer Linford te bewonderen viel. 'Wij willen u, in uw werk blijven volgen. Moge deze prijs 'n klein bewijs zijn van grote waardering voor de stappen, die u op de eerste moeilijke weg hebt afgelegd.' Burgemeester Drost hoopte ten laatste, dat de heer Linford veel succes zou oogsten met zijn werk.

Tal van werken van de jonge kunstenaar zowel uit de begintijd als van latere datums vallen op deze tentoonstelling te bewonderen. Werken die spreken van een grote begaafdheid.

Vier jonge kunstenaars uit gemeente Rheden exposeren

VELP — Donderdag opende in het Rhedense Lyceum te Velp-Rozendaal de burgemeester der gemeente Rheden, mr. J. P. Drost, een tentoonstelling van werken van vier jonge Rhedense schilders. De inleiding van de burgemeester bevatte enige opmerkingen, die ik met instemming noteerde:

„Iemand, die de schoonheid in het leven schuwt, althans niet zoekt, is een arm mens. Hij kan door de schoonheid te zoeken en te ontdekken, zijn eigen horizon alleen maar verrijken. De moderne kunst, maakt het soms lastig, zelfs schijnbaar onmogelijk. We moeten ons positief en bewust inzetten om de moderne kunstenaar te ontmoeten”.

„Die kunst,” zo vervolgde de burgervader, „kan je niet met onverschilligheid over je laten komen. Ze daagt ons uit en schokt ons soms. Ze schudt ons wakker, voordat we tot oordelen overgaan en tot begrijpen.”

De kunstenaars, Elly Slechten, Geurt van Dijk en Marten Hendriks zijn leerlingen van Fred Sieger en de vierde inzender, Victor Limford is een Engelsman, die een culturele aanmoedigingsprijs van de gemeente Rheden ontving.

Victor Linford is een colorist, die in zijn begrenzing zijn meester vindt. In geel en bruin en de variaties daarin, soms herinnerend aan fresco's, laat hij ons de verbondenheid van de mens aan de aarde voelen.

Deze mensen zijn dichtertelijke verbeeldingen, soms met een onderton van sensualiteit, ook mysterieus, vooral in de entourage. Elk schilderij boeit door dat mysterieuze en de tonalistische synthese van aarde en mens, een verbondenheid ook van mensen onderling. Een fantasie, die een nieuwe wereld ontdekt.

De drie leerlingen van Fred Sieger tonen nog wel in de verte de invloed van hun leermeester, doch twee, Maarten Hendriks en Evert van Dijk, hebben hun inspiraties gevonden in onderwerpen, die de burgemeester in zijn toespraak misschien bedoelde. Ze schokken.

Ik kan alleen zeggen, dat de onderwerpen mij geen schoonheid openbaar-

den, mij innerlijk geen emotie bezorgden. Omdat ze de fijne kleurmodulaties missen — b.v. van hun leermeester — in de abstracties, in de wat plumpe vormgeving, b.v. de mummie-achtige hoofden van Hendriks.

Dan zijn er de zware, al te gedempte kleuren, kortom de onderwerpen en de composities „an sich” van Evert van Dijk, wiens knappe tekeningen en etsen, wel iets anders verraden dan zijn schilderijen. Ik zou beiden willen zeggen: „Keer terug van dat schokkende” naar de ontroerende, blij-makende, naar de schoonheid, die de noblesse van de geest is en de toeschouwer niet schokt” maar verheft.

Abstract kan men blijven en toch die schoonheid bereiken. Dat toont Elly Slechten in haar werk, dat schoonheid

Maarten Hendriks in gesprek met Rhedens burgervader mr. J. P. Drost bij een van Hendriks' werkstukken. De expositie van vier jonge kunstenaars uit de gemeente Rheden werd donderdag in het Rhedens Lyceum te Velp-Rozendaal door mr. Drost geopend.

bezit in de klank der kleuren, dat zichtbare muziek is. Elke kleur is klank, blij of sonoor: „Klinkt helder op, beeldhouwde sonnette”. Is deze zin niet van Perk?

Is haar werk vrouwelijk in de zin van lief-melodius? Neen, haar werk, met zeer volkomen persoonlijk karakter, is het resultaat van het voorbeeld dat de leermeester gegeven heeft, dunkt me. Ik wil het zo noemen: Stilleven in klanken van kleur tot leven geroepen. Geschilderde sonnetten.

JOHAN WESSELINK

Burgemeester en Wethouders
van Rheden overwegende, dat de raad
der gemeente bij zijn besluit van
25 augustus 1959 n:24 heeft ingesteld een
jaarlijkse culturele aanmoedigingsprijs, genaamd.

„Burgemeester de Bruin. prijs.“

tot aanmoediging van een talent, zoals
zich dat heeft uitgesproken in geleverde
kunstprestaties, welke van zodanige aard
zijn, dat zij een goede belofte voor
de toekomst inhouden;

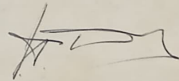
Gelet op het advies d.d. 2 oktober 1964
van de commissie van advies inzake
toekenning van de culturele aanmoedigings-
prijs, waaruit blijkt, dat voor toekenning
van de Burgemeester de Bruin-prijs voor het
jaar 1964 in aanmerking komt, de heer
Victor Lintord., KUNSTSCHILDER, wonende te
spankeren;

= besluiten =
de Burgemeester de Bruin-prijs voor het
jaar 1964 toe te kennen aan.

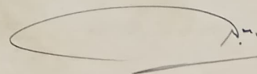
„de heer VICTOR LINFORD.“
wonende te Spankeren.

De Steeg. 13 Oktober 1964

Burgemeester en Wethouders

, Burgemeester

, Secretaris

GEMEENTEBESTUUR VAN RHEDEN

(POSTBESTELLING DE STEEG)

Secretarie geopend ma. t/m vr. van 8.15—12.30 uur.
Tel. (08302) 24 41

De heer V. Linford,

Dorpsweg 55,

S p a n k e r e n .

Uw brief van: Uw kenmerk: Ons kenmerk: DE STEEG, 21 oktober 1964.
Afd. A.Z. No. 14159.   Verz.

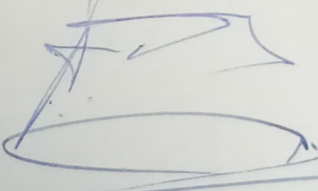
Onderwerp: Bijlagen:
Burgemeester De Bruinprijs.

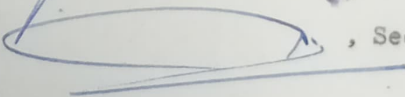
22 OKT. 1964

Het doet ons genoegen u te kunnen mededelen, dat wij - gehoord de commissie van advies - besloten hebben u de culturele aanmoedigingsprijs der gemeente Rheden toe te kennen.

Het ligt in onze bedoeling u deze prijs, welke f 250,-- bedraagt, uit te reiken op zaterdag 31 oktober a.s. des morgens te 10.30 uur in de Burgemeester Bloemersschool aan de Harderwijkerweg te Dieren. Wij nodigen u uit dan - zo mogelijk met uw echtgenote - aldaar aanwezig te zijn.

Burgemeester en Wethouders van RHEDEN,

 , Burgemeester.

 , Secretaris.

Cultuurprijs voor Victor Linford

Arnhem's Dagblad

1964.

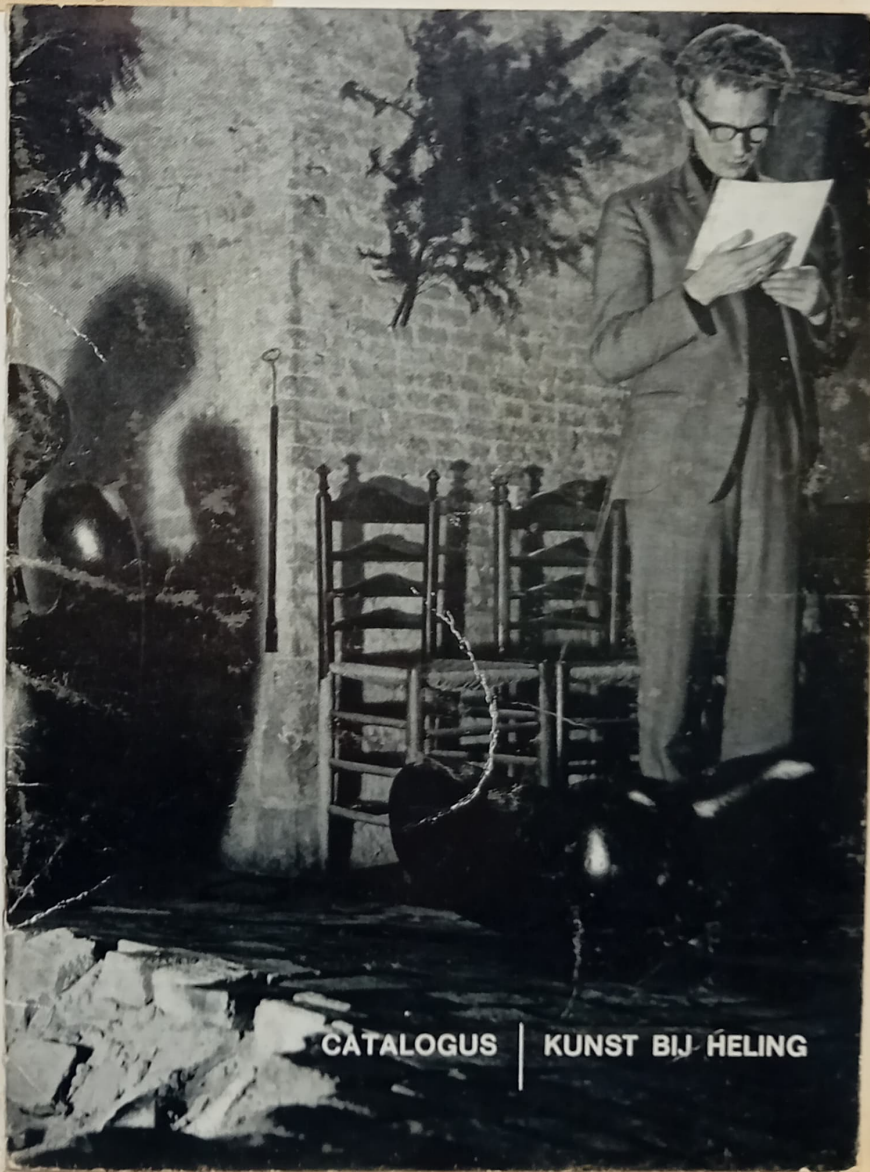
Burgemeester Mr. J. P. Drost van Rheden, heeft zaterdagmorgen in de Bloemerschouw te Dieren, de cultuurprijs van de gemeente Rheden, een aanmoedigingsprijs, overhandigd aan de 24-jarige Engelsman Victor Linford, die in Spankeren woont. Victor Linford is kunstschilder.

Het was voor de tweede maal, dat de in 1959 door de raad ingestelde prijs, werd toegekend aan een kunstenaar,

van wie men verwachtingen voor de toekomst mag koesteren.

Ter gelegenheid van deze cultuurprijswinning, exposeert Victor Linford de hele week in de Bloemerschouw eigen werk.

Deze tentoonstelling is iedere avond van zeven tot negen uur geopend en zaterdagmiddag van twee tot vijf. De gemeente heeft enkele werken van Victor Linford aangekocht.

CATALOGUS | KUNST BIJ HELING

Victor Linford, schilder - graficus
Dorpsweg 55, Spankeren (post Dieren)
Tel. (08330) 4156

Victor Linford werd geboren te Londen, 21 mei 1940. Hij ontving zijn opleiding aan de Camberwell School of Art. Verbleef enige tijd in Zweden. Vestigde zich na zijn huwelijk in Nederland. Hij ontving de Burge-meester de Bruin-prijs van de Gemeente Rheden. Victor Linford exposeerde in „de Drommedaris” te Enkhuzen 1962 en 1963. In 1963 te Leiden in „De Ruif”.

1	Maanlicht	125,—
2	Water	125,—
3	Twijfelende man	125,—
4	De ziel	125,—
5	Geestelijken	125,—
6	Man in natuur	125,—
7	Drie stompen	125,—
8	Maneschijn op het water	125,—
9	Arcadie	125,—
10	Vegetatie	125,—

Ellie Slegten, schilderes
Dennenweg 3 - Velp

studeerde aan de Academie voor Beeldende Kunst te Arnhem. Exposeerde te Heerlen, Deventer en Velp.

11	Olieverf	275,—
12	„	400,—
13	„	300,—
14	„	400,—
15	„	275,—

Geurt van Dijk, schilder - graficus
Arnhemsestraatweg 9, De Steeg, tel. (08302) 5297

Opleiding aan de Academie voor Beeldende Kunst te Arnhem. Exposeerde te Velp, Deventer en Heerlen.

16	Olieverf	(collectie Bernhard Laméris)
17	„	250,—
18	„	250,—
19	„	250,—
20	„	250,—
21	„	250,—

Victor Linford te Spankeren ontvangt culturele prijs

De Spankerense kunstschilder Victor Linford is de gelukkigste man in de gemeente Rheden. Hem werd de culturele prijs 1964—1965 toegekend. Een prijs genoemd naar wijlen burgemeester J. de Bruin. Deze zal hem morgen, zaterdag 31 oktober, om 10.30 uur in de burgemeester Bloemersschool te Dieren worden uitgereikt.

Linford ziet de toekenning van deze prijs in de eerste plaats als een erkenning. Een erkenning als buitenlander opgenomen te zijn in de gemeenschap. Moreel gezien, zoals hij zelf zei, is de toekenning van deze prijs een grote ruggesteun voor hem nog meer dan het financiële voordeel. De prijs bestaat uit een bedrag van f 250,—.

Een week lang en wel 's avonds van 7—10 uur zal de Spankerense schilder in de school zijn werken o.a. topografie, portretten en het meer persoonlijke innerlijke werk exposeren. Een expositie ingericht voor de kenner en niet-kenner.

Linford is de zoon van een Engelse vader en een wit-Russische moeder. Op 21 mei 1940 aanschouwde hij het levenslicht.

Hij bezocht te Londen de Camberwell School, welke akademie hij met het einddiploma op zak verliet. Via Zweden kwam hij naar ons land en hier is hij gebleven. Victor Linford spreekt uitstekend Nederlands. En dat is niet zo vreemd. Hij is gehuwd met Minka de Jong de dochter van dominee I. F. de Jong te Spankeren. Zij hebben een zoon Christiaan geheten.

Linford werkt niet volgens een bepaald procedé. Zijn tekeningen zijn 'n combinatie van vele systemen, een lithografisch spel waarbij Oost-Indische inkt, plakkaatverf en zinkwit door elkaar worden gebruikt. Vaak met een verrassend resultaat.

Linford is een beschaafd bescheiden mens, die meent, dat hij ook anderen deelgenoot mag maken van zijn indrukken. Voor deze sympathieke jongeman moet er dan ook een grote kans bestaan zich verder te ontwikkelen tot een kunstenaar van formaat.

Zij nog vermeld dat ter gelegenheid van het vijf-jarig bestaan van het studenten centrum „De Drommedaris” te Enkhuisen in december a.s. ook werken van Linford zullen worden geëxposeerd.

De tentoonstelling te Dieren zal ook zaterdag en zondag a.s. van 14—17 zijn geopend.

1965

Victor Linford

kreeg culturele prijs der gemeente Rheden

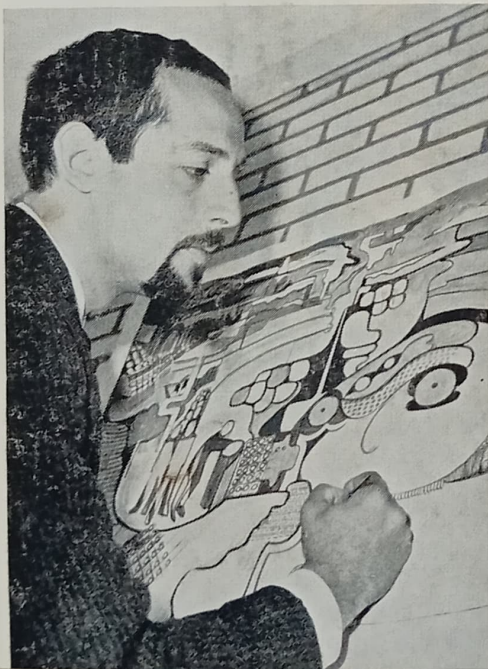
Enkele jaren geleden ontstond het eerste contact tussen de Golvende Band en Victor Linford. Een contact dat uitgroeide tot een zeer nauwe samenwerking met deze jonge kunstenaar.

Het zal u dan ook duidelijk zijn, dat wij met niet geringe trots de onderscheiding vermelden die onze illustrator ten deel gevallen is.

Victor Linford, een ogenschijnlijk vrolijke bon-vivant, maar zich wel terdege bewust van de ernst die de kunst vraagt, toont zijn wezen vaak duidelijk in zijn werk. In ons blad kennen wij deze kunstenaar eigenlijk hoofdzakelijk als maker van grappige tekeningetjes; speelt en vaak met een tikje ironie. Dat is ook de indruk die wordt gewekt bij een wat oppervlakkige kennismaking met hem.

Maar wie daarna met aandacht zijn schilderijen bekijkt, zoals die b.v. werden tentoongesteld op de expositie die de gemeente Rheden aanbood, die ontdekt een volkomen andere Linford.

Die ontdekt een zeer serieus kunstenaar, soms wat somber of sinister misschien, soms ook heel fijn en sympatiek. Die ontdekt schilderijen die allen hun eigen verhaal vertellen.

geven door een gamma van kleuren, die in hun abstracte werking als gedachten de figuur omgeven, als emoties ook. Zij vormen er een eenheid mee.

Ik kan dit niet beter verduidelijken dan te wijzen op het schilderij met de pianist en voor zijn kleurgevoeligheid naar zijn laatste voltooide schilderij met de lichte droomgestalte als kern van dit visionair waargenomene.

Donkere ernst is er in de pentekening van een kruisiging, een harde, strenge toon in de kerkdienst, een pijnlijke slaafsheid in een groep mensen, doch daarboven uit gaat dan zijn reeds genoemde pianist, emotioneel met klank en beweging.

Victor Linford heeft in opdracht van de heer Wurfbain en van de gemeente aquarellen van oude Rhedense onderwerpen geschilderd, die wel het persoonlijke missen,

Deze schat van schilderijen heeft de kundige en kritische jury, waarin o.a. enkele museumdirecteuren zitting hadden, doen besluiten de Culturele Prijs der gemeente Rheden voor het jaar 1964 toe te kennen aan deze kunst-schilder.

In de Arnhemsche Courant schrijft de bekende kunst-criticus Johan Wesselink daarover o.a.:

Met een variant op een bekende uitspraak zou ik kunnen zeggen: Verstandig is een gemeente, die haar veelbelovende kunstenaars aanmoedigt. Tot die gemeenten behoort Rheden. Ze gaat bovendien door jeugdfestivals en andere initiatieven de jeugd leiden in een richting, die haar later het leven mooier en beter kan doen zien.

Tot deze mening kwam ik zaterdag, toen burgemeester mr. J. P. Drost in de school te Dieren die in haar naam de herinnering aan de eminente burgemeester Bloemers bewaart, de aanmoedigingsprijs uitreikte aan de 24-jarige kunstschilder Victor Linford, inwoner der gemeente, Engelsman van nationaliteit.

De burgemeester weer erop, dat er na de tweede wereldoorlog een streven is de jeugd, naast ontspanning ook nog tot meer ideële begrippen te leiden. De burgemeester gelooft dat wat er gebeurt op dit gebied nog maar de eerste stappen zijn. Met het jeugdfestival, het initiatief van de heer Berendsen, wethouder van Onderwijs en Kunstzaken, is de gemeente een stap verder gegaan, en daarbij is ook gedacht aan de jonge kunstenaar, creatieve kunstenaars. Nu is, na advies van deskundigen, de aandacht gevallen op Victor Linford, aan wie spreker, met een gecalligrafeerde oorkonde, de prijs overhandigde.

De burgemeester hoopte, dat deze onderscheiding aanmoedigend zal werken en ook dat er nauwer contact tussen de kunst, de kunstenaar en de burgerij zal ontstaan. Daarna bezochten de vele genodigden de tentoonstelling, die in een ander lokaal der school was ondergebracht. De kunst van Victor Linford: uit welke bron komen de gevoelens en emoties van de jonge kunstenaar te voorschijn? Ik zou zeggen uit een warme menselijkheid, gepaard aan een wijsgerig inzicht in de zon- en schaduwzijden van het leven.

Dit inzicht voert hem soms tot een donkere ernst, ja een enkele maal tot het grimmige, doch het warm-menselijke domineert. Zijn jeugd en wellicht zijn muzikale en dichterlijke geartheid — dat hij deze cultiveren! — doen hem boven de realiteit uitreiken.

Want er zijn schilderijen van buitengewone muzikale kleurgevoeligheid en met dichterlijke verbeeldingen, die de prijs volkomen verdienen. Een centrale figuur is om-

doch het zou wel eens kunnen zijn, dat de aandacht daaraan besteed de schilder wat geleerd heeft — het licht en het ruimtelijke in de natuur.

Vanaf 18 december wordt in het bekende Studenten Ontmoetings Centrum „De Drommedaris” te Enkhuizen een grote tentoonstelling gehouden, waarin ook werk van Victor Linford te zien zal zijn.

Mogelijk zien een aantal van onze lezeressen en lezers hierin een kans om kennis te maken met de andere kant van de man die in de Golvende Band allerlei tekeningetjes maakt, voorzien van de naam

Victor

1965.

Een zeer laat Victoriaaan

Victor

Linford:

DE GELDERLANDER-PERS

ZATERDAG 6 FEBRUARI 1965

Victor Linford is Engelsman, woont op een de Genestetachtige N.H. pastorie in Spankeren (d.i. terzijde van alles), leest Couperus: „Korte Arabesquen”, staat echter op vrij slechte voet met het fonds van „De Bezige Bij” – te weinig zorg om de taal, te weinig verbale distinctie –, hij is onwaarschijnlijk hoffelijk, zelfs onwaarschijnlijk victoriaans en bovendien – als een goed nazaat van Beardsley en Carel de Nerée tot Babberich – tamelijk egotistisch.

Dat is voldoende om in Nederland voor tamelijk impertinent door te gaan. Goede manieren gelden bij ons — de duivel heeft goede manieren — al gauw als de stekelige verlegstukken van iemands ellebogen. Achter vormelijkheids zien wij een achterbaks karakter. De grijnzende, een gentleman-verleider. De hele wijsheid omtrent het rinkelen van hele bekken en het rammelen van het rymbaal overvalt ons zodra wij iemand ontmoeten die weet te spreken „als of ontmoeten die weet te spreken „als of het gedrukt staat“. Een van goedheid en warmte overstromend gemoed behoort ons bij gebrek aan toereikende vormen schutterend en stamelend te benaderen.

Maar Linford is Engelsman. De elegante en morbide slaolielijn van zijn tekeningen en de precieze formuleringen in zijn discourses krijgen daardoor al aanzienlijk meer kans om door onze Selbsthass te worden uitgelegd als werelds onkruid gezaaid op een bodem van louter tedere melancholie. Hij is Engelsman en kunstenaar: twee redenen om ongaarne over kunst te praten, twee alibi's waarop hij zich kan beroepen als hem gevraagd wordt uit te leggen wat het verband is tussen zijn welgemanierde precieze nieuwe werk en de niets verullende cynische anecdotiek van zijn vroegere tekeningen.

„Men zou zich altijd dienen te excuseren voor men aan een gesprek over kunst begint“ meent Valéry. Victor Linford ziet eruit als iemand die dat altijd keurig doet. Maar het verdient aanbeveling met hem te discuteren over (alleen trouwens in Hollandse ogen) veel triviale onderwerpen. Bij voorkeur goudvissen. Want het is een bijzonder boeiende ervaring een Engelsman van 25 geestdriftig te zien citeren uit een boekje van dr. Jac. P. Thijssen handelend over aquariumvissen. Wij denken bij die naam aan een reeks nogal hulpeloze dingen: Verkade-albums, de natistleraar met zijn plusfours en zijn trommeltje, de A.J.C., de kleine dochter zo rijke vreugden om het krioelelend leven langs Neerlands sloten, zozeer te verkiezen boven het vluchtig vertier van de grootstad — en besluiten dat wij nog veel ingewikkelder zijn: spreken wij niet over kunst om onze ontroering over goudvissen op de achtergrond te houden?

Er is dan ook geen Nederlander die ook maar iets van een gentleman heeft. Wij kennen geen hoger vreugde dat het sarren van onze medemensen met bekentnissen gedolven uit onze diepste innigste lagen. In Engeland is iemand die een gesprekspartner durft beschouwen als een hefboom voor het opwrikken van zijn liefste gevoeligheden al gauw „an ass and a bore“. Op iedere pagina van Huxley — ook een Linford-heilige — wordt een in onze ogen nog zeer acceptabel man (neem bijv. de knappe, gevoelige, verlegen Walter uit „Point counter Point“) door dit sociale doodvonnis getroffen. Alleen een puntig betoog vol ridicule byzantinismen en toespelingen over de rigoureuze erotische techniek van watertorretjes zou hem dan nog kunnen reddend voor volledige uitsluiting uit de elegante wereld.

Een gentleman mompelt een beetje voor zich uit over good old Shakespeare, kingfish van het theater, maar delibereert over goudvissen als waren het verboden vrouwen. „It was you may say satisfiing“ dat legt de Engelsman Eliot de magier in de mond aan wie Jezus Christus zich heeft geopenbaard. Bevredigend om zo te zeggen. Een roestfestijn is natuurlijk heel wat anders, dat is al gauw alleluya, een religieus gebeuren, muziek van Sir Edward Elgar, iedereen valt schreiend in, alle „indecently“ op het St. Pietersplein galmende Italianen overstemmend.

Rembrandt is „a good painter“, Munch ook, een jongen uit de buurt — pakweg: a man of abundant genius, brilliantly gifted en zo, maar als u gaat kijken weet u eens te meer dat de vriendelijke Brit u alleen maar geholpen heeft zijn — Rembrandt betreffende — onbedaarlijke emoties uit de weg te gaan.

„Ik ben niet interessant“ zegt Linford als ik hem bel voor een praatje. Dat betekent dat hij zo beleefd is ons niet te willen boeien, tot niets te willen verplichten, hij wenst vrij-blijvend te praten met een vrij mens. De hemel hoede ons voor een kijkje in elkaars mysterium fascinaus. Een gefascineerd mens: een beschamende vertoning. Vrijheid-opervlakkigheid, dat lijkt me een adagium zo diep geworteld in de Engelse beschaving dat een Brit het nooit zou willen uitspreken. Het nuchtere pragmatisme van de Engelse wet, de Engelse filosofie van Bacon tot Russell, de goudvissen van Linford: allemaal oppervlakkigheid die men aan de buitenwereld toont om zichzelf en de anderen de vrijheid der eindeloze bespiegelingen voor te behouden.

Is het niet zo, mijnheer Linford? Yes, perhaps, but... I'm sorry, these cigars... too bad... eh“.

Het beroerde is dat oppervlakkigheid, zelfs opzettelijke Engelse oppervlakkigheid het werk van Linford — met name het oudere — totaal vreemd is. Het werk boeit letterlijk, want het ziet af van het geven van bevrijding door het creëren van een harmonie, die ons ermee verzoent dat schoonheid altijd des Schrecklichen Anfang is. Waarom is de Engelse kunst in het algemeen zo „onengels“, terwijl in de gehele Westeuropese schilderkunst wordt gehandeld alsof de leefregels van Eton en Oxford eigenlijk artistieke maatstaven zijn. Francis Bacon boeit ons omdat hij geen ruimte, geen afstand laat om hem te bewonderen, het is een — tenzij als authentieke anti-peinture — onhebbelijke schilderkunst, omdat Bacon weigert de dingen waarmee hij ons confronteert te plaatsen in een bovenpersoonlijke ruimte waar wij als toeschouwers buiten staan. De Engelse kunstenaar is q.q. het tegendeel van een gentleman, hij valt ons lastig met zijn zeer inwendige innerlijk, waarin — de hoge woorden moeten er nu wel uit — minstens evenveel angst als erotiek huist.

Erotiek is iets — dat ziet men niet aan de gezichten, maar aan de gedichten — waarmee het imperium zich moeilijk kan verenigen. Het complex zit zo diep dat het onmogelijk eerst door koningin Victoria kan zijn ingevoerd. Zij heeft alleen een begin van bevrijding gebracht door het aanbrennen van — bij nader inzien niet eens ongeestige — caricaturale contouren. Zij heeft gemaakt dat ook de literatuur uitzinnig voorzichtig werd op het stuk van de biologie. Jonathan Swift heeft misschien op de meest verschrikkelijke wijze — in de zakelijke logboekzinnigjes van een braaf scheepsarts — verwoord hoe verschrikkelijk de Brit ermee inziet dat zelfs op zijn eiland van parthenogenese voorshands geen sprake zal zijn.

Vóór erotiek geassocieerd werd met zondigheid was er de veel ergerlijker, veel frusterender associatie met belachelijkheid. Hertoginnen verworden in de ban van deze ervaringen tot bezeten insecten, erger: tot Alice in Wonderland-figuurtjes. Lawrence zette wel een grote mond — working class — maar hij overschreeuwt toch nooit zijn kleinburgerlijke pudeur, als hare Ladyship zich zo onverdeeld laat gaan. Vestdijk heeft hem definitief geportretteerd: de ogen van een hoer, maar daaronder de wijsgerige Socratische knolneus.

Victor Linford

Moest daar gezonde erotiek van komen?

En Linford? Hier moeten wij distingueren. Dit is ook de plaats om te vertellen dat hij maar half Engels is, dat hij een Russische moeder heeft. Hoe verder wij terugbladeren in zijn mappen met tekeningen hoe meer somberheid er blijkt te spoken rondom de aan toch vrij plezierige instincten uitgeleverde paren. Voortdurend Romeo en Julia, anticiperend op het onthecht eeuwig samenzijn in de tombe. Het Tristan-complex is geen Duits monopolie, vóór het een germaanse droom was moet het harde keltische werkelijkheid zijn geweest.

Een andere manier om de onvermijdelijkheid van het — zelfs in de hoogste mystieke regionen der erotiek — man en vrouw blijven is de stoffering van het landschap, waarin zij samen zijn, met professionele toeschouwers, met geslachtsloze lieden, die het geestelijk gewaad dragen. Wat er op de tekeningen van Linford ook gebeurt of — beter — staat te gebeuren, er is altijd een vertegenwoordiger van de staatskerk in de buurt, klaar om in te tegenen.

Door de Britse landschappen van Lin-

ford waren altijd clergymen, bezwevend, afwerend, zingend (als de eervoorde Jenkins uit „Under the Milkwood“) of — als in het latere werk — zo maar, zonder enige rechtvaardiging van hun presentie, en dat is wel het meest hallucinerend: dat deze figuren volkomen natuurlijk uit het landschap blijken op te schieten, dat zij geaccepteerd worden, zoals wij Fremdkörper als telegraafpalen en televisiemasten in onze landschapsvisie hebben geïntegreerd. De priester wordt dus van personificatie van het gemelijk toezien-geweten tot logisch element in het geheel van het beeld-verhaal. Tegelijk wendt hij zich ook af van de Beckett-achtige atmosfeer rond zijn vroegere spookachtige paren om zich te bekeren tot de kunstmatige, tegelijk zeer zinloze en zeer onzielijke élégance en sprookjesachtigheid van de Jugendstil. Een ietwat geweldadige stilering, die alles wat tot dan toe nachtmerrie was dient te veranderen in midsummer-nightsdreams. Vrouwen worden fairy-queens, zonder schade te beminnen, vamps — morbide van maagdelijkheid — hun overdadige vormen zijn enkel lijnenspel, achter hun glimlach

...ient men absoluut niets te zoeken, hun
...efelijkheid berust op de gelukkige om-
...andigheid dat zij tweedimensionaal
...ijn, net als eigenlijk alle fatale Engel-
...vrouwen van The lady of Chalot tot
... Lucy Tantamount. Zij vormen de up-
...erclass der pinupgirls, die er ook al-
...een mee door kunnen omdat ze —
... V. F. Hermans heeft het ontdekt —
... naar twee afmetingen hebben. Nog een
... argument voor de actualiteit van de Ju-
... endstil: B.B., de nymph, bestaat en
... slechts „toelaatbaar” omzet zij één
... essentiële afmeting, één essentiële

voorwaarde tot zonde heeft prijsgege-
ven, de derde maat.

De Jugendstil is een stilering (die,
naar wij vertrouwen, door Linford zal
worden verwerkt tot een stijl), die de
angst abstraheert van de erotiek. Om-
angst abstraheert van de langzame gewenning
derwille van de langzame gewenning
aan de wereld wordt deze voorlopig
maar met één oog bekeken, waardoor
de diepte, de ruimtevrees wegvalt.
Engelsen hebben dit nodig, niet in het
minst om als kunstenaar te worden
wat zij overigens al waren: Engelsen,
Alle goede Engelse kunst

wordt op de duur toch classicistisch,
escapes from emotion, laat Linford dat
door Eliot gezegd zijn. Wie wenst te
zien hoever hij inmiddels de weg is ge-
gaan van emotion naar reality verzui-
me niet naar Vely te reizen, alwaar
in de bedrijfsruimte van Helsing Cen-
trale Verwarming — met werken van
Ellie Slegten, Marten Hendriks, Geurt
van Dijk, Franklin D. Aalders en Huub-
Kortekaas — een tiental recente teke-
ningen van Victor Linford is geëxpo-
seerd.

MAARTEN BEKS

Kunstenaars exposeren bij Heling in Velp

VELP — Het idee, dat de VVV onder zijn vlaggen in de tentoonstelling plaatste — kunstenaars en hun werk in de museum te brengen en te laten en te laten onderhouden — heeft toch niet en niet veranderd geweest. Het idee heeft wellicht Dirk Helling te toe genomen en in Velp een tentoonstelling te nemen in Helling's huis en hij vond daarbij bij de heer en mevrouw Helling, die bij de bijbehorende van een nieuwe bedrijfsruimte van het Centraal Verwarmingsbedrijf aan de Parkstraat te Velp deze ruimte beschikbaar stellen voor een expositie van kunstwerken, die tot en met 16 februari duurt.

Het spreekt vanzelf, dat de directeur der Steek-VVV Oost-Veluwezoom, de heer Kroon, dit idee toejuichte.

Vrijdag werd de tentoonstelling onder grote belangstelling geopend. De heer Heling trok in zijn toespraak een parallel tussen zijn bedrijf en de kunst: beide brengen warmte en bovendien komt de mens, door een expositie als deze, nader tot de kunstenaar en zijn werk. Uitvoerig bedankte hij het gemeentebestuur, zijn medewerkers, de bouwers, de kunstenaars en sympathiek deed het aan de toewijding van mevrouw Heling te horen prijzen.

Daarna opende de burgemeester, mr. J. P. Drost, de tentoonstelling en de nieuwe bedrijfsruimte met een rede, waarin hij het verschil in de positie van de kunstenaar schetste, die tegenwoordig dichterbij de mensen komt te staan in tegenstelling met vroeger, toen de artiest meer een aparte plaats innam. Er is meer belangstelling van de gewone mens ontstaan voor de mens-kunstenaar en zijn kunst en ook meer aandacht voor zijn arbeid en strijd.

Symbolisch geschiedde de opening door de ontsteking van een gasvlam. Namens de exposanten sprak Victor Linford woorden van dank aan het adres van de heer Heling, de burgemeester, de Steek-VVV en de velen, die belangstelling toonden. Hij vestigde er aan het slot van zijn dankwoord de aandacht op, dat het waarschijnlijk is, dat door tentoonstellingen als deze het museumbezoek mede bevorderd wordt.

In een bijeenkomst met de pers had de heer Kroon van de VVV reeds de taak geschetst, die mede het doel van de VVV is, bevordering van een goed klimaat voor de kunst, waarbij hij ook plannen aanroerde bij het openluchttheater onder Rozendaal een centrum te stichten waar men zich in de vakanties zou kunnen bezighouden met boetsen en schilderen.

Over de tentoonstelling kan ik kort zijn, daar enige exposanten nog omzings door mij besproken werden.

Weer trof me in de tekeningen van Victor Linford de gevoelige en dichterske visie op zijn onderwerpen, die hij ziet in een geheimzinnig licht. Een groep geestelijken, wiek' en angstvervaling in een sobere compositie, heel simpel en heel suggestief tevens. Welk een stemming in een agglomeratie van mensen en leuzen, verdwijnt in de nacht, waarover een maan haar glimpen werpt. Een zinnen maatschappij als een klein gevoelig gedichtje.

Ellie Siegen, met haar kleurvoelbaarheid, doet haar abstracte kunst verstaanbaar spreken. Zoo het figuratieve door haar gevoeligheid ons niet meer

in staat te brengen / want van tijd met zijn groen of roze voorstellingen doet die te veel aan ingevanden denken en Martin Helling in de dichte geest aan gedrochtenis vormde. Latere we hopen dat boven deze werken een andere en meer getrouwe goud zal spreken.

Vormen, vormen, nog eens vormen, laat Kortekaas ons zien. Ze zullen het wel doen als ze geplaatst worden in een passend milieu. Maar hoe dat milieu zou moeten zijn, weet ik niet.

Franklin D. Aalders geeft in zijn in zijn aanwezig onderwerpen — het, pilaar, reliëf — een grotere levendigheid, weer speelt en deze in bron dan gegoten, zullen het ook wel doen in een harmonieuzende omgeving.

Hoe het ook zij, het initiatief is te loven, docht... reken de uitlag niet, maar tel het doel alleen.

JOH. WESSELINK

1966

DINSDAG 27 JUNI 1967

KUNSTENAARS OVER EPOK

De opheffing van Epok heeft verschillende kunstenaars in en om de gemeente Rheden ertoe gebracht, een brief te richten tot het bestuur van Epok en tot b. en w. der gemeente Rheden. Het is vooral de onduidelijkheid van de situatie die hen tot reageren heeft gedwongen. De brieven luiden aldus:

Brief aan college van b. en w. der gem. Rheden.

Edelachtbare heren,

U zult ongetwijfeld niet verbaasd zijn iets van mij te vernemen omtrent een onderwerp dat ik reeds eerder heb aangevoerd. In de maand januari van het vorig jaar heb ik een brief geschreven, waarin ik uiting gaf aan mijn gevoel van onbehagen over het beleid van de stichting Epok. Het merkwaardige van deze brief nu is dat deze hoogst actueel is geworden, nadat voornoemde stichting een „bericht aan de pers“ heeft opgesteld.

De inhoud van dit bericht kan alleen omschreven worden als een indrukwekkende leugen, die wordt aangewend om de onkunde van Epok te bedekken.

De stichting Epok heeft de noodzakelijke financiële aanmoediging gekregen van verscheidene instanties; de gemeente Rheden heeft daarin een niet onbescheiden aandeel gehad. Er was, financieel gezien, geen enkele reden voor het stopzetten van de activiteiten van Epok in onze gemeente, ware het niet, dat de onkunde van de bestuurders in het geding was. Een op andere wijze samengesteld bestuur zou de noodzakelijke maatregelen hebben genomen voor wat betreft de behuizing — men wist immers dat men op een gegeven moment zou moeten afzien van de tegenwoordige ruimte.

Het gedrag van het bestuur van Epok getuigt van weinig appreciatie tegenover onze gemeente. Want wat voor zin heeft het te stellen, dat „het staken van de activiteiten van de stichting in de gemeente Rheden allerm minst inhoudt dat daarmee ook het werk van de stichting wordt beëindigd, aangezien het werkkterrein van de stichting zich niet tot de gemeente Rheden beperkt, maar zich over de gehele provincie uitstrekt“. Hoe kan een vergaan lichaam zijn aanwezigheid kenbaar maken? — Men bespeurt alleen de geur.

Hoogachtend,
Victor Linford

Spankeren,

Het Vrije Volk.

EEN JONG onstuimig schilder uit Spankeren, Victor Linford, heeft het nodig gevonden aan de Rhedense raadsfracties een brief te schrijven, waarin hij EPOK ten si een roemloos einde voorspelt. De Gelderse kunstenaars komen er niet aan toe, schrijft hij. Ik kan hem voorrekenen, dat er, de komende expositie meegerekend, straks al zestien Gelderse kunstenaars in EPOK aan bod zullen zijn gekomen. EPOK heeft na vijf maanden nog geen eigen gezicht, schrijft hij ook. Wanneer een criticus een jong schilder verweet dat hij na vijf jaar werken nog geen eigen gezicht vertoont en een roemloos einde tegemoet gaat, zou Victor Linford dat waarschijnlijk voorbarig gezwaet noemen. We moeten zijn brief maar laten voor wat ze is: een emotionele uiting van een niet terzake geïnformeerd man.

A 3

Gelders Nieuwsblad.

DIEREN

VICTOR LINFORD SPRAK OP KUNSTAVOND

De Gereformeerde Jeugdraad van Dieren heeft gisteravond in een van de zalen van de kerk een interessante avond gehad, waarvan de steeds meer op de voorgrond tredende Spankerense kunstschilder Victor Linford het middelpunt was. Hij was namelijk uitgenodigd op deze avond een lezing te houden over zijn werk, terwijl ook enige van zijn werken waren tentoongesteld.

Op boeiende wijze werd de schilderkunst door de heer Linford in zijn geheel belicht.

Vervolgens kregen de jongeren gelegenheid om uitvoerig met de spreker van gedachten te wisselen.

Namens de enthousiaste toehoorders (sters) was de voorzitter, de heer H. Jalving, de kunstenaar dankbaar voor zijn betoog, maar ook voor het feit dat kunstenaar en publiek hiermee dichter bij elkaar waren komen te staan.

Kunstschilder Victor Linford oefent kritiek op kunstbeleid IS EPOK OP VERKEERDE WEG?

De kunstschilder Victor Linford uit Spankeren, heeft in een adres aan de fractievoorzitters van de Rhedense gemeenteraad, zijn bezorgdheid en kritiek geuit op de volgens hem minder goede gang van zaken in het Velpse Kunstcentrum EPOK. Er zou enig onbehagen, niet alleen onder kunstenaars, maar ook onder andere geïnteresseerden ontstaan zijn.

Victor Linford stelt in zijn adres, dat het zijn inziens zeer de vraag is, of het EPOK reuk is tot dusverre haar doelstelling, almede naar educatieve betrek-

king, te verwezenlijken. Als mede-oprichter van EPOK, wil hij vasthouden aan de beginselen, die tot de geboorte van het Instituut hebben geleid.

De kunstschilder vindt het van het grootste belang, dat een eerlijke poging wordt gedaan, deze beginselen trouw te blijven en in de taak te volharden, om alle kunstvormen dicht bij het publiek te brengen. Dit zou vooral moeten geschieden door mensen, die enigermate terzakekundig zijn op het gebied van de kunsthistorie in haar verschillende facetten.

Zwak

De heer Linford meent, dat EPOK tot nu toe niet bijzonder gelukkig geweest is in zijn poging, om een zo breed mogelijke indruk te geven, van wat er gaande is in de

kunst. Het is de stellige indruk van de heer Linford, zoals hij schrijft, dat dit laatste te wijten is aan de minder geslaagde structuur van het dagelijks bestuur, alsook aan de inactiviteit van de zogenaamde geheime commissie.

De werkwijze van het dagelijks bestuur vindt de heer Linford niet zodanig, dat men er enthousiast over kan zijn. Er wordt wel hard gewerkt, maar gaat die activiteit wel in de goede richting en is zij niet te eenzijdig gericht?

De heer Linford vindt ook, dat de jonge Gelderse kunstenaars, die bij de oorspronkelijke opzet van EPOK naar voren gebracht zouden worden, tot dusverre nog weinig aan hun trekken gekomen zijn.

De tentoonstelling van „De nieuwe Figuratie“ was representatief, maar kritiek heeft de heer Linford op exposities zoals: wat hij noemt, de „vriendententoonstelling“, die het werkelijk geïnteresseerde publiek ontgaat en die men misschien beter particulier had kunnen houden.

Mislukking

Maakt men de tot dusverre behaalde resultaten van het reeds vijf maanden bestaande EPOK op, aldus de heer Linford, dan moet men mijns inziens tot de onvermijdelijke conclusie komen, dat er geen sprake kan zijn van een „eigen gezicht en vorm“ van deze zo goed bedoelde instelling, in zijn oorspronkelijke opzet. Victor Linford vraagt zich ook af, of men met de educatieve doelstelling wel op de goede weg is.

Het bestaan van EPOK is op zich verheugend. Alle kunstenaars en geïnteresseerden in de gemeente Rheden, kunnen dankbaar zijn met een gemeentebestuur, dat zo uitgesproken positief staat tegenover het culturele gebeuren en daar steun aan verleent. In dit verband noemt de heer Linford het bijzonder jammer, dat het gemeenteraadslid, de heer van Bennekom, tijdens de laatst gehouden begrotingszitting heeft moeten vaststellen, dat EPOK reeds een zakelijke mislukking geworden is. Dat is ook de overtuiging van hem zelf.

Moet ik en tal van met mij meevolende kunstenaars, thans hieraan de gerechtvaardigde conclusie toevoegen, dat EPOK ook een artistieke mislukking dreigt te worden? Zo vraagt de Spankerense kunstschilder zich.

Bedenklijk

Victor Linford meent, dat het de gemeenteraad van Rheden, die belangrijke investeringen gedaan heeft om EPOK op de been te helpen, niet onverschillig mag laten, dat een bedenkelijke tendens naar een afglijden van het Velpse kunstcentrum reeds aanwezig is. Wanneer niet de oorspronkelijke doelstelling van EPOK, van een blijvend instituut opgericht door kunstenaars, een voorstelling van zaken is, dan is het instituut als een dood gewicht te beschouwen.

Het zou volgens de heer Linford aanbeveling verdienen, dat het dagelijks bestuur van EPOK zich op die oorspronkelijke doelstelling heroriënteert, dat in ieder geval terzakekundige mensen de leiding in handen nemen en dat bovenal die brede belangstelling voor EPOK gaat ontstaan, die tot nu toe ontbreekt heeft.

Het Velpse kunstcentrum zou dan op die voet kunnen komen en misschien nog eens een vergelijking met elders (de Arnhemse Galerij) op de duur kunnen doorstaan.

Kunstschilder Linford heeft kritiek op Epok

Beroep op raad van de gemeente Rheden

(Van een onzer redacteuren)

SPANKEREN — De kunstschilder Victor Linford uit Spankeren heeft in een brief aan de fractievoorzitters van de gemeenteraad van Rheden zijn bezorgdheid uitgesproken over de ontwikkelingen in de stichting „Gelders Kunstcentrum Epok”.

De heer Linford vraagt zich namelijk af of het Epok gelukt is tot dusverre haar doelstellingen en

haar educatieve betekenis te verwezenlijken.

Victor Linford, die één van de oprichters van het kunstcentrum is, meent dat het Epok tot nu toe nog niet bijster gelukt is met zijn poging om een zo breed mogelijke indruk te geven van wat er gaande is in de kunst.

Oorzaak van deze gang van zaken noemt Victor Linford de minder geslaagde structuur van het dagelijks bestuur, en de inactiviteit van de zogenaamde geheime commissie.

Werkwijze

Victor Linford vraagt zich ook af of de werkwijze van het dagelijks bestuur niet te eenzijdig is gericht. In dit verband stipt de kunstenaar een aantal exposities aan, die in het kunstcentrum Epok zijn gehouden, en die volgens zijn mening grotendeels aan de jonge Gelderse kunstenaars zijn voorbijgegaan.

Ook gaven deze tentoonstellingen bepaald geen indruk van wat er op het gebied van de hedendaagse kunst gaande is — met uitzondering dan van de zeer geslaagde expositie van „De Nieuwe Figuratie”. Voor de, het werkelijk geïnteresseerde publiek ten enmale ontgaande, „vriendententoonstelling” heeft Victor Linford niet veel goede woorden over.

Dergelijke evenementen moet men beperken tot een particuliere omgeving.

Al met al is er geen sprake van dat Epok een „eigen gezicht en

vorm” heeft, hetgeen de oorspronkelijke opzet was. Geschrokken is de heer Linford kennelijk van de wijze waarop men de educatieve doelstelling van Epok en van de kunst in het algemeen tracht te verwezenlijken.

Voorbeeld

Hij haalt hierbij het volgend voorbeeld aan.

In Doesburg zou tegenover een groep scholieren, die een tentoonstelling van werken van F. A. Mooy, bezochten door een explicatrice van Epok, onder meer gezegd zijn dat Epok niet van plan was om schilderstukken op te hangen, waarvan men niet kan zien, „of het al dan niet op zijn kop hangt”.

Victor Linford schrijft nu: „Wanneer deze uitlating, door een official gedaan, ook maar enige waarheid bevat, dan is het op zijn zachtst gezegd, wel een bijzonder vreemd soort kunstuitleg en geheel afgezien daarvan een twijfelachtig staaltje van opvoedkunde.

De heer Linford vraagt zich af of hij aan de opmerking van de fractievoorzitter van de KVP in de gemeenteraad van Rheden, de heer Van Bennekom, die gezegd heeft dat Epok reeds een zakelijke mislukking geworden is, de thans gerechtvaardigde conclusie moet toevoegen dat Epok ook een artistieke mislukking dreigt te worden.

Beroep

Kunstschilder Linford doet nu een beroep op de gemeenteraad van Rheden, want als de oorspronkelijke doelstellingen niet worden gehandhaafd zal Epok een voortijdig roemloos eind zijn beschoren.

Daarom zal het dagelijks bestuur van Epok zich weer op die doelstellingen moeten oriënteren, zo meent Victor Linford, en als dan terzakekundige mensen de leiding in handen nemen en een brede belangstelling voor Epok gekweekt wordt, bestaat er misschien nog een kans dat Epok in de toekomst de vergelijking met kunstcentra elders zal kunnen doorstaan.

Met hond en al naar binnen '66

KUNST IN VELP WORDT INDERDAAD BEKEKEN

Het „Kunst kijken in de Hoofdstraat” van Velp, is na drie dagen draaien een duidelijk en onverwacht succes. Zij wordt inderdaad gekeken, door een verrassend aantal mensen, van totaal uiteenlopende aard. Een ruwe schatting heeft tot nu toe reeds tussen de 400 en 500 bezoekers opgeleverd. Zelfs Felix Valk is al geweest.

Met name de expositieruimte in het flatgebouw van Naeff, dat een expositie op zich is, blijkt uitermate gunstig gelegen, om de mensen onbeschroomd te doen binnenwandelen. Er is bepaald geen drempelvrees, die over het algemeen bij kunsttentoonstellingen min of meer een barrière vormt.

Victor Linford, die deze week al heel wat mensen naar binnen gehaald heeft, die nog te veel buiten voor de ruit stonden te kijken, is uitermate tevreden. „Er komen hier veel mensen langs, die 's avonds hun hondje uitlaten. Ik zeg tegen die mensen: kom rustig binnen en neem je hondje maar mee. En ze doen het”. Afgezien van het feit, of de bezoekers het tentoongestelde mooi of lelijk vinden, tonen zij interesse en proberen er iets van te begrijpen. Er ontstaan dikwijls heel nuttige conversaties en daarbij verbaast het min of meer, dat de mensen toch wel open staan en er meer van willen weten.

Tal van ouderen bekennen: ik ben misschien te oud, meneer, om het te begrijpen. De jongeren staan soms negatief tegenover het geëxposeerde, maar wanneer er met hen over gepraat is, blijken sommigen terug te komen en nog eens te kijken. Degenen, die proberen uit te leggen, betrappen er zich op, (ik zelf ook, aldus Linford) dat we er geen rekening mee houden, dat vele van degenen die komen kijken, totaal geen background hebben. Daar moeten we bij onze uitleg dus rekening mee houden. Er zijn ook buitenlanders geweest, een paar Engelsen en een Amerikaan. De laatste was stom verbaasd, in een dorp als Velp, zo'n uitgebreide expositie aan te treffen.

De muziekkelder heeft ook aan belang-

stelling niet te klagen. Grimmelikhuizen geeft er voortdurend uitleg. De tegenstelling: we vinden het mooi of lelijk, treedt hier het best aan het licht. Uitleg, hoewel soms moeilijk, blijkt ook hier belangrijk.

Er wordt overwogen, de tentoonstelling „Kunst kijken” te verlengen. Er is beslist behoefte aan, want het loopt lekker. Of het kan, moet worden bezien.

1960

"felison"
heidestraat 45 ijmuiden
dagelijks 14-17u.

23 FEBRUARI-17 MAART

Het bestuur van Felison
nodigt u uit aanwezig te zijn
bij de opening van een expositie
van tekeningen en schilderijen van
Victor Linford. De opening vindt
plaats op vrijdag 23 februari a.s. om 20 uur
en wordt verricht door Dhr. Maarten Beks te Arnhem.

**19 VICTOR 68
LINFORD**

BIJZONDERE EXPOSITIE IN FELISON

Een blik in de betoverde wereld van Victor Linford

IJMUIDEN — Het is een dankbare taak te schrijven over de schilderijen van Victor Linford, de Engelse schilder van Joods-Russische afkomst, die in ons land woont en werkt. Dat doet hij in Spankeren (Gelderland), midden in de bossen. Ik noem al deze beïnvloedingen, omdat ze zijn af te lezen aan het bijzondere werk, dat tot 17 maart in Felison wordt geëxposeerd. Overheersend is daarbij de invloed van zijn Engelse opvoeding, zichtbaar aanwezig in elk schilderij. Door de huid van de zichtbare verf schemeren echter als het ware ook andere invloeden door, die zijn werk op een heel bijzondere wijze sprookjesachtig maken.

De geesten van het woud

Wie voor het werk staat, denkt onmiddellijk aan de Jugendstilperiode, waarvan grote Engelse tekenaars als Beardley de meest bekende exponenten zijn. Uitgaande van de typische Jugendstil-elementen zou men het werk modieus kunnen noemen en het zou ook mogelijk zijn om er de kwalijke factoren, die aan die stijl indertijd eigen waren, zoals decadentie en weekheid eveneens van af te lezen. Maar bij nader inzien is alleen die de uiterlijkheid van Linfords voorstellingen gebonden aan de Jugendstil. De innerlijkheid ervan toont heel andere kanten.

Met een voorbeeld uit onze schilderkunst valt dat vrij gemakkelijk aan te tonen. Jan Toorop geldt in ons land als een der belangrijkste Jugendstil-tekenaars. Eveneens is bekend, dat zijn werk sterk mystieke tendensen vertoont, waarvoor hij binnen de Jugendstil-elementen symbolen vond. Toorop dankte die mystiek aan zijn gemengd-Indonesische afkomst en vond in de Jugendstil-vormen een gelegenheid om deze mystiek tot gelding te doen komen.

„Hobbits”

Iets dergelijks is nu ook aan de hand met Victor Linford. Hij is bezeten van „Hobbits”, de Engelse uitdrukking niet alleen voor onze kabouters of aardmannetjes, maar in wijder verband ook voor de wezens, die wij uit onze sprookjesverhalen kennen als nymfen en elfen, „de geesten van het woud” en wat men er nog meer onder wil verstaan.

De Engelse literatuur zit vol Hobbits. Denk maar aan de Midzomernachtsdroom van Shakespeare, maar evenzeer aan oude Keltische verhalen uit Wales en Ierland. Vandaag de dag zijn er nog zeer veel Engelsen, die bereid zijn dure eden te zweren op de aanwezigheid van Hobbits, die zij in hun tuin hebben, zoals sommige Engelse kasteelheren overtuigd zijn van de aanwezigheid van spoken in hun slot.

Eigen mythologie

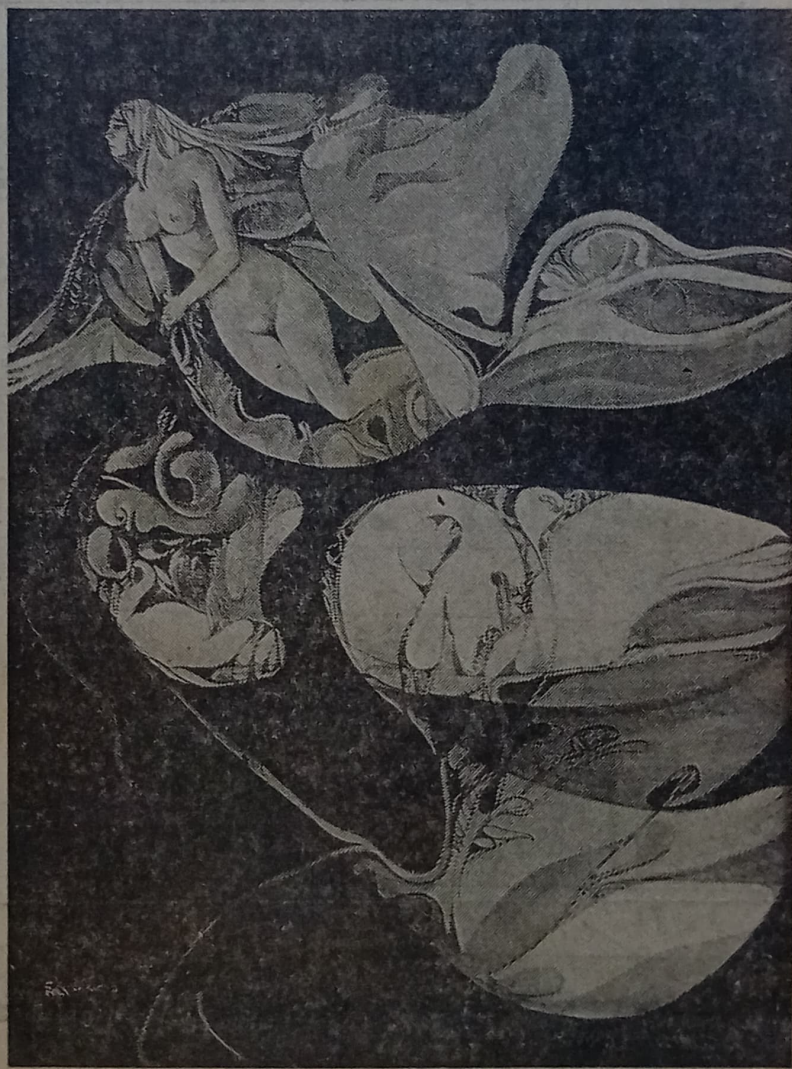
Dat geloof aan Hobbits is een oeroude cultuurzaak, die in Engeland veel ernstiger wordt genomen dan elders in Europa. Kennelijk is Victor Linford, hoewel Joods-Russisch van afkomst, in Engeland door dat geloof getroffen geraakt. Misschien — of eigenlijk wel zeker — sluit het aan bij elementen die hij meebracht, zoals het in Oost-Europa bestaande geloof aan Golems en andere geesten. Uit al die factoren vormt Linford een persoonlijke mythologie.

Het is bij Linford beslist geen modieus verschijnsel, het zich bezighouden met dit soort wezens. In bijna elk schilderij keren ze terug, bijna altijd in vrouwelijke gedaanten, die wandelen of zweven in een woud van merkwaardige

die de verleidelijke charme ervan missen omdat de kleur een integrerend deel van de bedoelingen uitmaakt.

Het is een gebeurtenis voor dit werk te staan, dat aanvankelijk alleen-maar-decoratief schijnt, en dan meer en meer te ontdekken dat het de merkwaardige uitingen zijn van een kunstenaar die een zekere bezetenheid zo gereserveerd vorm weet te geven. Het is een geheel eigen surrealisme waarvan de een zal terugschrikken omdat de voorgestelde wereld voor hem onleefbaar is, maar waarin een ander zonder voorbehoud met de schilder uit wandelen zou gaan. Ik behoor tot die laatsten.

Hein Steehouwer

„Hobbit II”, een van de schilderijen van Victor Linford met Hobbit als centraal onderwerp.

1968

IJmuiders Courant.
24 februari.

Opmerkelijke expositie van Engelse schilder Linford

Tot en met
16 maart in
„Felison” te zien

(Van een onzer verslaggevers)

VELSEN. — Het expositielokaal van „Felison” aan de Heidestraat in IJmuiden is tot en met zaterdag 16 maart gereserveerd voor de opmerkelijke schilderijen en tekeningen van de in Nederland wonende Engelsman Victor Linford, welke tentoonstelling hier vrijdagavond gedeeltelijk traditioneel en verder op een vrij ongebruikelijke manier werd geopend. Met onder de talrijke aanwezigen wethouder C. Ockeloen, nam de heer Maarten Beks uit Arnhem het traditionele ceremonieel voor zijn rekening, bestaande uit een openingswoord vol geestige beschouwingen en aforismen.

Zo werd door de heer Beks onder meer de conclusie van een andere inleider aangehaald, die eens te kennen heeft gegeven dat bij de opening van een tentoonstelling wel de spreker, doch nimmer de sherry mag worden afgeschapt. Een dergelijke opvatting werd door de heer Beks met kracht bestreden, want op deze wijze zou volgens hem door het ontbreken van een inleider en het openingsceremonieel, de bezoeker volledig van zijn vertrouwde zekerheid worden beroofd.

Wat het werk van Victor Linford betreft — die door spreker met een Engelse apostel werd vergeleken —, noemde Maarten Beks het gelukkig dat hiermee van tijd tot tijd een expositie kan worden ingericht en verder achtte hij het onnodig zich over de kwaliteiten daarvan uit te laten, omdat alles wat vermelding verdient door hem reeds uitvoerig in de catalogus is omschreven. Dat hij de exposerende kunstenaar met zijn tentoonstelling het meeste succes toewenst, achtte de heer Beks tenslotte vanzelfsprekend.

Experimenteel

Het ongebruikelijke deel van deze opening werd verzorgd door drs. H. Grüme-Likhausen, overigens met spontane medewerking van het grootste deel der aanwezigen. Want met behulp van een aantal hoogst onconventionele muziekinstrumenten slaagde hij erin een gemengd koor te formeren, dat op zijn aanwijzingen een kakofonie van klanken wist voort te brengen, waarmee de katers op het dak ongetwijfeld tot een paniekstemming werden gestimuleerd. Maar de enthousiaste vocalisten waren helemaal „in”, zodat hun een geslaagd experimenteel openingsconcert kan worden nagegeven.

Tot en met zondag kun je bij Felison in de Heidestraat schilderijen en tekeningen bekijken van de Engelse schilder-tenenaar Victor Linford. Wij mogen ons gelukkig prijzen het werk van deze knappe artiest tijdelijk in Velsen te hebben. Vooral zijn olieverfschilderijen hebben diepe indruk op ons gemaakt. Zeer fraai van kleur, transparant, sterk anecdotisch, doen ze denken aan de werken van Aubrey Beardsley die ook zeer geraffineerd kon tekenen en er toe bijdroeg om de Jugendstil te laten ontstaan.

In Linfords werken, die een grote decoratieve schoonheid bezitten, komen veel elementen van intellectuele erotiek voor. Ook geboorteprocessen boeien hem klaarblijkelijk, gezien de vele ontkiemende zaden, en embryonale stadia van mens en dier, die hij verwerkt met een gevoelige pen, of zeker penseel.

Het valt ons op dat er bijzonder weinig teeners gebruik maken van de gelegenheid die Felison op het gebied van het bezoeken van exposities biedt. Met enkele van jullie ben ik het eens wanneer er gezegd wordt: de wat afgelegen positie, en weinig moderne entourage scheppen niet bepaald een klimaat dat gunstig is voor het bezoeken van een expositie — maar dat houdt nog niet in dat je dat niet op de koop toe kunt nemen. In elk geval zijn de meeste exposities (onlangs exposeerde Karel Appel hier nog) volop de moeite waard van een bezoek.

Velser Weekjournaal
14 maart 1968.

Victor Linford bij Felison

HET OMZIEN NAAR de goede oude tijd is een veelverbreide ondeugd in onze dagen. Vooral in de mode en de typografische ontwerperij worden stof-fige zaken te voorschijn gehaald en nagedaan. De kitschhandel bloeit met nieuw rococo, biedermeyer en de „cu-riosa" die nog te ouderwets zijn om al antiek te mogen heten. In de beeldende kunst doet de vormenwereld van de Jugendstil, of in goed-Hollands de Slaahestijl, weer opgang. Kunsthisto-risch vindt deze stijl plaats aan het eind van de vorige eeuw in het hiaat tussen impressionisme en expressio-nisme. Maar zoals alles wat erfelijk-organisch groeit een geslacht heet over te slaan, is de eigenlijke achter-grond van de Jugendstil de natuur-mystiek, respectievelijk het religieuze heimwee uit het midden van die eeuw. Zij volgt de zachte sociale lijn in de cultuurgeschiedenis die getwijnd is met de harde exacte lijn van kubisme, stijlgroep en nieuwe zakelijkheid.

De kunstnijverheidsscholen, te be-ginnen met Londen, namen de histori-sche draad die in 1925 afbrak weer op. Spinnen er ijverig verder aan. De resultaten komen terecht op de adver-tentiepagina's, in brochures, op affi-ches, muzikaal begeleid door een gans nieuw repertoire van smartlappen, en in de tentoonstellingszalen, naast de derivaten van Kurt Schwitters (1920-1930) die al langer „in" zijn, is de Jugendstil weer Art nouveau.

In Londen opgeleid en woonachtig in het Gelderse Spankeren is Victor Linford, van wie door Felison een tentoonstelling is ingericht. In de teke-ningen is de verwantschap met de Engelse illustrator van tegen de eeuw-wisseling Beardsley onweerlegbaar en in zijn werkwijze en mentaliteit zijn het hele manuaal en de filosofisch-mystieke achtergrond en de decoratief-

ornamentale behandeling van de Ju-gendstil aanwezig. Toch distancieert Linford zich van historisch epigonisme door, voornamelijk in zijn schilderijen, het poëtisch-mystieke in de achter-grond te houden en de verworvenheden van de latere kunstrichtingen te er-kennen.

Ik meen dat deze hele expressie-vorm zo zeer met zijn eigen wezen strookt dat men hem niet mag toe-dichten aan een modegril te voldoen.

In de loop van de enkele jaren die de geëxposeerde collectie van deze nog jonge kunstenaar beslaat, ziet men de snelle ontwikkeling plaatsvinden van het zich eigen maken en het vinden van vrijheid in het toepassen van de stijlmiddelen.

De tentoonstelling duurt tot 17 maart.

L. T.

uitnodiging

galerie eijlders

haltestraat 77
zandvoort
telefoon 02507 - 51 04

van 29 november tot 29 december

schilderijen en aquarellen van

victor linford

schilderijen van

imre bálint

f e l i s o n
willebrordstraat 46
i j m u i d e n
tel: (02550) - 11220

IJmuiden, 20 februari 1968

P E R S B E R I C H T:

Expositie: Van 24 februari tot en met 17 maart 1968 zal bij f e l i s o n, Heidestraat 45, IJmuiden, exposeren de engelse kunstenaar VICTOR LINFORD.

Op vrijdagavond 23 februari, 20.⁰⁰ uur zal Mr MAARTEN BEKS uit Arnhem de tentoonstelling inleiden. Na deze opening zal onder leiding van FRITS GRIMMELIJKHUIZEN experimentele muziek ten gehore worden gebracht, waarbij het in de bedoeling ligt, dat de bij de opening aanwezigen hun vokale medewerking zullen verlenen.

Een felison-kahier nr 9 zal als katalogus (deze keer verlicht met 3 pagina's reproducties) bij de expositie verkrijgbaar worden gesteld tegen betaling van f. 0,50. Ondanks dat het hier een niet-nederlandse kunstenaar betreft, zal het Rijk bij aankoop door particulieren toch 25% rijkssubsidie verlenen.

Gegevens over Victor Linford: de schilder/tekenaar is de zoon van een joods-russische moeder en een engelse vader. Hij ontving zijn opleiding aan de Camberwell School of Arts and Crafts, Londen (Eng.). Op doorreis van Zweden naar Engeland is hij in 1961 in ons land blijven steken. Thans woont hij in Spankeren (gemeente Dieren). In 1964/5 kreeg hij de Burgemeester De Bruin-prijs der Gemeente Rheden.

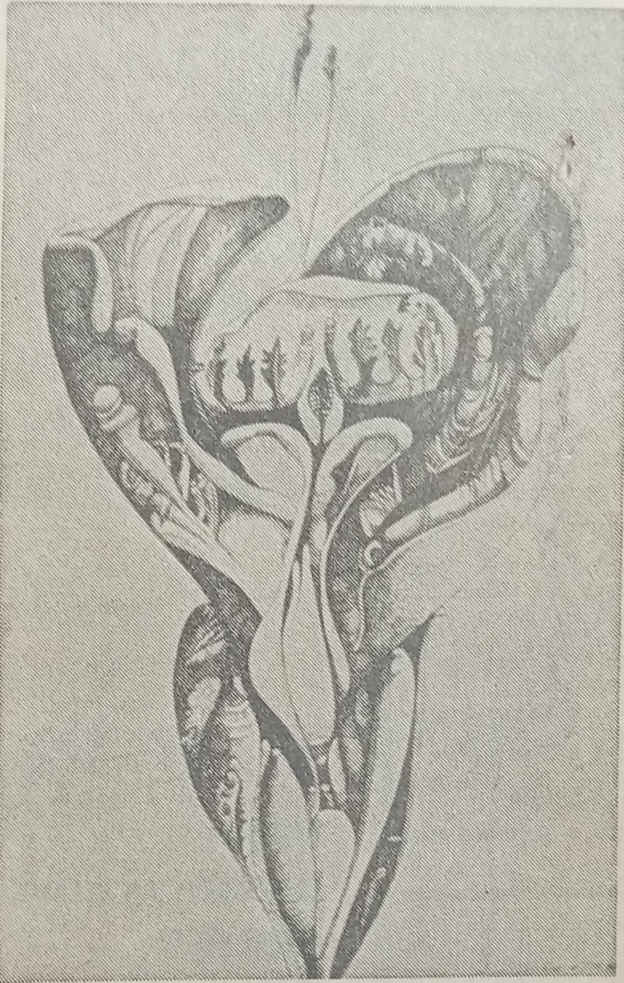
Het werk van LINFORD is typisch engels en bouwt voort op AUDREY BEARDSLEY en Jugendstil en bezit veel aanknopingspunten met de tegenwoordig vooral door jongeren zo gewaardeerde hippie-stijl.

Zijn tekeningen (bij verzamelaars zeer gezocht) blijken de grote verkoop ervan) worden met originele kroontjespennen op papier gebracht.

Verdere gegevens treft U in de ingesloten bijlage aan, terwijl de aan de pers toegezonden foto's alle van elkaar verschillen.

Met de meeste hoogachting,
Wouter Kotte,
voorzitter

Andere tendens in werk van Victor Lindford

DIEREN — In de pas geopende galerie „De Klephut” van Jos Spanbroek te Dieren is de Spankerense kunstenaar Victor Lindford op het ogenblik de eerste exposant. In de gangen hangen zijn nieuwe doeken, en in het keldertje de ragfijne pentekeningen.

Het blijkt dat er zich de laatste tijd andere tendensen in het werk voordoen, dan die waaraan het vroegere werk zijn kracht ontleende.

Niet dat het werk nu zwakker zou zijn, integendeel, de vormen zijn veel concreter geworden, minder mysterieus en ondersteunen op niet mis te verstane wijze de symboliek die de schilder aan de beschouwer wil duidelijk maken.

Er zijn geen vage kleurverschillen maar duidelijk en zeker geplaatste contrasten,

men van de pentekeningen van Victor Lindford, die op het ogenblik te zien is in het keldertje van de nieuwe Klephut, wer wil duidelijk maken.

hard blauw met felle licht- en donkergroene accenten.

Victor Lindford gaat uit van begrippen als eeuwigheids-waarde, kosmos en vruchtbaarheid, hij ziet de vrouw als symbool, niet sexy maar gewoon als een beeldmiddel dat bruikbaar is in streven naar een esthetisch geheel.

In zijn pentekeningen, waarin ook de sterk decoratieve Jugendstil-elementen aan bijvoorbeeld Aubrey Beardsley doen denken, toont hij een grote sensitiviteit voor de symbolen van de vruchtbaarheid. Zonder dat hij ergens shocking wordt, weet hij met subtiële lijnen zijn symbolen in afgewogen composities, esthetisch over te brengen. De expositie van deze talentvolle kunstenaar is dagelijks van negen tot zes uur geopend in de galerie De Klephut, Kruisstraat 14 te Dieren.

Jan van Krieken.

Te zeer in „de ban” om gearticuleerd te spreken VICTOR LINFORD; about TOLKIEN

door Maarten Beks

renlijch had ik willen schrijven over Tolkien, maar ik ben nog te zeer in de ban van diens „Ring” en daar gearticuleerd over te spreken. Maar er is een ingang, een smalle poort, die weliswaar niet rechtstreeks toegang geeft tot „De Gouw” en de elfentaal, maar misschien wel tot een of andere plaats, vanwaar men een klaar uitzicht heeft — het uitzicht van Mozes over het beloofde land — over de problemen. Men ziet het land, dat men liever niet betreedt, misschien uit vrees dat men het dan niet meer zal zien. Hoe schept men zichzelf zo'n smalle poort, zo'n blik op iets, waarvan men tevoren alleen maar een visioen had. Ik dacht door zichzelf het soort vragen te stellen, dat men onder de druk van te grote bewondering, te totale fascinatie, geneigd is het minst belangrijk te vinden.

In de methode van de schilders (aanzienlijke westerse) men schildert die Jan Steen — een hollander — om van de brullot of van Cana om bank klein — Jezus in de lens te zien. Een van de vragen — van zijn beeld — misschien maar 't water voortdurend — die mij bij le- van „In de ban van de ring” be- hielden was: zou mijn voorstel- van die wereld zich niet een „verstelling” van deze wereld ver- genen. Met andere woorden: zou ik die dat een beeldend kunstenaar uitgedragd de „tekt van Tol- die te verlaten. Er zo kwam ik Victor Linford over wie ik nu ga leven om op een heel speciale er niet over Tolkien te schrij-

liefdeheid en zelfs nogal frequente kooplust — zijn door mij geregistreerd. Meke op dat het type kunst, dat voor- getelijke irrationele, positieve en negatieve betrouwen creëert en geen ruimte laat voor partiljoen in deze tijd voor- namelijk uit Engeland wordt aange- voerd. Tolkien's epos verdeelt Neder- land ook in twee partijen. Er zijn le- venalsage vriendschappen gebouwd op de gemeenschappelijke beleving van Frodo's avonturen, zoals andere verhoudingen op het binnendringen van dit boek in de levens der betrok- ken zijn afgeknapt. Men droont, zo ontdekt men dan, andere dromen, men is het in zijn diepste verlangens oneens, men verstaat de dingen an- ders dan de ander. Mij dunkt dat der- gelijke irrationele, onderdaan op nog diepergaande verschillen in geestelij- ke structuur wijzen dan averechte re- acties op kunstwerken, waardoor een voor allen geldend taboe wordt door- broken. Het oeuvre van Francis Ba-

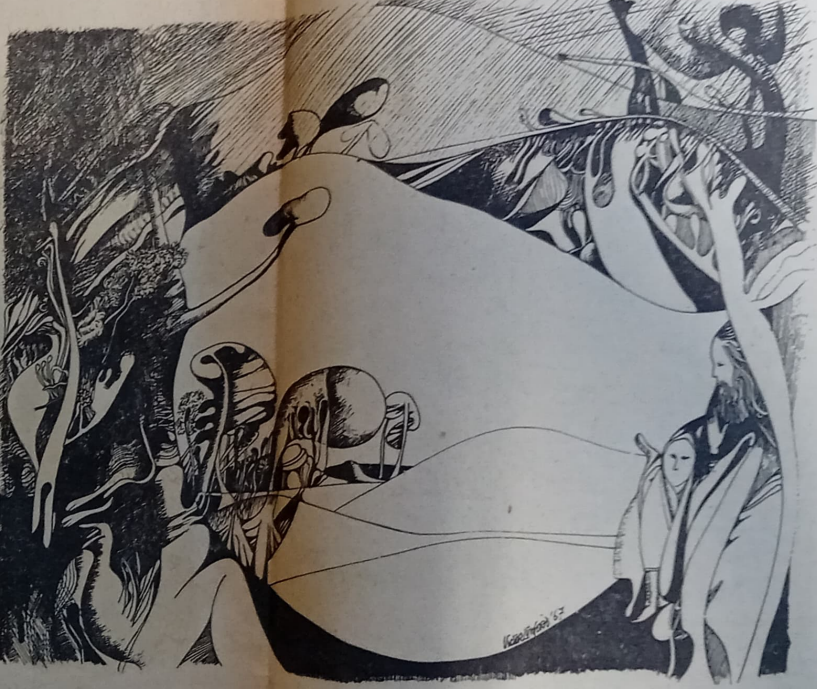
conformistische of autoritaire rubriek kan onderbrengen, ook al heeft men een tamelijk bevredigend inzicht in de vrije wespoot iemand, zijn omvin- dingen heeft geslaakt. Ik heb vrien- den, die ik blijf laatig vallen met Tol- kien — omdat ik diens tekt ook op hun op geschieden samen — maar die er niet in slagen — door de eerste, zwaar met genologie beladen blad- zichten heen te raken. Alleen van Victor Linford was ik zeer kerk; gewoon omdat ik voor het eerst kennis nemend van Tolkien's releas over de groei naar heldhaftigheid van een op gezelligheid ingeslede ziel, meende de linfordiaanse paradox te doorgronden. Want deze combinatie van angst en heimwee, van lust en onbehagen aan de oneindige mogelijk- heden van het leven, van geweldige inhouden vervat in verleidelijke vor- men, vindt men ook in het van „hor- ror” en „cosiness”. Dickens en Poe — vervulde werk van deze in het vindbare Spankeren verwaalde zoon van vele rassen en drager van vele soorten — keltisch en russisch en joods — Helmreich, Fernweh en spleen.

Frodo is een gentleman

er Linford, geboren en degenlijk — overwiel School of Arts and Crafts geproefd in Londen en nu wonend in een woonwiel Spankeren bij een, spreeld een accendosse Neder- landse schiedert een onverbeterlijk te met een zwarmmoedig russisch- ooms. Dit verbond van exparte- tische factoren. Er zo kwam ik Victor Linford over wie ik nu ga leven om op een heel speciale er niet over Tolkien te schrij- + + +

con bijv. is voor de, een om dezelfde reden „overgetelijk” als waarom de ander het tot elke prijs wil vergeten. Zoals, aan de andere pool, het si of niet appreciëren van hard edege- producten minder te maken heeft met fundamentele houdingen des geestes dan met de social-cultureel geteder- mineerde bereidheid om de kille uit- daging die in dergelijke werken be- dient ligt positief te verstaan als een uitdaging tot nieuwe reflectie dan wel — negatief — als een welkome aan- leiding om zeer kwaad te worden en wels in ouds aangeharen seddingen andermaal door den Boze bevestigd te zien.

„In de ban van de ring”, bevat, even- als het werk van Victor Linford, niets consovoens, maar het recreert de wereldlijke controversen, herschept de overvloedigheden, die van kracht wa- ren, toen wij voor het eerst een wer- kelijke keuze deden. Daaren zijn de reestigte op Tolkien, eveneens als die op Hamerus, Cer- vantes, Swift, Carroll al, een ja, Lin- ford, ook niet voorspakt, en welk men over alle gegevens, aan de hand waarvan men lemand wel, zonder men af te veel opprest te doen, in de linike of de rechten, de non-

Frodo en Gandalf

een woord, dat men om de haves- klap tegenkomt in landschape- beschrijvingen in Tolkien's volstrekt in Linford's vervulde tuinen een bijzonder bedenkelijk en dubbelzinnig karakter. In de grond is dit geheel geen geschikte omgeving voor cler- icaal zangere van het type „de eer- waarde Jenkins”. De Engelse kunst blijft een tamelijk onwillige provincie in de republiek der moderne kunst, daar zijn de (daideijk) Frans, Car- toonische revolutie in de beziende meke revolutie, die zich tot het opper- vlak van het oiaand, dat het schilde- rij voor hen is, zou, bopenken. Zij zoeken er iets „achter”, en „buiten” zij weten te goed, dat het geordende door Chaos is omoloken en erdoor wordt gedragen en dat men te mee- re zijn hoede moet zijn als alles zo vil en keurig wordt. Daarom is al- le engelse kunst én aurealistisch én deogatief (d.w.z. aadeidelijk geest- ond en gestileerd). Daarom is het werk van Linford droortrokken van de natuur op, maar in alles zo verierende” nabies te bedwonen. De Jugendstilachtige elementen in Linford's werk hebben alleen iets met Jugendstil te maken voorover dese

sijn een wezenstrek is van de En- gelse kunst, een elegante berwing van de Gandalf van alle personificaties van het kwade, ordelooze. Wanneer Briten zich — beheerst natuurlijk — zo druk maken over „zelfbeheersing” dan bedoelen zij daarmee, dat de be- heersing van het „Zelf” („vorming”) het hoogste goed is, omdat het Zelf (de inhoud) vrijwel het laagste kwaad is. Kunstmatigheid, elegantie, een staal zijn de (daideijk) Frans, Car- toonische revolutie in de beziende meke revolutie, die zich tot het opper- vlak van het oiaand, dat het schilde- rij voor hen is, zou, bopenken. Zij zoeken er iets „achter”, en „buiten” zij weten te goed, dat het geordende door Chaos is omoloken en erdoor wordt gedragen en dat men te mee- re zijn hoede moet zijn als alles zo vil en keurig wordt. Daarom is al- le engelse kunst én aurealistisch én deogatief (d.w.z. aadeidelijk geest- ond en gestileerd). Daarom is het werk van Linford droortrokken van de natuur op, maar in alles zo verierende” nabies te bedwonen. De Jugendstilachtige elementen in Linford's werk hebben alleen iets met Jugendstil te maken voorover dese

terloopheid van de engelse comedie (Wilde, Shaw, Huxley en zelfs Elliot) staan in Tolkien's trilogie als tegen- standers tegenover elkaar. In Lin- ford's werk zijn ze in elkaar gescho- worden, zoals de woorden „zelf” en „beheersing” zich tot één engels begrip hebben geformeerd. Bij een schrijver als D. H. Lawrence, bij een hebbende de balde leden van het woord een „Umwartung” ondergaan: „Zelf” verschijnt daar als het intriniek goe- de, terwijl de „beheersing” als de wortel van alle victoriaanse „misery” wordt aangemerkt. Victor echter is nog Victorianaans.

Meckwaardig: ik zou over Linford spreken om het zijdelings over Tol- kien te hebben. Maar mij occupierend met Linford sprak ik misschien toeh met voor te veel over inteties, maar dat verheft mij zeer, want wilde ik kan- ders dan aannemelijk maken, dat ik Linford beschouw als de „congniale” illustrator (omdat hij geen illustra- tor is) van Tolkien's werk. Dat het er een broetje ging utzien alsof ik geneigd ben „In de ban van de ring” te beschouwen als een geniale com- mentaar op de werken van Linford is niet zo erg.

Boeiend werk Linford in het Besiendershuys

NIJMEGEN — De Gemeenschap Beeldende Kunstenaars heeft enige jaren geleden het toevoegsel „Nijmegen” uit haar naam laten vallen. Elke beeldende kunstenaar en sinds kort kunnen ook veelbelovende schrijvers er onderdak vinden - waar ook woonachtig kan na ballotage lid worden. Omgekeerd stelt zij zich op het standpunt dat ook niet-Nijmegenaren ruimschoots de kans moeten krij-

gen in haar knusse burcht te exposeren. De animo daarvoor is niet gering omdat in deze „galerie”, door de aard van het publiek, vrijwel steeds verkocht wordt en een expositie in het Besiendershuys een indrukwekkend visitekaartje is van het kunstleven.

Nadat, als voorbeeld, dit jaar al vier Arnhemmers twee weekends

Een der werken van Victor Linford uit Spankeren.

geexposeerd hebben is men thans richting Veluwe uitgegaan. Victor Linford, de naam verraadt al zijn Engelse herkomst, stelt thans twee zaterdagen en zondagen zijn werk te kijk. En dat is - en deze constatering gaat voor veel exposities niet op - werk uit de allerlaatste tijd en bestaande uit tekeningen à la grafiek en schilderijen. En men behoeft geen kunsthistoricus te zijn om bij eerste oogopslag te kunnen constateren dat Linford's werk erg dicht tegen de Jugendstil aan ligt. De geur van arabesken en guirlandes, van slaolie en Jan Toorop kleeft eraan. Maar, en ik geloof dat dit Linford's grote winstpunt is, alle versuikerde weekheid, alle overbodige lijntrekkerij is eruit verdwenen. Voor zijn schilderijen op hout geldt dat vooral omdat de hardheid van de kleur en het in het niet laten verdwijnen van elk decorstuk zijn imaginaire fantasieën ontdoet van bijkomstigheden. Zo zijn wonderlijke verbeeldingen ontstaan van een Marsfiora die altijd weer ergens in een zaadknop of bloemdekseel de vrouw verbergt die als ingekapseld in haar morbide natuurwereld steeds weer schijnt te roepen: *cherchez moi*. Met de grotere stroomsterkte die blijkbaar door Linford is gaan lopen is ook de potentiaal verhoogd. Het is vooral oorspron-

Dinsdag 22 April 1969.

DE GELDERLANDSE
NIEUWS UIT NIJMEGE

Expositie in Besiendershuys

Linford vertelt in woekerende lijnen

Ik vind de tekeningen éven belangrijk als m'n schilderijen", roep Victor Linford uit als hij met 'n dikke tekenmap onder de arm binnenkomt.

Hij spreidt de inhoud uit, op de tafel en de bank, totdat alles vol ligt.

Elke tekening moet apart en zorgvuldig bekeken worden. Hij werkt met oost-indische inkt en een kroontjespen. Sommige lijnen zijn met het oog goed te volgen. Ze trekken een gebogen horizon, of vormen een krachtige afronding van een patroon, dat opgevuld is met allerlei details. Zo'n detail is steeds een menselijke figuur, of een plantaardig groeisels. Als de kracht van het groeien groter is dan de kracht van de lijn wordt de horizon doorbroken.

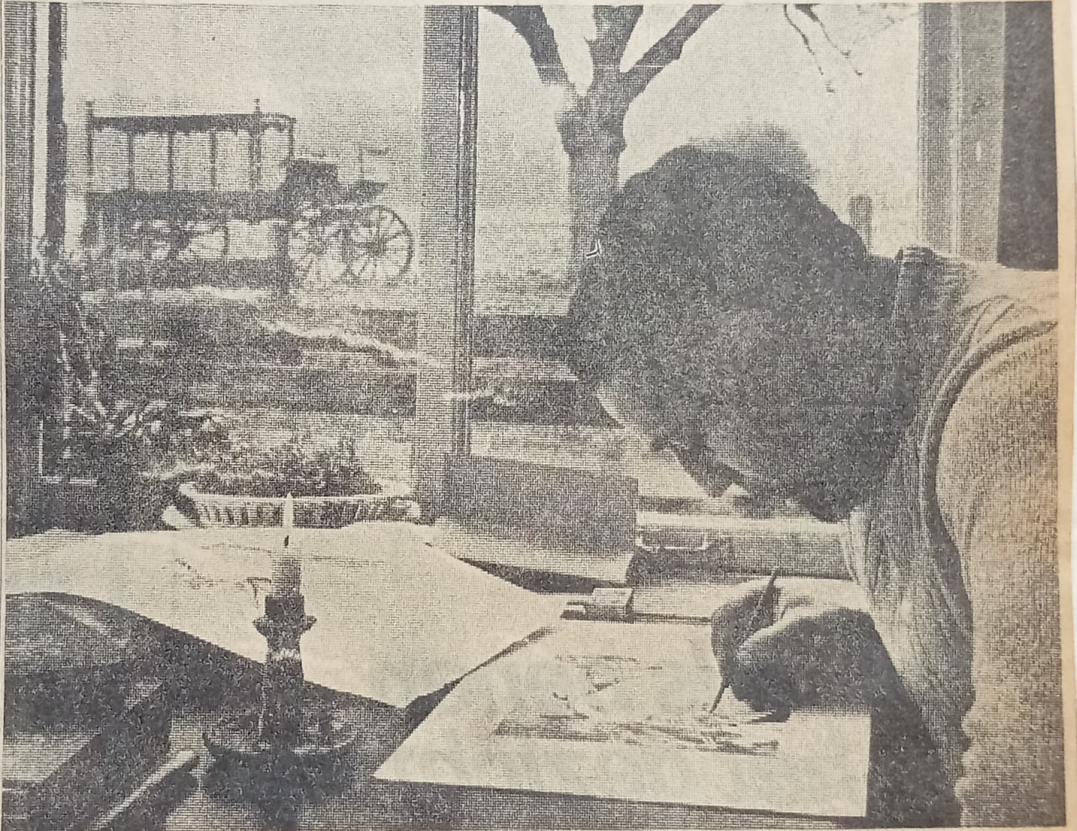
De eironde vorm barst open en laat een wonderlijke plantengroei toe. Dit weekend is zijn tentoonstelling in het Besiendershuys geopend.

De expositie is voorts nog te zien op 26 en 27 april. Er hangen zowel tekeningen als schilderijen. In zijn schilderijen gebruikt hij geen enkele lijn. De kleuren geven haarscherpe contouren aan van allerlei planten-groeiels. Het zijn geen scherpe, directe kleuren, maar mengkleuren in paars-rose en groengrijs. Op een egale achtergrond tekenen zich grillige vormen af, waartussen soms een man of vrouw zichtbaar wordt. Wekenlang is hij bezig aan zo'n schilderij. Hij gebruikt daartoe de fijnste penselen.

Verhaal van groei

Terwijl de sfeer van zijn olieverven — de kleuren zijn het یرهةةة licht van tussen dag en nacht, de vormen zijn onwerkelijk scherp — het eerst geassocieerd wordt met het surrealisme, brengt men zijn tekeningen in verband met de Jugendstil. Hoe men zijn stijl dan ook mag noemen, zijn werk is anders dan Jugendstil of Surrealisme. Destijds hoorden deze stijlen bij een heel andere gedachtenwereld. Hij zou best gebruik kunnen maken van die vormen, maar zijn thema is dat van onze tijd. Al die grillige, plantaardige vormen worden illustraties bij een groot verhaal. Dit is het verhaal van de groei, het levensproces van sterven en geboren worden, een proces, dat zich afspeelt tussen de twee polen man en vrouw. Elk werk is een volkomen eigen droomwereld, waarin hij dit zeer suggestief uitbeeldt.

Victor Linford is een Engelsman. Hij komt uit Londen. In 1961 heeft hij zijn koffers gepakt en is na enige omzwervingen voorgoed in Nederland terecht gekomen. Hij is getrouwd en woont nu in Spankeren (gemeente Rheden).

Victor Linford tekent woekeringen van planten, terwijl buiten voor zijn huis in Spankeren, een ouderwetse lijkkooets prijkt.

Vleselijke groeisels van Victor Linford in Besiendershuis

De ouwe Tom Bombadil is een vrolijk kwastje. Zijn laarzen zijn geel en knalblauw is zijn jasje. Want Tom, die de meester is, heeft geen ooit gevangen: zijn liedjes zijn sterker en zijn benen zijn langer.'

Het succes van *De Hobbit* en *In de Ban van de Ring* van J. Tolkien is voor een groot deel te danken aan de gedetailleerde beschrijving van werelden en wezens, die in werkelijkheid niet bestaan, maar ons zó vanzelfsprekend voorgeschoteld worden, dat we niet meer weten waarom ze niet zouden bestaan. Bovendien haken ze op meesterlijke wijze in op onze gevoelens van vrede en geweld, vrees en hoop.

Victor Linford, die volgend weekend nog zijn schilderijen en tekeningen in het Besiendershuis in Nijmegen tentoonstelt, noemt de boeken van Tolkien niet voor niets 'de beste van deze eeuw'. Hij gaat op soortgelijke manier te werk. Zijn schilderijen, in diepe, op elkaar afgestemde kleuren groen, paars, grijs en blauw, tonen plantaardige en vleselijke groeisels vol onverwachte dreigingen. Zij bestaan niet echt, maar wekken wel de indruk naar de natuur geschilderd te zijn.

Surrealistisch

'Ik ben nooit zo geschrokken als toen ik, bij kennissen, op 'n tafeltje een exotische bloem ontdekte, die ik tevoren als niet-bestaand geschilderd had'. Zijn werk wordt wel eens 'surrealistisch' genoemd, maar dat is een foutieve benaming. Surrealisme gaat immers uit van de onwezenlijkheid van het bestaande, terwijl Linford uitgaat van de echtheid van het niet-bestaande. Irrealisme zou een passender term zijn.

Tussen de vreemdsoortige creaturen vinden we op de schilderijen steeds menselijke wezens, mannen en vrouwen. Daarmee komen we op het thema van Linford: mensen en hun zichtbaar geworden gedachten en instincten over bloed en leven, angst en dood. Zijn inspiratie in de boeken van Tolkien wordt duidelijk bij het zien van enkele tekeningen met figuren uit *In de Ban van de Ring*: Tom Bombadil, de meester van het Damssterwoud en tovernaar Gandalf de Grijs, die later de Witte genoemd wordt.

Dat er erotische aspecten aan het werk zitten, is te verwachten bij iemand die Leven en Dood als thema kiest. Maar 'het is allemaal bedekt erotisch', zegt Victor Linford, die overigens blijk geeft verre van preuts te zijn.

Victor Linford is een Engelsman, uit Londen. In 1961 trok hij uit Engeland weg, eerst naar Scandinavië, later naar Nederland. Hij woont nu in Spankeren, bij Dieren, met zijn vrouw, hun twee kinderen en een rare hond. WILLEM OVERMARS

Detail uit het werk van Victor Lindford: Tom Bombadil.

Kunstportret van Victor Linford

„Ik wil beslist geen modeschilder zijn”

ARNHEM — Victor Linford geboren 21-5-1940 in Londen. Zijn atelier heeft hij ingericht in zijn boerderij aan de Kappersweg 12 te Spankeren gemeente Rheden. Tot 1961 heeft hij in Londen gewoond, op de grammar school werd zijn liefde voor het tekenen sterk gestimuleerd, als 13-jarige was hij reeds aan het portrettekenen. Ook kopieerde hij in die tijd erg veel om zich bepaalde technieken eigen te maken.

In 1956 deed hij toelatings-examen aan de Camberwell school of arts and crafts, hij was erg blij en gelukkig toen hij hiervoor slaagde, in eerste instantie ging hij naar de afdeling illustratie naderhand specialiseerde hij zich in het schilderen omdat hij deze afdeling veelzijdiger vond.

Zijn leermeester was hier de in Engeland vrij bekende schilder Robert Medley, ook had hij fijne contacten met Clifford Frith. Naast de Akademie was een grote galerie en tijdens een daar gehouden tentoonstelling met werken van o.a. Max Ernst, Salvador Dali en Diaghilev ontstond zijn voorliefde voor Jugendstil, de sfeer van het verleden, het stoffige en het extravagante maakten een diepe indruk op hem.

In 1960 deed hij eindexamen waarop hij maar één ding zeker wist, n.l. dat hij „weg wilde”. Met zijn meisje, dat hij in Londen had leren kennen, dochter van een predikant uit Spankeren, maakte hij een afspraakje om op een bepaalde tijd, op een bankje bij een fontein in Arnhem te zullen zijn. Met een rugzak en vlaggetje en 20 pond op zak verliet hij Engeland.

Inderdaad, ondanks alie taalmoeilijkheden, kon hij zijn afspraakje nakomen. Na een tentje bij de Hema gekocht te hebben trokken zij naar Zweden, 3 maanden zijn zij in Stockholm gebleven en hun plan was om van daaruit naar Spanje te gaan. In Nederland besloten zij echter om te gaan trouwen en Victor wilde zich hier ook wel vestigen, echter op voorwaarde dat hij de Nederlandse taal onder de knie zou krijgen omdat hij het erg belangrijk vond om goed te kunnen communiceren.

Na het verkrijgen van een werkvergunning kreeg hij door bemiddeling van een oom van zijn vrouw een baantje als bouwkeurder in de koperen buizenfabriek in Leiderdorp

Hij zag dit als zeer tijdelijk maar men probeerde hem ervan te overtuigen dat men als kunstenaar niet zou kunnen bestaan en dat hij er beter aan deed om een „fatsoenlijke” baan te kiezen. Omdat hij dit weigerde werd hij er uit geschopt en keerde hij terug naar Spankeren.

Hier ging hij in de pastorie bij zijn schoonouders wonen, waar een kleine kamer gelijk als leefruimte en atelier diende. Het werk dat hij in deze tijd maakte, werd ontdekt door Johan Rijfkogel, oprichter van de „Dromedaris” in Enkhuizen. Al snel volgde hier zijn eerste expositie waar hij goed verkocht en veel publiciteit kreeg. Toch was het nog geen vetpot omdat er geen geregeld inkomen was en hij ook niet in aanmerging kwam voor de contra prestatie-regeling omdat hij Engelsman was.

Waar ga je van uit in je werk?

V.L. Dat is eigenlijk erg moeilijk te zeggen. Het leven staat centraal, ik probeer om de enorme bewogenheid, de ingewikkeldheid van het leven, het schone en het onbegrijpelijke te projecteren in een vorm. In wat vroeger werk kwam ik daar nog niet helemaal uit, het werd allemaal wat te gecompliceerd. Nu wordt alles wat bevuster, met grote vlak gekleurde achtergronden suggereer ik de eindeloosheid en het niets en in die verlatenheid plaats ik mijn vormen.

Zij hebben herkenbare vormen (bloem, zaad, mens) vormen die ik soms later pas voor het eerst in de werkelijkheid

terugvindt. Ook de beweging is een element waar ik gebruik van maak. Zij drukt bij mij de vergankelijkheid en betrekkelijkheid van het bestaan uit en tegelijkertijd is het een symbool van een eeuwigheidsgedachte.

Je werk heeft duidelijk Jugendstil invloeden.

V.L. Ja, en daarom is het erg moeilijk om er een eerlijke indruk van te krijgen. Er is een enorme pseudo-belangstelling voor Jugendstil en het laatste wat ik zou willen is om een modeschilder te moeten zijn. De bijzonder aangename, vloeiende lijn (kenmerk van de Jugendstil) is voor mij meer dan een decoratief element.

Je bent in je werk tot die lijn gekomen, je kunt er alles mee uitdrukken je zou het haast een soort „levenslijn” kunnen noemen. Het Gemeentemuseum in Arnhem heeft een prachtige verzameling tekeningen van René tot Babberich, hierin komen dezelfde tendenzen tot uitdrukking en ik voel me dan ook sterk verwant met deze figuur.

Mijn werk moet ook een lange levensduur hebben, daarom schildert ik nooit met dikke verf (Barst snel) maar heel transparant op geprepareerd meubelplaat en het enige dat me hier nog bij dwars zit is dat ik ze niet onbrandbaar kan maken.

Exposeer je veel?

V.L. Nee, nadat ik in 1964 de Burgmeester de Bruin-prijs (culturele prijs van de gemeente Rheden) gekregen heb, heb ik alleen nog maar geexposeerd bij Eylders in Amsterdam, de Klepht in Dieren van Reenkum galerij Apeldoorn, galerie Christiaan en galerie Verkerke in Amsterdam.

Ik heb het geluk gehad dat ze me kwamen uitnodigen anders waren er misschien nog minder geweest. Ik houd n.l. erg van het contact met het publiek daarom ga ik ook vaak op kunstmarkten staan je kunt er zo fijn met de mensen praten over de dingen die je bezig houden. Ik heb dan ook plannen om dit jaar een boekje met tekeningen van mij uit te geven zodat iedereen de kans krijgt om er mee geconfronteerd te worden.

J. v. Krieken

ZATERDAG 18 JANUARI 1969

Expositiewerk Victor Linford in Amsterdam

Victor Linford, uit Spankeren, exposeert tot en met 7 februari in de Galerie Verkerke, aan de Leidsestraat in Amsterdam. Hij hing daar naast enkele tekeningen, een twintigtal schilderijen op.

Victor Linford is althans een kunstenaar wiens werk men onmiddellijk en onder alle omstandigheden herkent. Hij heeft een geheel eigen stijl van werken, die men natuurlijk in verband brengt met de golvende, romantische stijl van zijn beroemde landgenoot Beardsley.

Er gebeurde altijd veel in Linfords tekeningen en schilderijen, te veel. Altijd heerste er een dramatische, bijna toneelmatige bewogenheid in zijn werk, die wel wat hinderlijk afleidde van de meer schilderkunstige verdiensten van deze sinds jaren in ons land wonende jonge kunstenaar. De expositie in Amsterdam toont een forse winst aan schildersmacht. Het verhaaltje in zijn schilderijen is wat op de achtergrond geraakt, sterkere surrealistische motieven zijn op een soepele manier naar voren gekomen. Altijd is het begrip „ontstaan” het uitgangspunt in deze schilderijen. Plantaardige of dierlijke formaties, maar ook wel vele keren vrouwenfiguren, ontpoppen zich vanuit een hoek van het schilderij. Deze voorstellingen, als ruikers tegen een bijna altijd egaal paarse achtergrond geplaatst, hebben door vereenvoudiging gewonnen aan compactheid. Er is een aanzienlijk verschil in kwaliteit, vergeleken zelfs met het ook hier aanwezige werk uit 1967. Twee van de beste hier hangende schilderijen zijn wel „De witte boom” en „Verrassende groei”.

ADRI LAAN

Victor Linford exposeert in Amsterdam

SPANKEREN — De Spankerense schilder en tekenaar Victor Linford exposeert van 10 januari tot 28 februari in Galerie Verkerke aan de Leidsestraat te Amsterdam. Linford kreeg in 1964-65 de Burgemeester de Bruinprijs der Gemeente Rheden. Zijn werk is typisch Engels en bouwt voort op Audrey Beardsley en Jugendstil.

MAGISCH-REALISTISCH WERK IN GALERIE EIJLDERS

Victor Linford: nog steeds in ban van behekste wereld

ZANDVOORT — Twee jaar geleden exposeerde Victor Linford zijn schilderijen in „Felison” in IJmuiden. Nu is hij terug in deze contreien met een vervolg, te zien in Galerie Eijlders. Nog even knap, nog even mysterieus, nog even boeiend is dit werk, waarmee hij een eenling is in de Nederlandse schilderkunst. Nog altijd dezelfde stijl ook, die men zou kunnen afdoen met al te late

Jugendstil, maar in wezen iets geheel anders, al valt naar het uiterlijk de verwantschap niet te ontkennen. Stijl en inhoud vormen bij Lindford namelijk zo'n natuurlijke eenheid, dat zijn persoonlijke interpretatie van het magisch-realisme er toch zou zijn geweest, om het even of er al dan niet een tijdelijk nogal algemene herleving van de Jugendstil is.

De stijl van Linford stoelt namelijk op heel andere gronden dan de zichtbare uiterlijkheden. Het uiterlijk van zijn werk is schijn, een voorhang, waarachter hij heel andere zaken verbergt dan via de voorstelling voor de hand liggen.

De oorsprongen liggen in zijn verleden. Hij is in 1940 in Londen, midden in het bommengeweld, geboren uit een Engelse vader en een Joods-Russische moeder, afkomstig uit het Poolse grensgebied. Hij kreeg zijn artistieke opleiding aan de Camberwelle School of Arts and Crafts.

Na die opleiding bezocht hij korte tijd Zweden en bleef op doorreis in ons land wonen. Hij trouwde en vestigde zich in Spankeren in Gelderland.

Schijnwerkelijkheid

Die bovenstaande personalia zijn geen bijkomstigheden. Linford is namelijk bij uitstek een sprookjesverteller en vanuit zijn werk van nu kan men de draden spinnen naar zijn Joods-Russische afkomst, zoals dat bij Marc Chagall kan naar diens Joods-Poolse afkomst. Bij beiden zweven vrouwen als engelen rond; hij beiden steeds veerkerende symbolen. Chagall ontleent die aan het Chassidisme, Linford aan ..... het Engelse zintuig voor natuur mystiek, verweven met het geloof in feeën, gnomen, maar evenzeer aan vegetatieve woekeringen, aan een „levend woud”, waarin bomen en planten overgaan van een vegetatief leven tot andere organische vormen, alsof ze mysterieus bezielde zijn.

Bij Linford is dus zijn Engelse opvoeding, gevoed vanuit de Oost-Europese drang tot mystiek een belangrijke rol gaan spelen. En bijna super-Engels is dan zijn voorkeur voor Tolkien's boeken over de Hobbits, „In de ban van de ring”. Maar ook dat is voor Linford maar een schijnwerkelijkheid, want op de schilderijen, die hij Hobbit noemt, komt geen van Tolkien's Hobbits voor. Hij ziet ze in een wijder verband, een naam voor alles wat elf, fee of nimf is. Er is in dit opzicht dus niets illustratief in zijn werk. Hij kiest zo'n naam als motto voor in-

„The growing plant”, een der beste doeken van Victor Linford.

houden, die veel verder weg liggen, of liever, veel dieper in zijn geest verankerd.

Angstig mooi

Het is een wonderlijke en schone wereld, die van Linford, maar tevens op een bepaalde manier ook een gruwelijke of angstwekkende. In sommige gevallen zijn de doeken als de fraaie deksels van bonbondozen met een prachtige maar op zijn minst verdovende, zo niet giftige inhoud: het gif van de angst in een duister bos, waarin schimmen levende realiteiten worden en waarin schimmels fluoriserend oplichten. Het is een Midsummer-nightdream met de geur van doornappel-

sap en heksenzalf van bilzenkruid, verleidelijk, maar gevaarlijk.

Hij werkt met dezelfde finesse als een Beardsley, waaraan hij verwant is, vooral naar het uiterlijk van zijn stijl. Hij graaft echter veel dieper, bij een groter eenzijdigheid echter. Zij kleurgevoel is enorm en hij werkt met een heel eigen palet in irriterende halftinten als purper, lila, paars, blauw en groen, met hier en daar wat fel oplichtend wit. De inhoud nader preciseren is bijna ondoenlijk, maar de hierbij afgedrukte foto van een van zijn beste schilderijen in Galerie Eijlders spreekt een duidelijke taal.

De totaalindruk is die van een schilder, die op een sterk persoonlijke wijze magisch-realistisch is, met een nadruk op „magisch” en die waard is een heel ruime bekendheid te krijgen.

HEIN STEENHOUWER

Victor Linford op zoek naar 'n breder publiek

(Van onze kunstredactie)

ARNHEM-SPANKEREN — Een kunstschilder kan in Nederland niet leven van zijn jaarproductie zonder voor ieder afzonderlijk schilderij een onmogelijk hoog bedrag te vragen. Met als gevolg dat een kleine selecte groep schilderijen koopt. Deze werkelijkheid heeft Victor Linford, de Spankerense kunstschilder aangegrepen om het voor zich zelf anders te doen. Deze maand is hij met een serie van tien tekeningen op de markt gekomen voor de somma van zestig gulden per serie.

Een hele fijne serie, dat voorop gesteld. Tien tekeningen die men kan zien als posters. Dit dan als aangrijpingspunt voor wat Victor Linford wil met zijn serie.

"Iedereen mag mijn werk in zijn bezit hebben," vindt Victor. Dat is wanneer het om origineel werk gaat onmogelijk. De prijzen liggen daarvoor te hoog. Maar wat is er tegen wanneer meer mensen de zelfde serie hebben. Voor mij is dat allerm minst een ontheiliging van het kunstwerk." Die exclusiviteit is maar een onzinnige zaak."

En met deze theorie is hij overgegaan tot 't uitgeven van honderd series van tien tekeningen. Allen wel gesigneerd en genummerd. Met deze werkwijze doet Victor Linford niets anders dan dat waarvoor in Arnhem Pierre Janssen zich als museumdirecteur wil beijveren: het brengen van verkopbare kunst.

De tekeningen zijn in zwart-wit uitgebracht. Ze bieden een over-

zicht van het werk van de schilder uit zijn laatste periode. Sterker nog dan zijn schilderijen tonen de tekeningen door de sobere zwart-wit-verhouding de stijl van de schilder: de Jugendstil.

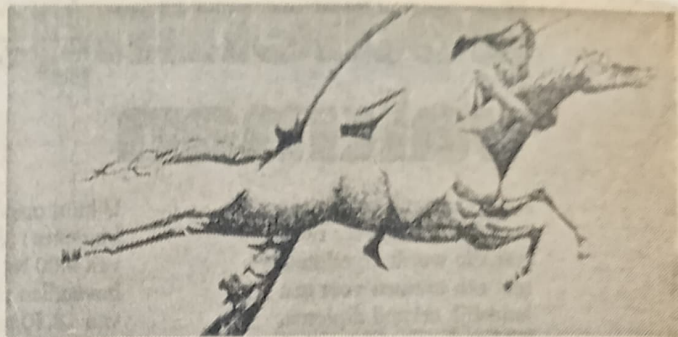
Victor Linford is een perfectionist. De tekeningen verraden het Uitzinnig verfijnd zijn de voorstellingen op papier gezet. Het heerlijke

van de tekeningen is dat ze bewijzen dat kabouters en gnomen bestaan. Een aardmannetje kan paard rijden. Kijk maar, want Victor Linford tekent het.

Wie mocht denken dat het dan om kindertekeningen gaat vergist zich afschuwelijk. De sfeer die de wereld van Victor Linford uitstraalt is een bizarre. En ook een

erotische. Eigenlijk is Victor Linford ook een beetje van wat Freud stelde: in ieder grassprietje zit sex. Hij maakt het waar.

Victor Linford: tien tekeningen. Te bevragen bij de kunstenaar: Koppersweg 12 te Spankeren.

Echte kabouters waren rond in Spankeren

VICTOR LINFORD:

Die wereld bestaat, ik schilder 'm toch...

Van onze verslaggever KOOS TUITJER

Ergens op de grens tussen Spankeren en Leuvenheim woont en werkt Victor Linford, 30 jaar oud, schepper van een aantrekkelijke sprookjesachtige andere wereld. Tekenaar in hart en nieren van veel vertellende zwart-wittekeningen, schilder van sublieme illusies.

Geboren en opgevoed in Londen voelt hij in zich de eeuwenoude erfenis van de Russische mystiek, de wereld van onderaardse gewelven onder mysterieuze kloosters. Deze mystiek is op hem overgedragen door zijn joodse, Pools-Russische moeder.

In deze sfeer passen de verhalen van Tolkien, schrijver van 'In de ban van de ring', waarvan hij een groot liefhebber is. Victor Linford: 'Zou jij niet graag een kabouter willen ontmoeten? Ik zou graag eens met Frodo, de held uit de Ban van de ring' op stap willen gaan. Het feit dat ik ook dit soort ideeën vastleg in mijn tekeningen en schilderijen, maakt dat het allemaal bestaat'.

Over de andere wereld, de actualiteit van de in verzet komende kunstenaars zegt hij dit: 'Natuurlijk begrijp ik de ellende van Bergen Belsen, weet ik van de honger in Biafra, maar ik heb verdomd geen zin om over die dingen te schilderen. Waarom moet hetgeen er in de gemeenschap leeft belangrijk zijn voor de manier waarop je werkt? Ik vind dat wat mensen zeggen vaak zo betrekkelijk'.

Hij heeft succes met zijn wereld. In de boerderij in Spankeren hangt geen enkel schilderij. Negen werken hangen in de Christus Koning

kerk te Velp, andere hangen in café Eijlders op het Leidseplein te Amsterdam. Daar zijn in korte tijd een aantal schilderijen verkocht.

Victor Linford schildert, omsloten in een cirkel, naakte vrouwen staande in planten met openbarstende knoppen. Schilderijen vol spanning met planten waarvan sommige bladeren uitlopen in een penis. Alles als symboliek voor de groei.

'Een knop die op openbreken staat is het prachtigste om te schilderen. Je mag het eind van het groeiproces niet zien, want alles wat gaat komen houdt een belofte in'.

Het doet hem plezier dat de schilderijen niet zijn weggehaald uit de kerk aan de Velpse Waterstraat. 'Ze zijn erg verdraagzaam geworden'. Zelf heeft hij zich overigens in zijn taalgebruik uitstekend aangepast aan zijn Nederlandse omgeving. Na een opleiding aan de Camberwelle School of Arts and Craft trok Victor vanuit Engeland naar Zweden en wilde vervolgens door Europa gaan zwerven. Hij is niet zuidelijker dan Spankeren gekomen, trouwde de domineesdochter Minke de Jong en is er blijven wonen.

Velen schrijven zijn stijl toe aan

de Jugendstil, waarin de Nederlandse schilder Jan Toorop uitblonk.

In Engeland maakte Victor Linford het eerst kennis met het werk van Beardsley, waarmee hij zich direct artistiek verwant voelde. In zijn eigen tekeningen zette hij het spel met de soepele lijnen in een eigen stijl door.

In 1963 lachte, nou ja... het men zich negatief uit over mijn manier van werken. Een paar jaar later was de Jugendstil ineens in'.

Een van de eersten die meevolden in het werk van Victor Linford, is Johan Mekking geweest, oud-directeur van het Gemeentemuseum te Arnhem. Deze zette hem aan om niet alleen te tekenen, maar ook te gaan schilderen.

Surrealisme van Linford in café geprojecteerd

ARNHEM — De uit Spankeren afkomstige kunstenaar Victor Linford exposeert zijn werk voor de eerste maal in Arnhem. Niet zoals tot nu toe gebruikelijk in een galerie of een museum, maar gewoon verspreid over twee lokaliteiten. Ervaring met het tentoonstellen van werk in deze druk bezochte situaties had hij al opgedaan in Amsterdam, waar hij enkele malen bij het bekende café Eyclers zijn schilderijen heeft opgehangen.

In de "Scarabee" op de Korenmarkt heeft hij zijn pentekeningen, en bij café "Meijers" in de Beekstraat zijn schilderijen een plaats gegeven. Er is een duidelijk aanwijsbare relatie tussen zijn werk en de keuze om hier te exposeren.

In zijn schilderijen tracht Victor Linford om de gecomplieerdheid, de bewogenheid, het schoné en het onbegrijpelijk van het leven in vormen te vertalen en op het schilderij te projecteren. In ruimtelijke, landschappen die een enorme verlatenheid suggereren plaats hij zijn surrealistische vormen.

Blanke naakten als symbool in een bloemrijk, lichamen die vegetatie met het paradijselijke veelkleurige landschap vergroenen. Strakblauwe en door de zon violet gekleurde hemels overkoepelen de

grillige rotsformaties van waaruit de meest wonderlijke plantengroei de mens omringt.

Geestverruiming

En hier ontstaat nou juist die relatie met de mensen die deze lokaliteiten bevolken, de flower-power, de geestverruiming en het gesprek over de eindeloosheid en de de letwat schemerige ruimtes toversuggestie wordt nog versterkt door kader dat alle schilderijen omgeeft.

Victor Linford werkt zijn schilderijen tot in de kleinste details uit waardoor zij een statisch karakter krijgen. Als je het in de termen van de fotografie zou moeten uitdrukken dan zouden het geen actiefoto's zijn maar tijdopnames.

Vrijheid

In de tekeningen ontstaat er door de grotere vrijheid van het materiaal een grotere beweeglijkheid. Slampers van bloemen wiegen door maagdelijk witte ruimtes en geven het geheel een spanning. De contouren waarmee de mensvormen getekend worden, hebben 'n verwantschap met het werk van Aubrey Beardsley.

Een scherpe contour beschrijft bijna klassieke vormen en het contrast van zwart en wit wordt benut voor een fantasieerlijk spel van licht en donker. Fijn werk van Victor Linford dat de gehele maand in Scarabee en Café Meyers te betigen blijft.

Jan v. Krieken.

● Victor Linford (links) met twee van zijn werkstukken in café Meyers.

waarin de Nederlandse Thorop uitblinkt.

maaktie Victor Linford met het werk, waarmee hij zich niet verwant voelde. In tekeningen zette hij het woelige lijnen in een

... Het beeld uit over zijn werken. Een paar jaar geleden kwam in de tentoonstelling van Victor Linford, die hij present, oud-director Gemeentemuseum te zette hem aan om tekenen, maar ook te

Mr. Drost bij opening Linford-expositie:

WIJ ZIJN ER TROTS OP, DAT U HIER WOONT EN WERKT

● Burgemeester mr. J. P. Drost kijkt — toch met trots, al onthield hij zich van een uitspraak daarover — naar het olieerfportret, dat Victor Linford (links) van hem maakte. Daarachter aan de muur het portret van wethouder mevrouw J. W. G. Haikes-Nijhuis. De twee werkstukken maakten deel uit van een serie van veertien.

DE STEEG — „Ik ben blij, dat het portret van mevrouw Haikes van het mijne af kijkt”, zei burgemeester mr. J. P. Drost van Rheden gisteravond in Het Wapen van Athlone in De Steeg. Hij opende er een portrettentoonstelling van Victor Linford uit Spankeren. De schilderijen van hem en wethouder mevrouw J. W. G. Haikes-Nijhuis namen er een ereplaats in.

Mr. Drost legde het ook uit: „Mevrouw Haikes kijkt hier net als dikwijls tijdens haar werk; blij, een beetje spottend, geïnteresseerd en kritisch”.

Over zijn eigen schilderij wilde de burgemeester weinig zeggen: „Mijn vrouw vindt het mooi, dat is de hoogste lof, die ik u geven kan”. Het enige, waarop hij kritiek had, was het zelfportret van Victor Linford: „Ik geloof niet, dat hij er alle charme, die hij bezit, in gelegd heeft”.

„Wij zijn er trots op, dat hij hier woont en hier zijn gaven ten toon wil stellen”, aldus de burgemeester, die in Victor het gevoel voor traditie van de Ergelsman prees.

Een heel bijzondere ervaring noemde hij het om voor Linford te poseren. Het gebeurde juist op zijn verjaardag bovendien. „Ik heb een paar verrukkelijke uren gehad. Maar je moet nie' denken, dat je dan kunt werken, al nei Victor wel, dat ik gewoon mijn gang moest gaan. Als ik even een paar papieren lipkeek klonk het meteen: nu moet ik een uw neus hebben”.

Vermaard

Ook de heer C. J. van Dijk, eigenaar van Het Wapen van Athlone, sprak over een voorrecht om door Victor geportretteerd te worden. Zelf hing hij weliswaar niet in zijn eigen galerij, maar wel zijn vrouw. „Doez voor Victor te poseren, leer je hem een beetje kennen. Je merkt, dat hij niet alleen een kunstenaar is, die bestaat hij de gracie van zichzelf, maar die vooral ook openstaat voor het werk van anderen. Als hij er over spreekt, is het altijd positief”.

De serie omvat veertien portretten, waaronder één van een dochterje van kennissen. Ze zijn verder die van bekende Rhedenaren en kunstenaars.

De expositie blijft twee maanden in Athlone. Ze maakt eigenlijk deel uit van een dubbel-expositie, want in een andere zaal van Athlone wordt het surrealistische werk van Victor, dat tot voor kort in het oude café Meijers in Arnhem te zien was. Verder zijn er nog map- en met prenten.

Galerij der gehangenen in De Steeg

(Van een onzer verslaggevers)

DE STEEG — Dertien portretten van bekende Rhedense figuren hangen sinds gisteren in het hotel Het Wapen van Athlone te De Steeg. Burgemeester mr. J. P. Drost opende deze 'galerij der gehangenen'.

Zelf neemt hij onder die gehangenen een centrale plaats in en vindt daarbij wethouder mev. J. G. W. Haikes-Nijhuis aan z'n zijde. Verder zijn er portretten van schilder Victor Linfort en zijn vrouw van de galeriehouder-herbergier C. J. van Dijk. De andere portretten zijn van personen meer of minder bekend of met een hang naar bekendheid, waarbij de kunsthouder zich niet beperkt heeft tot Rheden, maar ook in de agglomeratie Arnhem werkzaam is geweest.

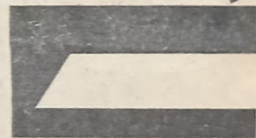
De Vriendenkring van de Spankerense kunstschilder bleek nogal omvangrijk. Ruim honderd mensen verdrongen zich rond de panelen. Aan de opening door de burgemeester was nog een etentje voorafgegaan, waarbij herbergier Van Dijk een nieuw gerecht introduceerde, genaamd Escalope de volaille à la Maire Drost, dat is kippeborst met ananas en kerry.

De portretten zijn nog twee maanden te bezichtigen. Daarbij is een map met tekeningen van Victor Linfort voor zestig gulden te koop.

Op de foto: burgemeester Drost, kunstschilder Linfort en wethouder mev. Haikes.

en na jaren oningbouw

oktober '71

no-
oor-
eer-
ing-
hei-
mo-
ng-
er
31
po-
nog
en.
de
met
oor
van

gadigden in onderhandeling te zijn.

Tijdens de vergadering waarin bijna alle voorstellen zonder commentaar werden goedgekeurd, attendeerde raadslid Kikken op de woning Smets, die naar zijn zeggen zo bouwvallig was dat de bewoner de voorgevel met kettingen en staaldraad had vastgelegd om omvallen te voorkomen. Naar deze toestand, waarvan B. en W. pas nu op de hoogte werden gebracht, zou een onderzoek ingesteld worden. Het college kon het betrokken 13-leden tellende gezin tot zijn spijt nog geen betere behuizing in het vooruitzicht stellen.

J.
er-
luit
taal
ing
en,
kan
rste
het
erte
gens
and
ter

rs
ke

den heeft en er boelend ge-
1 weet te maken.
galery exposeert in haar ruim-
r) een paar protestschilderijen
bezoek van de Japanse keizer
and. Deze doeken van Baaten
een opvallende kwaliteit maar
terlijk gedaan en paren het
ve clean-element aan enkele
de silhouetten.
e Révell te Maastricht expo-
basiskollektie welke is aange-
het beeldhouwwerk van de
Jef van Leeuwen. Een eigen
van Leeuwen nog niet maar
nog in hout hetgeen zelfzaam
is. Soms herinnert zijn skulp-
een figuratie, soms is het
geheel onafhankelijk en ver-
opstapeling van volumens. Een
rkie in aluminium lijkt ons als
tiek te wijzen op een richting
j zijn gevoel voor compositori-
houdingen kan vastleggen. Ook
typische ritmische volumetaal
nsd is door de ruimte rondom.
dit plastisch streven niet maar
it perspectieven waarmee hij
kanten uit kan.

ROBERT FRANQUINET

KUNST

Drie kunstenaars in 't Boere Hōfke

In „Galery 't boere hōfke” te Hulsberg treffen we het werk aan van drie totaal verschillende kunstenaars. De zes en dertigjarige Amerikaanse schilder Paul Milosevich werkt als een verdienstelijk tekenleraar. Veel bizonders heeft hij ons niet te vertellen maar veel conclusies mogen we niet trekken uit deze zeer begrensde keuze van zijn reisnotities. Anders is het gesteld met Martha Milivojevic ook uit de U.S.A. die zich aandient als een naïeve schilder. De schilderijen zijn bijna kinderlijk met een primair koloriet gedaan. Ze missen de volkse expressie van de echte naïeven en ze hebben niets eigens in de tekening noch in de voorstelling. We vragen ons af wat ze in deze galery komen doen

De hoofdschotel van deze nieuwe expositie vormt het werk van de in Nederland woonachtige Brit Victor Linford. Het is opvallend over welk een metier deze dertigjarige beschikt. Hij toont dat deze dertigjarige beschikt. Hij toont dat deze dertigjarige beschikt. Hij toont dat deze dertigjarige beschikt. Hij toont dat deze dertigjarige beschikt.

neerde trekjes. Ze verbeelden een wereld die gedeeltelijk surrealistisch is en gedeeltelijk gekenmerkt wordt door een visionaire, exotische poëतिक.

De kleurbehandeling kan men met genoegen van kortbij bekijken. Er zijn harde tegenstellingen maar ook verfijnde overgangen met het ene naar het andere vlak. Linear is dit werk sterk ritmisch hetgeen aan de semi-erotische inslag een zekere sierlijkheid geeft. Het bijzondere is hier dat we voor een duidelijk opbloeiende eigen persoonlijkheid staan, die zijn expressieve vormen

al gevonden heeft en er boeiend gebruik van weet te maken.

Dezelfde galery exposeert in haar ruimte (schuur) een paar protestschilderijen tegen het bezoek van de Japanse keizer aan ons land. Deze doeken van Baaten hebben geen opvallende kwaliteit maar ze zijn eerlijk gedaan en paren het decoratieve clean-element aan enkele anecdotische silhouetten.

De galerie Réveil te Maastricht exposeert haar basiskollektie welke is aangevuld met het beeldhouwwerk van de Hagenaar Jef van Leeuwen. Een eigen stijl heeft van Leeuwen nog niet maar hij hakt nog in hout hetgeen zeldzaam geworden is. Soms herinnert zijn sculptuur aan een figuratie, soms is het plastisch geheel onafhankelijk en vertoont een opstapelung van volumens. Een enkel werkie in aluminium lijkt ons als wandplastiek te wijzen op een richting waarin hij zijn gevoel voor kompositorische verhoudingen kan vastleggen. Ook hier een typische ritmische volumentaal die begrensd is door de ruimte rondom. Nieuw is dit plastisch streven niet maar het opent perspektieven waarmee hij nog vele kanten uit kan.

ROBERT FRANQUINET

1971.

Het Vrije Volk, 20 november.

Victors tekeningen in boekvorm gezet

(Van een onzer verslaggevers)
ARNHEM — De Spankerense kunstenaar Victor Linford heeft gisteren in het Arnhemse journalistencafé Meijers aan de Beekstraat, waar ook een serie portretten van zijn hand is geëxposeerd, zijn eerste boek ten doop gehouden. Het is een van de bijzondere uitgaven van het grafische atelier van Rien Sandanel uit Lelystad, een serie die is begonnen met een paar boeken vol werk van de graficus Geurt van Dijk uit Brummen.

Van Dijk (het is zo'n aardige jongen en hij woont bovendien vlakbij) is al jaren zo enthousiast over Linfords werk, dat hij aanzet gaf tot het 28 tekeningen tellende werkstuk. Het wordt in 150 exemplaren op de liefhebbersmarkt gebracht. Prijs nog altijd f 167,50. De kopers krijgen dan wel op een blanco-pagina voorin een 'echte' tekening cadeau. Na de bestelling tekent Linford die er bij.

'Eigenlijk heb ik een beetje schuldgevoel, dat mijn tekeningen nu gebruikt zijn. Iedereen krijgt er nu in elk geval een echte bij,' aldus de razend enthousiaste kunstenaar, dolgelukkig met de fraaie uitgave.

Met dit boek is de serie die kunsthandelaar-drukker Rien Sandanel hoopt uit te geven, pas goed op gang gekomen. Hij hoopt

nog veel meer kunstenaars te vinden, waarvan het werk zich leent voor dergelijke boeken. De eerste aanzet werd gegeven door Geurt van Dijk, maker van seksueel geïnspireerde etsen. Die vond van zich zelf dat er best eens een boek op de markt kon komen met zijn werk.

Het succes van het initiatief Van Dijk-Sandanel, is tot nu toe groot geweest. Veel van het laatste boek van Geurt van Dijk is al verkocht. Het luxe boek van Victor Linford ('die exclusiviteit vind ik best leuk, het is fijn dat veel mensen iets van mij in huis hebben, maar het moeten er ook weer niet te veel zijn') is onder meer te zien op de Sinterklaasverkoop van Pierre Janssen in het Arnhemse gemeentemuseum.

f 67,50

ARNHEM — De 28 gebundelde tekeningen van Victor Linford kosten f 67,50. Wij deden de heer Linford zaterdag onrecht aan door aan te kondigen dat het boek van de Spankerense kunstenaar f 167,50 zou moeten kosten.

Gelderland Pers, februari 1971.

Half dozijn van Victor Linford

GELDERLAND-PERS

1971
FEBR.

ARNHEM — Victor Linford, schilder uit Spankeren, hing in het nieuwe café Meijers in de Beekstraat zijn nieuwste schilderijen op, zes in getal. Het is bij hem al heel lang zover dat men bij het zien van zijn werk geen twijfel heeft omtrent de naam van de maker.

Hij bezat van het begin af aan een typische stijl en vormgeving die ons al aan de Jugendstil herinnerde toen er nog geen sprake was van een vernieuwde aandacht voor die stijl. Daarbij voegde zich zijn waarschijnlijk als Brit ingeboren vermogen om theateraal te zijn zonder overdreven te worden. In de loop van zijn ontwikkeling heeft zich die combinatie van „theatraal vertelsel" en Beardsly-achtige lijnvoering toegespitsd en uitgezeefd tot een bijzonder pure vormentaal.

In zwart-wit komt dat evenzeer tot uiting als in zijn schilderijen. Die laatste hangen daar in de Beekstraat als zeer overtuigende voorbeelden van zijn eigen zeer eigen geaard schilderskunstig vermogen. ze zijn

wat huiselijk al was het alleen maar door de halfronde, medaillon-achtige vorm die uitstekend overeenstemt met de welgevormdheid van de verbeeldingen die hij erop gepenseeld heeft. Victor Linford ziet kans het heel ouderwetse toch weer nieuw te maken. Op vrijwel alle schilderijen loopt de voorstelling weg in een lieflijk landschap dat goed contoureert met de plantaardige gestalten en het menselijk naakt dat op de voorgrond in welgekozen lijnen naar het aardse streeft.

Hij suggereert een romantisch verhaal, met als uitgangspunt de volstrekte stilstand. De op zichzelf onwerkelijke plantaardige vormen — alleen al door hun grootte ten opzichte van de menselijke figuren zijn ze uit de werkelijkheid weggetrokken — blijken direct te overtuigen als schilderkunstige vormen. Het half dozijn schilderijen dat hij hier ophing is een goede representatie van een schilder die uiterst eigenzinnig en met grote inzet zijn eigen weg durft te gaan.

ADRI LAAN

HEEL SPECIALE UITGAVE

Prentenboek van Victor Linford

VICTOR LINFORD is geen onbekende naam in deze contreien. Hij is een uitstekende fantasmagorische schilder-graficus, over wie ik al enige malen de loftrompet heb kunnen steken ter gelegenheid van zijn exposities bij Felison in IJmuiden en (tweemaal) Galerie Eylers in Zandvoort.

Om iets in de herinnering terug te brengen: Hij is de schilder van wie een van m'n recensies als kop „Victor Linford: groei naar eigen esoterisch surrealisme” meekreeg. Een vorm van surrealistiek dus, gebonden aan mythische of religieuze invloeden, in dit geval aan de als mystiek ervaren natuurwereld. Bij Victor zijn in dat „Landschap der ziel” de verschijningsvormen van de kristallijne wereld, de vegetatie en de mens versmolten geraakt tot een volkomen persoonlijke uitdrukking-vorm.

Persoonlijke beleving Voor bibliofielen

DIE UITDRUKKINGSVORM is wel gebonden aan invloeden. Het zijn invloeden van een bijzondere soort. Victor Linford is van Russisch-joodse en Engelse afkomst, met nog wat andere „zijlijnen.” Dat te vermelden zou van geen enkel belang zijn, als men in zijn werk daarvan geen sporen zou terugvinden. Hij kent via „het bloed” zowel de Oosteuropese Golem-figuur uit de Jiddische wereld als diens verre naneef in Tolkiens beroemde sprookjes, de Gollern.

Zijn werken hebben iets van Russische ikonen, maar dan zonder Christus

of heiligen. Het zijn mensen die centraal staan, maar dan wel bezwangerd door zoiets als de „heilige paddestoel” uit Siberië. Evenzeer gaat zijn werk naar de tekenstijl terug op Engelsen als Beardsley. Dat alles dan binnen een heel persoonlijke stijl. Enfin, de vele bewonderaars in deze omgeving weten het.

VICTOR LINFORD is die bewonderaars al even genegen. Daarom heeft hij een bijzonder werk ondernomen, de uitgave van een uitstekend uitgevoerd „prentenboek” in groot formaat. Het bevat 25 pentekeningen, uitgevoerd in een heel goed gehanteerde reproductietechniek plus één originele pentekening.

Het is zo'n uitgave, waar bibliofielen naarstig op jagen, omdat ze zo zeldzaam zijn. Wel, ook in dit geval. Victor heeft (met behulp van enkele vrienden die in het vakkundig grafisch verzorgen bekwaam zijn) dit boek in eigen beheer doen ontstaan. Het zijn 150 exemplaren in een nog echt ouderwetse band, die spoedig hun eigenaren zullen hebben gevonden.

Daarom deze tip, voor wie het werk van Victor Linford bewondert. Wie vlug schrijft naar zijn adres: Kappersweg 12, Spankeren, post Dieren. Tel. 08337-413, kan misschien nog een exemplaar bemachtigen. Ik noem nooit prijzen van boeken, maar omdat Victor niet beschikt over een propaganda-apparaat als échte uitgevers dat hebben, maak ik een uitzondering. Deze bibliofiele uitgave kost / 67,50.

HEIN STEEHOUWER

Luxe werkje met fijne prenten van Lindford

(Van onze kunstredactie)

ARNHEM. — De Spankerense kunstenaar Victor Lindford heeft gistermiddag met veel gein zijn eerste, erg mooie boek ten doop gehouden in galerie-café Meijers in Arnhem. Het boek bevat 28 rota-prints van pentekeningen en heeft een oplage van 150 exemplaren. Bovendien krijgt elk boek een originele pentekening van Victor Lindford mee. Dit alles voor f 67,50.

De grote stimulator tot het uitgeven van dit boek was de Brummenese kunstenaar Geurt van Dijk, „uitgever van luxe werkjes”. Het boek is gedrukt door drukker/kunsthandelaar Rien Zandanel uit Lelystad.

Geurt van Dijk heeft al lang met het plan om „luxe werkjes uit te geven” rondgelopen: „Kijk, ik maak wat men noemt: harde seks. Nu wil de moraal, dat je zoiets niet aan de muur hangt. In boekvorm kan het wel. Als plotseling je buurman komt, kun je zo'n boek nog snel in de boekenkast zetten. En dan kun je er stiekum nog eens naar kijken”.

De Brummenaar schreef uitgeverijen in Nederland aan. „Ze zagen het niet zitten”. Hij schreef nog meer uitgevers, ook in Duitsland. Geen resultaat.

„Toen kwam ik ongeveer een jaar geleden Rien tegen. Hij was kunsthandelaar in Baarn en ik exposeerde daar toestanden. Hij had ook een drukkerij/binderij en van daaruit is het idee gekomen om boeken te gaan maken”.

Van Geurt verschenen inmiddels: een boek met 50 lithografieën, oplage 1; een boek met 35 tekeningen, oplage 1. Omdat deze werken te duur waren kwam er al gauw een boek met tekenwerk in een oplage van 200 exemplaren (rota-print), daarna een boek met 8 etsen in een oplage van 30 en nu is er Victor's boek.

Rijst de vraag, waarom er van het werk van Victor een boek uitgegeven moet worden, als Geurt als reden voor het uitgeven van boeken van zijn werk opgeeft „Harde seks hang je niet aan de muur”. Victor Lindford maakt uiteindelijk geen harde seks.

Het antwoord is simpel: Victor vindt het fijn om zijn werk in boekvorm uit te brengen en — een nieuwe dimensie in de activiteiten van „de uitgever van luxe werkjes” — de markt wordt voor twee kunstenaars groter.

Bij de verkoop van de boeken volgen Geurt van Dijk en Victor Lindford bijvoorbeeld de volgende methode: ze maken een lijst van de adressen van mensen, die ooit van één van beiden wel eens wat gekocht hebben. Al die mensen brengen ze ervan op de hoogte, dat er een boek met werk van Victor Lindford te koop is.

En als er iemand niet op de lijst staat en toch een boek wil kopen?

• Een foto geïnspireerd op het werk van Victor Lindford. V.l.n.r. Geurt van Dijk, Victor Lindford en Rien Zandanel.

Victor: „Dan kan hij zich met mij in verbinding stellen Kappersweg 12, Spankeren, telefoon 08337-413. En bij de Sinterklaasverkoop in het Gemeentemuseum in Arnhem komen ook 2 of 3 boeken te liggen”.

• Oplagen kleiner

Tegelijkertijd met het vergroten van de markt willen de kunstenaars de oplagen kleiner maken. De oplage van het volgende boek, waarover Victor Lindford nu al wild enthousiast praat, zal bijvoorbeeld al kleiner zijn: „Het geeft de mensen een gevoel, dat het boek een zekere exclusiviteit heeft. En dat kan volgens mij geen kwaad”.

Hoe dit fraaie boek zo goedkoop kan zijn? Rien Zandanel: „We hebben het met z'n drieën gedrukt. 's Avonds, als mijn personeel naar huis was en de drukkerij stil stond, dan gingen Geurt en ik aan het werk. Victor was er natuurlijk ook wel eens bij. Onder meer bij het bepalen van de kleur. Die kleur lijkt namelijk zwart, maar het is niet puur zwart”.

Wat ziet drukker Zandanel in deze boeken? Hij moet er toch ook

wat van overhouden. Rien: „Overdag worden in mijn bedrijf trouwkaarten en ander luxe drukwerk gemaakt. Het is voor mij een liefhebberij om 's avonds kunst te drukken. Ik heb zelf op de kunstacademie gezeten, getekend en gebeeldhouwd. Uiteindelijk ben ik echter in de grafische vakken verzeild geraakt. En bovendien heb ik nog een galerie”.

• Origineel

Nog een vraagje aan Victor Lindford. Wat kost één van de tekeningen uit het nieuwe boek als origineel? „Ik vraag 320 gulden per stuk”.

Victor Lindford heeft zijn aanvankelijke voornemen om de gedrukte tekeningen stuk voor stuk waar nodig te gaan corrigeren gistermiddag in twijfel getrokken na een opmerking van een collega: „Ik zou ze zo laten. Als er bij de techniek van het drukken een lijntje verloren gegaan is, dan moet je die druktechniek op deze manier mee laten spreken”. Victor: „Ik zal daar over nadenken. Daar ben ik niet zomaar uit”.

Onze criticus beeldende kunst Jan van Krieken zal één dezer dagen nog een recensie van het eerste boek van Victor Lindford geven.

HET LIEFSTE WAT IK DOE IS PRIEGELEN

24 DEC. 1971

Dertig tekeningen van Victor Linford in luxe werkje bijeen

ARNHEM — Bij de „Uitgeverij van luxe werkjes” is een boek uitgegeven, waarin een dertigtal tekeningen van de in Spankeren wonende en werkende kunstenaar Victor Linford, zijn gereproduceerd.

Mocht bovenstaande naam van de uitgeverij u vreemd voorkomen, dan is dat toch niet zo verwonderlijk omdat dit boek samen met nog een twetal boeken, waarin prenten en reproducties van Geurt van Dijk, de eerste uitgaven vormen, die deze kunstenaars in samenwerking met het grafische atelier Zandanel te Lelystad, maar in eigen beheer hebben uitgegeven.

Voor Victor Linford was de aanleiding, de enorme bewerkelijkheid van zijn tekeningen, waardoor hij er prijzen voor moest vragen die ze erg exclusief maakten.

Om een bredere belangstelling voor zijn werk te kweken, zocht hij

naar een vorm om ze minder kostbaar te maken. Dit heeft dan uiteindelijk geresulteerd in deze bibliofiele uitgave, die de mogelijkheid biedt om naast een fraai uitgevoerd boekwerk ook nog een uitstekend overzicht van het werk te krijgen zonder er nu onmiddellijk alle beschikbare wanden mee te hoeven opvullen.

Ontwikkeling

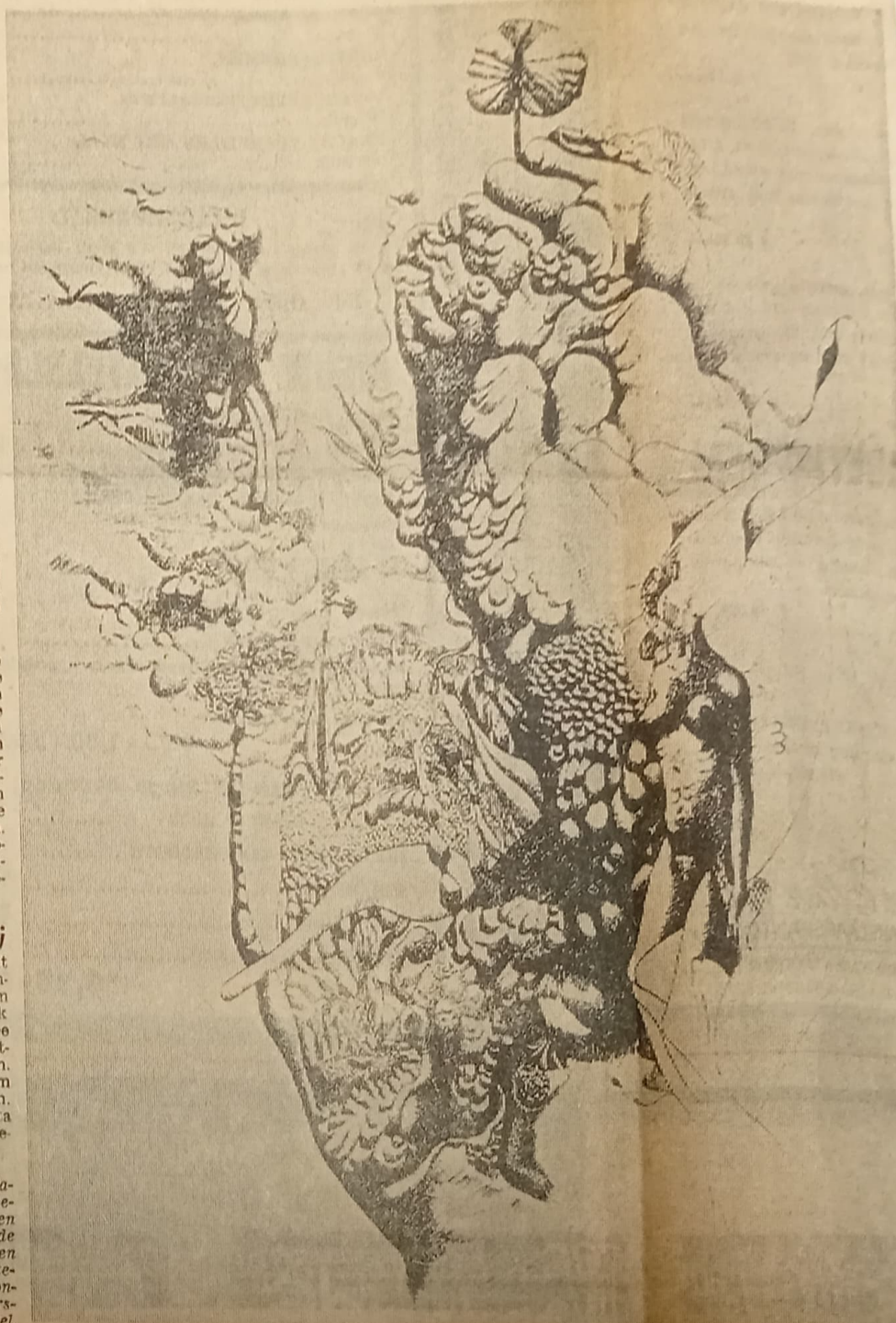
De tekeningen zijn uitstekend gereproduceerd al is er nog wel aan te ontdekken dat vele niet met de bedoeling gemaakt zijn om gedrukt te worden. Vooral in de zwarte gedeeltes dringt het raster waarmee gedrukt is zich op. Het doet evenwel niets af aan de zeggingskracht van deze ingebonden verzameling prenten. Vanuit een vroeg zelfportret is er een duidelijke ontwikkeling waar te nemen, waarin de mens zich transformeert en langzaam omgaaft in allesoverwoekerende vegetaties en landschapsvormen. Uit een rijkdom aan vormen bouwt hij grillige structuren, waarvan hij zelf versteld staat als blijkt dat hij ze op heel onverwachte momenten in de natuur plotseling tegenkomt.

In de tekeningen wint de ruimte steeds meer terrein en krijgen de uiterst gevoelige contouren een steeds zelfstandiger functie. De overgangen worden minder hard. In z'n schildertijen manifesteert zich dat door een steeds sterker naar voren komend esoterisch kleurgebruik, in zijn tekeningen is er een parallel te trekken in de golvende weglopende lijnen aan de horizon. Alles wordt een in elkaar overlopend geheel dat ook de mogelijkheid tot interpretatie bij de beschouwer openlaat.

Blij

Victor Linford is erg blij met dit boek, niet in de laatste plaats omdat hij zich meer tekenaar dan schilder voelt. „Het liefste wat ik doe, is priegelen” zegt hij, daarmee doelend op de vaak minutieus uitgewerkte details in de tekeningen. „En nu heb ik een mogelijkheid om dat werk aan velen te laten zien. Op iedere achterpagina, en daar sta ik op, maak ik een originele tekening.

Waarschijnlijk ga ik als de oplage, die uit honderdvijftig stuks bestaat, verkocht is onder de mensen die dit boek hebben een van de hierin gereproduceerde tekeningen verloten” Voor degenen die geïnteresseerd zijn in dit fraai ingebonden boek: Victor Linford Kappersweg 12, Spankeren, post Dieren, tel.

Burgemeester Drost zit morgen model
Victor Linsford exposeert
serie dertien portretten

SPANKEREN — „Enkele vrienden en mijn burger-vader”. Onder die titel richt de Spankerense kunstenaar Victor Linsford volgende maand in hotel Het Wapen van Athlone te De Steeg een expositie in van een serie olieverfportretten.

Dieren, de kunstkriticus M. Beks en zijn vrouw Elma in Arnhem, de gitarist Ko Melkert en de Arnhemse zakenman Saaltink. En dan heeft hij nog een kind van een van zijn vrienden geschilderd.

Allen in een cirkel of ovaal binnen een zwarte omlijsting, de meeste met violette tinten als achtergrond.

Na de burgemeester heeft Linsford

● Aan de top van de driehoek Victor Linsford met zijn zelfportret. Daaronder zijn vrouw Minke en collega Jos Spanbroek

van theater en hij is een gastro-noom. Daarnaast heeft hij tijdens van bezinning. Dat alles moet er in verwerkt worden”.

SPANKEREN — „Enkele vrienden en mijn burger-vader”. Onder die titel richt de Spankerense kunstenaar Victor Linford volgende maand in hotel Het Wapen van Athlone te De Steeg een expositie in van een serie olieverfportretten. Dertien, zo is zijn bedoeling. Ze zullen er twee maanden blijven hangen.

In het gemeentehuis in De Steeg zal burgemeester mr. J.P. Drost morgenochtend voor zijn portret poseren. Maandagavond heeft hij dat toegezegd en toen meteen beloofd de tentoonstelling maandag 1 maart 's avonds acht uur te zullen openen.

Acht portretten zijn nu vrijwel klaar. Victor Linford hangt ze even naast elkaar in de woonkamer van zijn boerderij aan de Kappersweg met uitzicht op het wijde Spankerense land.

Het zelfportret, dat hij het afgelopen najaar als eerste maakte („het moeilijkste van allemaal”), het schilderij van zijn vrouw Minke, dat van collega Jos Spanbroek uit

Dieren, de kunstericus M. Beks en zijn vrouw Elma in Arnhem, de gitarist Ko Melkert en de Arnhemse zakenman Saaltink. En dan heeft hij nog een kind van een van zijn vrienden geschilderd.

Allen in een cirkel of ovaal binnen een zwarte omlijsting, de tinte te met violette tinten als achtergrond.

Na de burgemeester heeft gistermiddag ook de Arnhemse kunstschilder Joost van de Velde beloofd voor deze serie te zullen poseren. En dan wil Linford in ieder geval nog graag wethouder mevrouw J.W.G. Haikes-Nijhuis uit Dieren ver-eeuwigen.

• Als geest

Ieder portret wordt geschilderd op een paneel. Gewoon omdat het veel sterker is dan linnen. „Het moet de eeuwen kunnen trotseren”, vindt Victor Linford. „Wat zou ik graag over vierhonderd jaar als een soort geest eens even terugkomen om te zien waar mijn werk dan gebleven is. In welke omgeving het hangt”.

„Een portret heeft iets magisch”, zegt hij. „Het intrigeert altijd. Het is ook merkwaardig om te zien hoe graag mensen naar mensen kijken. Misschien omdat ze vlakbij het schilderij kunnen komen, terwijl de ander niet op hun beurt ook naar hen kijkt”.

Erg belangrijk vindt hij het om de persoon, die hij gaat schilderen, tevoren te kennen.

„Portretteren is ontegenzeggelijk moeilijk. Het is een geweldige oefening in observatie, het vereist veel zelfdiscipline en het begin is iedere keer weer het allermoeilijkste. Maar al mijn vrienden hebben gewoon fijne koppen om te schilderen”.

„Dat hebben alle mensen toch”, meent zijn vrouw Minke.

• Hard werken

Het wordt nog hard werken de komende weken om de serie klaar te krijgen.

„Maar dat kan ik als het nodig is”, zegt Victor. „Vier dagen per portret, dat kan. Ik kan erg gecon-centreerd schilderen”.

„Maar dan moet je wel veel te lange dagen maken”, vindt Minke Linford.

En hij: „In ieder geval mag het niet alleen een uiterlijke gelijkenis zijn; niet uitsluitend iets organisch. Iets van het karakter, van de persoonlijkheid, moet er in liggen.

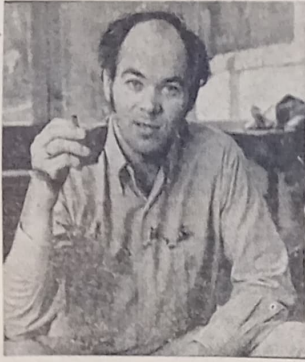
En tegelijk moet het een schilderij zijn. Kijk maar naar dat portret van Melkert. Een serieus en integer man. En omdat zijn gitaar zo nu en dan gewoon deel van hem uitmaakt, deel van zijn leven is, loopt dat stukje van het instrument, dat nog net te zien is, achter hem als het ware door in een plant; in iets levends.

Zo moet het ook met het portret van de burgemeester worden. Hij is geestig. En hij is geen regent; hij is als mens te benaderen. Hij houdt

• Aan de top van de dra...
Victor Linford met zijn ze...
tret. Daaronder zijn v...
Minke en collega Jos Spanb...

van theater en hij is een gast...
noom. Daarnaast heeft hij tijd...
van bezinning. Dat alles moet er...
verwerkt worden”.

Klaas Gubbels
bezoekt collega's

VICTOR
LIN-
FORD

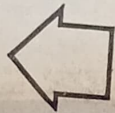

Victor Linford op eigen erf.

Gaat in het atelier van Geurt Geurt van Dijk op het erf

GEURT
VAN
DIJK

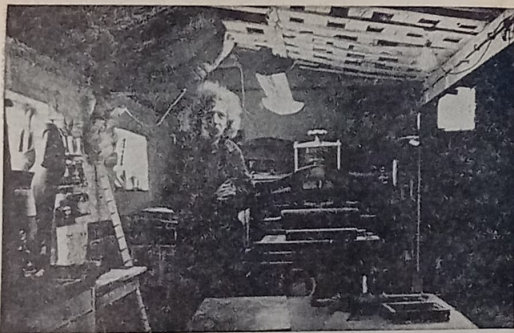

Victor Linford: zijn auto

zijn werk

drie kunstboeren
bij Dieren

het atelier

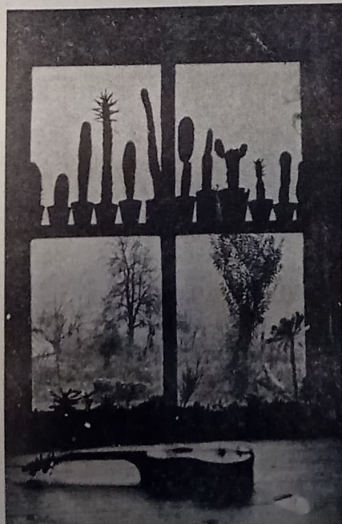
ROEL MAASKANT

Het leven op de boerderij begint romantisch te worden. De nijvere agrarier is allang naar de nieuwbouwkijken in stad en dorp vertrokken, zijn boerderij wordt overgedaan aan de stedseling die op het platteland zijn rust zoekt.

Drie kunstenaars bij Dieren zijn de herde rustzoekenden voorgegaan: Geurt van Dijk, Victor Linford en Roel Maaskant. De man met de grootste ervaring in het optaan bij de morgenstond en het hangekraai is Geurt van Dijk. Hij woont in Brummen en legt zich toe op het schilderen van de 'Hollandse Sex'. Geurt van Dijk is van boerenafkomst. Van hem zijn ervaring. Hij heeft zich inmiddels wel al aangepast aan 'n op 'n oec romantische levenswijze. Optaan doet Geurt van Dijk tegen het middaguur. Maar daar staat tegenover dat hij tot diep in de nacht met zijn werk bezig is.

Tien jaar woont Victor Linford nu al in Spaarkeren, ver verwijderd van het woelige leven dat zijn jeugd kenmerkte. Die jeugd sloot hij in de wereldstad Londen. Daar doorliep Victor de kunstacademie. Hij strandde aan de start van een weelderig in Spaarkeren. Daar trouwde hij de dochter van de dominee Mink de Jong. Victor Linford is scheppe van sterk aansprekende schilderwerken waarna kleur een belangrijke rol speelt.

Pas op de boerderij is Roel Maaskant uit Breda. Hij vertrok op 1 januari van dit jaar uit Arnhem. Na vijf jaar intensieve scholing van kunstgigter Dick Grootman zocht Roel een rustige om een eigen boerderij op te stellen. Roel Maaskant is een van de weinige giesters die bij het werk de verloren waarden nog opzoekt.

Uitzicht uit Buins Van Dijk

Roel Maaskant aan het werk

Het leven op de boerderij begint romantisch te worden. De nijvere agrariër is allang naar de nieuwbouwwijken in stad en dorp vertrokken, zijn boerderij wordt overgedaan aan de stedeling die op het platteland zijn rust zoekt.

Drie kunstenaars bij Dieren zijn de horde rustzoekenden voorgegaan: Geurt van Dijk, Victor Linford en Roel Maaskant. De man met de grootste ervaring in het opstaan bij de morgenstond en het hanekraai is Geurt van Dijk. Hij woont in Brummen en legt zich toe op het schilderen van de 'Hollandse Sex'. Geurt van Dijk is van boerenafkomst. Vandaar zijn ervaring. Hij heeft zich inmiddels wel al aangepast aan 'n op 't oog romantische levensstijl. Opstaan doet Geurt van Dijk tegen het middaguur. Maar daar staat tegenover dat hij tot diep in de nacht met zijn werk bezig is.

Tien jaar woont Victor Linford nu al in Spankeren, ver verwijderd van het woelige leven dat zijn jeugd kenmerkte. Die jeugd sleet hij in de wereldstad Londen. Daar doorliep Victor de kunstacademie. Hij strandde aan de start van een wereldreis in Spankeren. Daar trouwde hij de dochter van de dominee: Minke de Jong. Victor Linford is schepper van sterk aansprekende schilderwerken waarin kleur een belangrijke rol speelt.

Pas op de boerderij is Roel Maaskant uit Brummen. Hij vertrok op 1 januari van dit jaar uit Arnhem. Na vijf jaar intensieve scholing van bronsgieter Dick Grossman zocht Roel een ruimte om een eigen bronsgieterij op te zetten. Roel Maaskant is een van de weinige gieters die bij het werk de verloren wasvorm nog toepast.

Victor Lindford in Spankeren maakt rotaprints voor velen opdat ze later iets anders kopen

Een onlangs verschenen bibliofiele uitgave waarin een aantal prenten prijken van de in Spankeren wonende kunstschilder Victor Lindford, vormt de aanleiding voor de prent van deze maand. In dit boek zijn een aantal „rotaprints” verzameld die een overzicht geven van zijn werk, uit diverse periodes. Na oorspronkelijk een opleiding aan de Camberwellschool of Arts and Crafts in Engeland te hebben gevolgd, met als bekende leermeester Robert Medley, ontstond er bij Victor Lindford een voorliefde voor de Jugendstil en een hang naar het verleden, het stoffige en het extravagante. In 1961 besloot hij om een reis door Europa te gaan ondernemen om andere indrukken te gaan opdoen. Al enige jaren woont hij nu in een oud Saksisch boerderijtje in de weilanden bij Spankeren. Zijn Hollands met een licht accent, zijn grote gastvrijheid en een levensstijl van de met volle teugen genietende bon-vivant typeren hem, naast zijn werk als beeldende kunstenaar. Hij voelt zich hier thuis. Van de deel van zijn boerderij heeft hij een gedeelte afgeschot en als atelier ingericht. Hier praat hij onder het genot van een goed glas Franse cognac over zijn werk en over het mapje met vijf rotaprints dat hij speciaal in UIT te koop aanbiedt.

Onder 't oog van groot aantal mensen

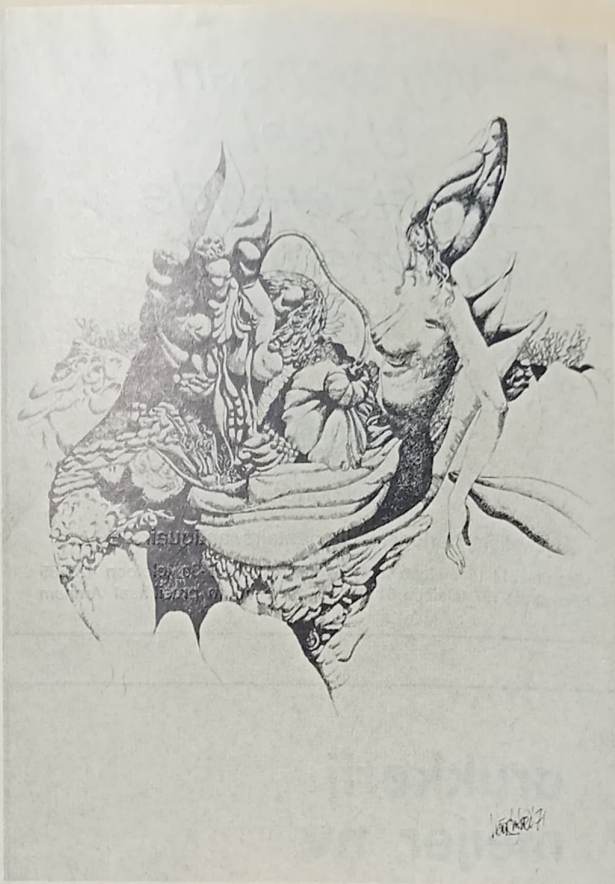
Het eerste wat ik hem vraag is of hij er niet bang voor is dat het hem, net als destijds Aadje Veldhoen, zal opbreken om deze goedkope prenten aan te bieden. Hij zegt: „Zeker niet, ik ben niet van plan om eeuwig prentjes te gaan maken. Het is een poging om je werk onder het oog van een groot aantal mensen te brengen zodat ze er inzicht in krijgen en misschien later, als ze er de mogelijkheden voor hebben, een originele prent willen kopen. Het is voor mij ook ontzettend moeilijk om precies te vertellen waar ik me in mijn werk mee bezig houd. Je moet dan iets omzetten in taal en daarbij gaat altijd iets verloren. Het is een wereld van vegetatieve vormen die ik oproep en oorspronkelijk waren het vormen zonder environment. De laatste tijd duik ik de ruimte in en ontstaat er een milieu en tussen alle details daarvan bestaat een samenhang. Ik zou mijn vormen eigenlijk wel op deze wereld willen projecteren. Een vreemde ervaring deed ik vorig jaar in Spanje op, toen ik daar planten ontmoette waarvan ik het bestaan nooit vermoed had, maar die wel in mijn schilderijen voorkwamen. Aan de hand hiervan ben ik van plan om om naar aanleiding van een aantal cacteeën een serie tekeningen te gaan maken.”

Verborgene erotiek

Als ik Victor er op wijst dat er toch zeker ook een verborgene erotiek aan zijn werk ten grondslag ligt zegt hij: „Ja, en als ik me dat soms ineens bewust word schrik ik er gewoon van. Toch vind ik het prettig al zou ik niet goed kunnen verklaren waarom. Ik vind toch alles buiten mijn werk erg moeilijk. Je zou het zo kunnen stellen, mijn integriteit is mijn werk en verder ben ik niet veel waard.”

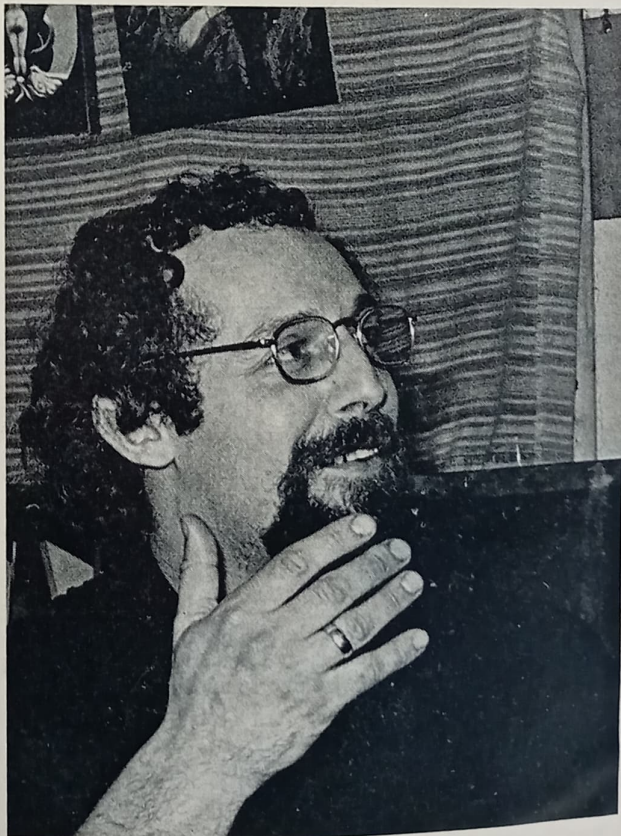
Ik dacht dat het met deze laatste uitspraak nog wel meeviel als ik naar de prijs kijk waarvoor hij een mapje met vijf rotaprints, die in een oplage van 85 gedrukt zijn, aanbiedt voor de prijs van f 25,-. De prenten zijn alle op gelijk formaat afgedrukt en kunnen gemakkelijk als serie worden opgehangen. Ze zijn gesigneerd en hebben een afmeting van 22 bij 28 cm en kunnen in uw bezit komen door het bedrag over te maken op giro no. 1626000 (t.n.v. UIT).

J. van Krieken

Rotaprint van Victor Lindford.

Victor Lindford.

Victor Linford verfoeit huidige voorzieningen voor kunstenaars

SPANKEREN — Met ingang van 1 juli wordt het menens met de nieuwe overheidspolitiek ten aanzien van beelden- kunstenaars, die om in hun bestaan te kunnen voorzien, een beroep moeten doen op de algemene middelen. Deze regeling werkt gunstig

ten aanzien van een bepaalde groep (de ouderen), die al lang genoeg in de moeilijkheden hebben gezeten, maar zij slaat de plank evengoed mis ten aanzien van kunstenaars met een opleiding jonger dan 26 jaar en al degenen die, jonger dan 35 jaar, geen

einddiploma in hun zak hebben van een „erkende“ akademie.

Nu valt er niet alleen kritiek te leveren op de fouten die aan de nieuwe regeling kleven, maar het hele instituut is te verwerpen. Binnen dat

hulpprogramma aan kunstenaars vormt het begrip „contraprestatie“ het sleutelwoord. De kunstenaar levert werk in bij de commissie in zijn woonplaats en krijgt daar een vergoeding voor.

Die handeling heet ook wel

„aankopen“ en zij wordt gepleegd zo lang de kunstenaar elders geen mogelijkheid heeft geld voor zijn werk te krijgen.

Een van de mensen die het systeem van de „contra-prestatie“ verfoeien is de schilder

Victor Linford (31 jaar) uit Spankeren, bij Dieren. Zelf heeft hij een paar keer in de regeling gezeten. Maar evenals vele andere kunstenaars heeft hij iedere maal gezegd „dat nooit weer“. In onderstaand gesprek licht hij zijn bezwaren toe.

Victor Linford: „De regeling is verneukend. Ik zie het om me heen, zij maakt mijn collega's kapot. Ik ben er uitgestapt om wille van mijn waardigheid. Je geeft je werk af aan de commissie, maar het wordt absoluut niet gewaardeerd. Het gaat gewoon de kelders in, niemand doet er wat mee. Dat is afschuwelijk.

Die jongens worden ondersteund en ik moet zeggen, ze krijgen goed geld. Dat is natuurlijk het aantrekkelijke. Maar evengoed is iedereen er doodongelukkig mee, het wordt als een vernedering gevoeld.

Ik zou er iets anders voor in de plaats willen stellen. De overheid zou een paar posten voor haar rekening moeten nemen. Zoals huur, elektriciteit en verwarming van je atelier en de verplichtingen voor een ziekenfonds. Verder moet je je zelf zien te bedruipen. Je moet werken voor je eten. Dat is veel beter voor je werk.

Zolderkamertje

Toen ik hier twaalf jaar geleden als Engelsman in Nederland kwam wonen, kwam ik nergens voor in aanmerking. Ik zat op een zolderkamertje in Spankeren en fietste tweemaal per week naar Arnhem om een tubetje verf te kopen. Ik heb toen om hulp gevraagd. De Lorm, de oud-directeur van het Arnheems museum heeft die hulp als lid van de commissie geweigerd. „U moet lijden“ zei hij. Dat vond ik nogal vervelend. Maar ik moet echt bekennen, als je bezeten bent van iets, dan ga je er mee door. Het is een geweldige stimulans geweest, dat ik het voor me zelf moest verdienen. M'n zelfrespect is er door gegroeid.”

De Lorm had dus gelijk met zijn opmerking dat kunstenaars moeten lijden?

V.L.: „Nee, dat is waanzin. Vandaar dat ik vind dat er gezorgd moet worden voor enige elementaire zaken. Is dat bijdrage pakket niet toevallig samengesteld? Waarom een voorziening in de kosten voor een ziekenfonds?”

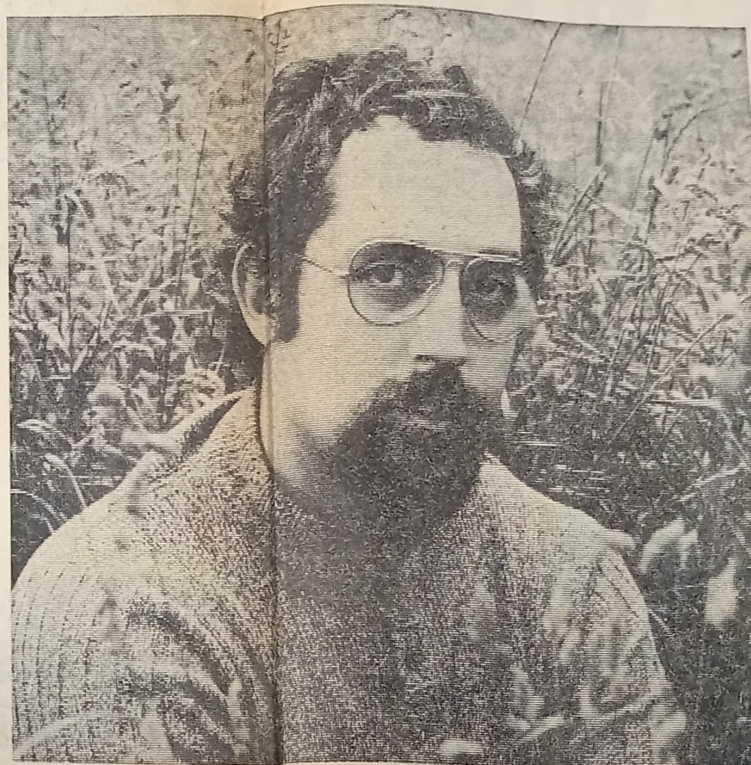
V.L.: „Als je uit de regeling stapt en voor je zelf begint schrik je van de kosten. Je bent ineens kleine zelfstandige. Dat betekent een hoge ziekenfondspremie, maar bijvoorbeeld ook een heel ander belastingtarief. Die status van „de kleine zelfstandige“ binnen onze wetgeving bete-

kent een te zware drempel. Er is geen nazorg. Je bent totaal vergeten door de overheid”.

Je hebt eens gezegd: „'t Verkopen van kunstwerken heeft niets te maken met het maken er van“. Om in leven te blijven moet je daar toch wel iets op vinden.

Verpesten

V.L.: „Als kunstenaars proberen te verkopen, dan verpesten ze vaak hun zaak. Dat is waar. Niet iedereen voelt zich in staat langs de

Victor Linford: „Ook niet gelukkig met de status van kleine zelfstandige“.

weg te timmeren. Daar moet iets aan gedaan worden. Daar zou een goede organisatie voor opgebouwd moeten worden. De overheid heeft daar in zeker een taak. En ik moet zeggen: er is in Nederland een enorme goodwill ten opzichte van de kunstenaars. Maar er moeten goede vaklieden aangezet worden.

Hebben de musea een taak?

V.L.: „Beslist. De kunstenaars moeten veel meer tentoonstellingen krijgen. Niet, zoals in Arnhem een kunstenaar een paar zalen in het jaar. Zo iets geeft de indruk

dat die uitverkoren kunstenaars gearriveerd zijn. Nee, een zaal per kunstenaar. En het museum moet als promotor optreden. De museumdirecteuren en de galeriehouders zouden ook veel meer op atelierbezoek moeten gaan. Ik weet zeker, dat ze verbaasd zouden staan wat ze al niet zouden zien aan werk.

Dat gevecht dat de kunstenaar moet leveren zo aan het eind van zijn loopbaan wel eens een slechte afloop kunnen hebben.

V.L.: „Op een gegeven mo-

ment zou er een betere regeling moeten komen. Als iemand veertig of voor mijn part vijftig geworden is. Als je dan geen geluk hebt gehad heb je genoeg pech gehad. Maar ik geloof, door consequent te zijn kom je er wel. Als je maar door gaat, dan val je van zelf op. Ik heb in mijn beginjaren ook schilderijen voor f 22,- verkocht. Ik heb ook portretten gemaakt.

Niet dat ik nu zoveel verdienen, hoewel de mensen dat van me schijnen te denken.

KOOS TUITJER

1972

AN RHEIN UND LIPPE

AUSSTELLUNGSERÖFFNUNG in der Galerie Schloß Ringenberg. Der in Holland wohnende Engländer Victor Linford brachte am Samstag viele Freunde mit ins Schloß.
RP-Foto: Hassenburs

RINGENBERG. Wer die neue Ausstellung im Ringenberger Schloß mit Gemälden und Grafiken des 1940 in London geborenen, in Dieren Spankeren bei Arnheim wohnenden Victor Linford durchwandert, prüfend genießt, ist erstaunt über das hohe Maß an Phantasie, Ursprünglichkeit und Unverwechselbarkeit und hat Gewinn.

In dieser erdichteten Welt gibt es Menschen, vornehmlich die Frau, mit höchster Akribie wiedergegeben, und eine üppig wuchernde Vegetation in allmählich fortschreitender Entwicklung. Ein Hang zum Realismus und zum Visio-

Leider sind die Farben nicht immer glücklich gewählt. Es geht ein bißchen arg schnell mit dem Wechsel von sattem und süßen Farben. Einige Porträts in realistischer Ausdrucksweise gefallen auch nicht.

Bei der Eröffnung der Ausstellung am Samstagnachmittag ging es heiter zu. Das lag am gesprächigen Victor Linford, seinen vielen Freunden aus dem Nachbarland, nicht zuletzt an den vielen Spirituosen und Leckerbissen, die sie mitgebracht hatten.

Victor Linford hat von 1956 bis 1960 in London an der Camberwell School of

---

Bilder einer fließenden Welt

---

nären stehen dicht nebeneinander. Victor Linford ist zur einen Hälfte ein geschulter Akademiker des vorigen Jahrhunderts, zur anderen ein Maler, der nicht unmodern sein kann. Man ist geneigt, wenn schon andere Vergleiche ausbleiben, an eine unberührte Urlandschaft zu denken und sieht den Menschen, wie er aus ihr hervorkommt.

Hier wird in phantasievoller Weise ein Symbol für den Erotismus unserer Epoche geboten, doch in einer verhaltenen, spirituellen Art. In dynamischen Kurvenschwüngen lebt und gedeiht die Erde. Hier waltet ein unverwüthlicher Optimismus.

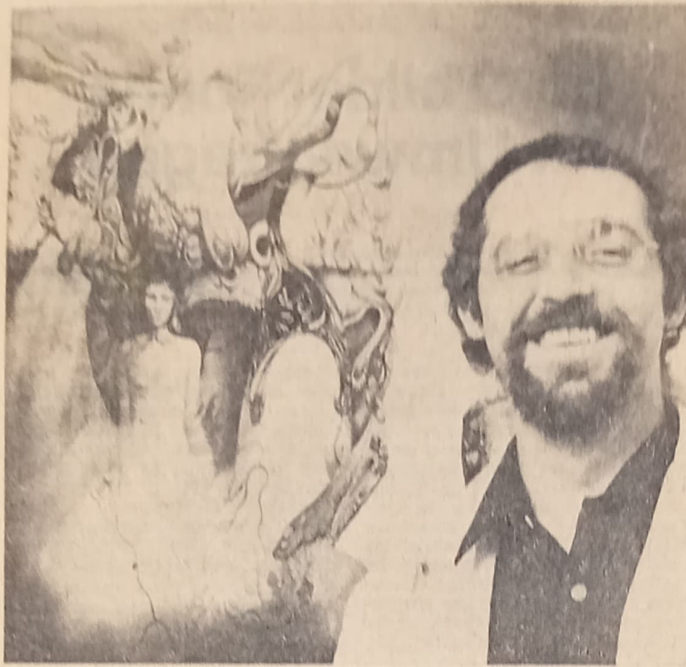
Arts and Crafts studiert. 1965 erhielt er in Holland einen Preis. Hier gab es schon eine Vielzahl Ausstellungen von ihm. 1967 war er auf einer Kollektivausstellung im Raesfelder Schloß. Im vergangenen Jahr stellte er auch in Frankreich aus.

Im Ringenberger Schloß wird Völkerverständnis gepflegt. Hier spricht die Kunst eine internationale Sprache. Diese Ausstellung sollte hier am Niederrhein noch viel von sich reden machen. Sie ist bis zum 4. Juli geöffnet.

Fr. Rohde

1972.

Montag, 18. Juni 1972
Nummer 108

Victor Linford vor einem seiner Werke

NRZ-Foto: pullja

Victor Linford · Victor Linford · Victor Linford

Wir zeigen Gemälde und Grafik vom 17. 6. 1972, Beginn 17 Uhr, bis
4. 7. 1972. Der Künstler ist bei der Eröffnung anwesend. Öffnungszeiten:
täglich von 15-18 Uhr, sonntags 10-12 und 15-18 Uhr, oder nach Ver-
einbarung. Montags geschlossen.

Victor Linford · Victor Linford · Victor Linford

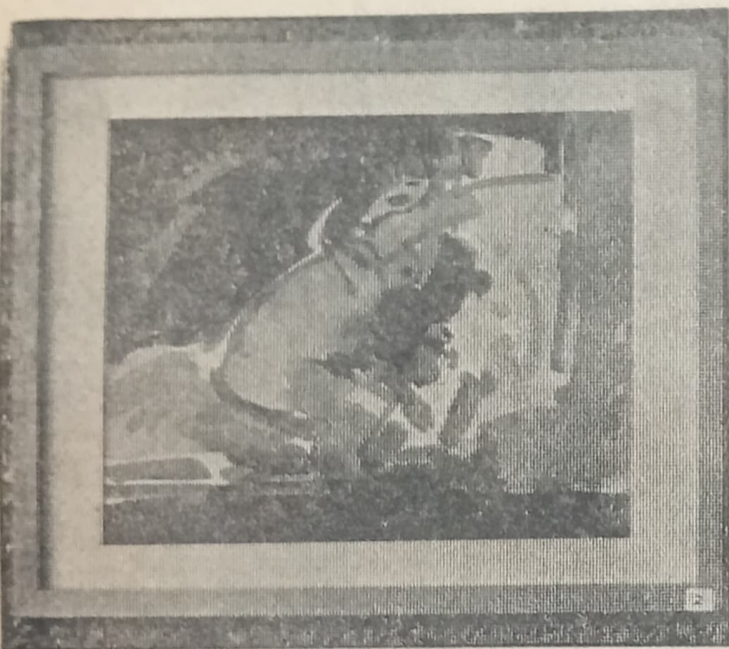
Werden Sie Mitglied der Derik-Baegert-Gesellschaft e. V., die das
Künstler-Atelier-Zentrum im Schloß Ringenberg errichtet

galerie
schloß ringenberg · bodo bratke
4231 ringenberg bei wesel/ndrrh.
telefon: ringenberg (02852) 4161
Holland-Autobahn: Ausfahrt Wesel-Bocholt-Hamminkeln

Vier Gelderse kunstenaars in Kloosteresch

Lindford zoekt synthese tussen alles wat leeft

ALMELO — Vier Gelderse kunstenaars tonen in september een deel van hun werk op een tentoonstelling in Galerie Klooster-Esch in de Westerstraat. Het werk heeft weinig gemeen of het zou moeten zijn, dat de natuur de bindende factor is. Niettemin is de manier waarop elk van de kunstenaars het thema heeft uitgewerkt volkomen van elkaar verschillend. En dat maakt het tot een interessante tentoonstelling, waarin elke beschouwer duidelijk met de een meer affiniteit zal hebben dan met de ander.

Zo verging het mij. Ik durf gerust te bekennen helemaal weg te zijn van de doeken van Victor Lindford. Die steelt de show. Al meteen bij het binnenkomen vonken zijn glasheldere, bijna lichtgevende natuurtaferelen op. Een onwezenlijke wereld, vol van verborgenheden. Maar wat mij trof was de geest van harmonie. Hij houdt zich bezig met het inwezen van de natuur. Opengewerkte bloemmotieven, sterke gaoeisels, die elkaar omarmen, tastende, omhoogreikende voelsprietten en heel fijne pluizen zijn het krachtig levende milieu waarin de mens is opgenomen. Niet als superieur wezen, maar als medeschepsel. Wel echter met een engelachtige statie.

De prachtige gemodelleerde witte lichamen zijn helemaal één met de weelde van natuur. Ze doen denken aan wezens van een andere planeet. Vaak is het hoofd gedekt door gelijkgekleurde bloemkelken, als een helm.

Daardoor lijken deze mensen op engelen en de plantenwereld is verheven tot een kosmische plantenwereld, waarin een volmaakte synthese is bereikt tussen al wat leeft.

En deze gezamenlijke veelvormige leefbroederschap lijkt te zijn begiftigd met een soort superbewustzijn. Dit geeft deze werken — althans voor mij — een bijna geestelijke waarde. Ze geven je een kick.

Het dichtst nabij de sfeer van Victor Lindford verkeert het werk van Elma Beks. Haar werken doen denken aan grafische cryptogrammen. Ze stellen dingen voor die eigenlijk niet kunnen, die het zijn en er toch weer niet op lijken. In krachtige meetkundige lijnen ontstaan hier visuele beelden van dingen die je net zo goed anders kunt bekijken. De bekende illusie van het gezichtsbedrog.

Alles wat bestaat heeft meerdere kanten. Het ligt maar aan de hoek van waaruit je het beziet. Daardoor heeft dit werk iets sterk relativerends. Wat kun je niet in zo'n welvend schaakbord zien. Van links naar rechts gaand zie je het bewegen, alsof het ademt. En in het schilderij „Viaducten" gebeuren dingen die zo onwezenlijk aandoen, dat je gebiologeerd blijft kijken.

In „Halverwege" zijn het stalen rails, die van een rode bol nader komen. Tussen de middelste kruipt een groot insect naar boven. Ook hier weer verhoudingen, die welbewust niet kloppen. Of die een dubbele bodem aantonen van een symbolenrijk beeld. Bij Elma Beks komt steeds de rode bol terug. Ook de ragfijne en puur naturalistisch geschilderde bloempjes zijn steeds opnieuw aanwezig. Verder is er in „Hierogamie" en „Industrie" sprake van een onmiskenbare geslachtssymboliek.

Maarten Beks schrijft een heel vel vol met een literaire tekst, van Goethe of Tolkien of anderen. Delen laat hij wit en die open plekken vult hij in met tekeningen, die ontleed kunnen worden in korte, dicht bij elkaar geplaatste streepjes, lijntjes, boogjes, visgraatjes. Een dicht netwerk ontstaat. Daaruit dringt zich een gevoelsindruk op, die meer of minder duidelijk is.

Rob Terwindt ten slotte is aanwezig met gouaches, tekeningen, grafiek. Opvallend zijn de primitief aandoende olieverschilderijen van de koning, die zijn laatste lied zingt en een uitgewerkt echtpaar. Het zijn, evenals de gouaches die mens en natuur verbinden en waarin de kleuren tamelijk dof zijn, louter figuratieve dingen. Opvallend is het veelvuldig terugkeren van het kroonmotief. Kennelijk is dat voor de kunstenaar een symbool.

Zijn etsen zijn abstracter. Daar zijn fragmenten van menselijke lichamen in verbinding gebracht met bijvoorbeeld een aan de voorkant geopend televisietoestel of een hoofdend van een ledikant of een kast. Deze etsen hebben iets caricaturaals.

Deze expositie is de hele maand, tot en met 1 oktober, geopend, dagelijks van 14 tot 17 uur en woensdag en zaterdag ook 's avonds van 19 tot 21 uur.

JOH. M. PAMELIER

kunst-ig-heden

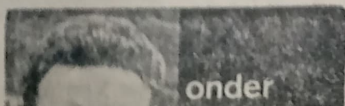
Schilderende magiër van Spankeren

„Mijn werk is een vorm van natuurmystiek. Ik schilder geen huizen of mensen met kleertjes aan. Eigenlijk ben ik zeer Victoriaans wat betreft de erotiek. Die is verborgen, hoewel hij wel degelijk aanwezig is. Ik heb geen zin om te kwetsen.”

„Als jongetje was ik dol op de geur van kelders. Ik vond mosgeur fijn. Ik hield van oude graven. Ik ben mij zeer bewust van een verleden. Van honderd miljoenen mensen, die vóór mij geleefd hebben. Ik voel mij verbonden met mijn voorvaderen, ook verre voorvaderen. Ze zijn in mij aanwezig. Dat voel ik in een woud, in een grot. Of als ik een fossiel betast. Er ontstaat dan intuïtief een contact met die mensen van toen. Ik krijg beelden. Zo heb ik intuïtief planten geschilderd, waarvan ik het bestaan niet kende. Totdat ik in Spanje ontdekte dat ze inderdaad bestonden.”

Zwarte broek, zwart overhemd, zwart baardje, fonkelende en tegelijk steeds jubelende ogen. Een bruisend mens. Geen tien tellen op dezelfde plaats te vinden. Onder

„Als jongetje was ik dol op de geur van kelders. Ik vond morgesur fijn. Ik hield van oude graven. Ik ben mij zeer bewust van een verleden. Van honderd miljoenen mensen, die vóór mij geleefd hebben. Ik voel mij verbonden met mijn voorvaderen, ook verre voorvaderen. Ze zijn in mij aanwezig. Dat voel ik in een woud, in een grot. Of als ik een fossiel betast. Er ontstaat dan intuïtief een contact met die mens van toen. Ik krijg beelden. Zo heb ik intuïtief planten geschilderd, waarvan ik het bestaan niet kende. Totdat ik in Spanje ontdekte dat ze inderdaad bestonden.”

Zwarte broek, zwart overhemd, zwart baardje, fonkelende en tegelijk steeds jubelende ogen. Een bruisend mens. Geen tien tellen op dezelfde plaats te vinden. Onderbreekt zichzelf vele malen. Lacht voortdurend. Is met twintig dingen tegelijk bezig. Maar als hij in zijn atelier schildert, met de stok, waaraan een bolle omwikkelde knop zit tegen het doek om zijn rechter pols op te steunen, dan is hij verdiept, geconcentreerd, onverstoorbaar. De beelden borrelen dan uit een diep onbewuste op, worden tot vorm voor een fantastisch geestesbeeld. En een uiterst vaardige kunstenaarshand penseelt ze neer en schept een wereld zo feeëriek en tegelijk zo woest als alleen een oerwereld in de donkerste diepten van het aardverleden geweest kan zijn.

Ik heb het over Victor Lindford, een Londenaar. Sedert elf jaar getrouwd met een Hollandse en wonend in een krakende boerderij in Spankeren bij Dieren. Negen schilderijen van zijn intrigerend oeuvre hangen in de maand september in galerie De Kloosteresch te Almelo. Alleen al de sfeer van die negen is de moeite waard om te gaan kijken. Want Victor Lindford is een bijzonder mens.

Een schilderende magiër, hoorde ik hem noemen door iemand die ik hem beter kent dan ik. Diezelfde persoon merkte op: hij schildert astrale beelden. Ik ben het er mee eens. Victor Lindford weekt ons los uit de werkelijkheid vol splitsingen en confronteert ons met een wereld van onbelemmerde groei, van onaards schone woekering, van grillige steenvormen, slakkenhuizen, planten met pluizen en mensen. Als Griekse Goden. Opbloeiend uit een veelkleurige vegetatie als één van de planten.

„Iemand in een museum in Jeruzalem zei van een van mijn schilderijen: ik heb het gevoel, dat jij planten veel belangrijker vindt dan mensen. Dat is niet zo. Ik vind planten de gelijke van mensen. Ik streef naar een wereldbeeld, waarin alle leven een eenheid is. Of het nu mineraal leven, plantaardig, dierlijk of menselijk leven is, het is eenheid. Het versmelt tot een totaliteit”.

Het verwondert niet, dat Victor Lindford zichzelf „Wereldfederalist” noemt. Ook hier groeit het haar eenheid. Op dezelfde dag waarop hij afstudeerde aan de Comberwell school of arts and craft „pakte ik een rugzakje in en stapte op de boot. Ik had 20 pond. Meer niet. Victor, wat doe je, dacht ik. Eerst naar Zweden. Daar hebben Minke en ik een paar maanden gewoond. Minke was mijn vrouw, een Hollandse, die ik in Engeland had ontmoet. Na Zweden zijn we naar Nederland gekomen”.

Toen hij 21 was — hij is nu 32 — schilderde hij over leven, dood, geboorte, groeiende dingen, contractproblemen. Een aktueel schilder toen, sociaal bewogen Ook bezig met de problemen van de dag. De „ban de bom-beweging” inspireerde hem, toen hij merkte dat de aanhangers daarvan ook stenen konden gooien. Zijn werk evolueerde. Het groeide uit tot de mystieke beelden van

onder
redactie
van
Joh.
Pameijer

nu. Niet als foetje, zoals hij zelf steeds zegt, maar gewoon intuïtief.

Hij sleept mij mee naar zijn atelier, dwars over de deel die volgepakt staat met grote tonnen met versgrondstoffen. Donker. Balken. Drempels. Dan ineens de intieme warmte van het atelier. Lage zitbanken met kussens. En vooral, onder twee witte neonbuisen, het nieuwe grote doek, waar hij mee bezig is.

Weer stuwende groeisels, fel levend, hun eigen weg gaand. En temidden daarvan rijst een menselijke gestalte op. Wit, een beetje spookachtig. En toch even reëel als de planten, de vreemd levende rotsen, de vlindermotieven.

In haastige, bijna gejaagde toelichting, zegt hij, op het doek wijzend met de stok: „Mannen stappen bij mij altijd ergens achter vandaan. Ze waren verborgen en duiken op”. De stok springt over naar het beeld van een grotopeening, als een mond die inzuigt. „Ik ben nu bezig met holten. Wat bevindt zich in die holten. Dat intrigeert mij erg. Het zal me niet verbazen als ik eens die holten binnen zal gaan en onder de grond verder ga zoeken”.

Hij denkt een vrouwenfiguur horizontaal in de hele oerwereldweelde te brengen. Waarom liggende? De brede lach. De jubelende ogen. Vreugde over de ontdekking. Hij ziet het zo. Zijn intuïtie toont hem de volmaakte menselijke gestalte, die ééngeworden met de wrikkende vegetatie niet beslist op vaste grond hoeft te staan. Hij zegt nu op zoek te zijn naar de horizon. Voor hem ook een verrassing.

„Ik droom erg goed. Ik kan erg goed onthouden wat ik droom. Ik kan me niet indenken dat mensen hun droom vergeten”. De geschilderde beelden noemt hij „daydreams”, dagdromen. Een bron van ideeën. Hij kookt voortdurend.

Anglicaans en Joods opgevoegd. Hebreuws geleerd. Dol op oude kerken. Haat moderne. Gek op mensen. Maar lastig voor Minke, zijn vrouw, als hij niet werkt. „Ik werk iedere dag. Als ik werk zeg ik geen woord. Ik hou van zelfdiscipline”. De schilderijen ontstaan als rijpe appelen. Observaties van astrale beelden.

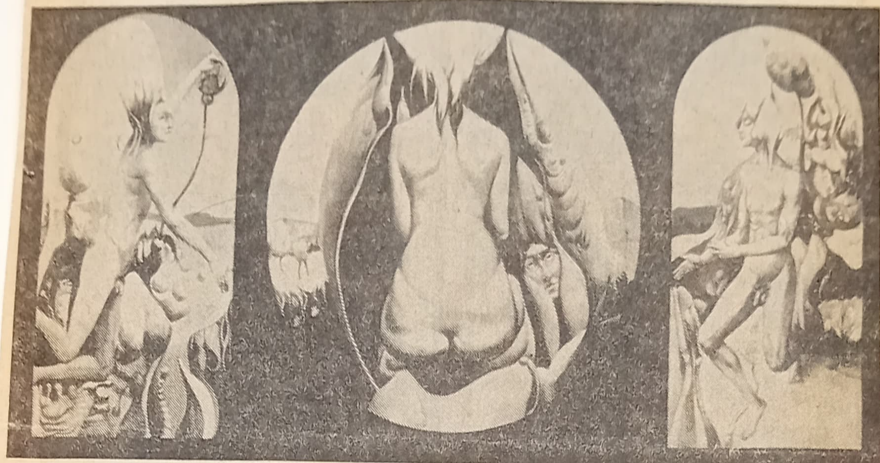
„Ik ben altijd bang de grote magiër te zijn. Alleen ondervind ik door die benaming een zekere bevestiging van wat ik maak. Want ik projecteer mijn subjectieve wereld naar buiten. En die wordt steeds reëler. En hij evolueert”.

Een man die gelooft in de onafhankelijkheid van de ziel van het lichaam, gelooft in de overdracht van gedachten in aanwezigheid van meer intelligente wezens in de kosmos. Die gelooft in een kosmische orde. Een man, die naar mijn bescheiden oordeel, geniale trekjes heeft.

MET BABS VAN ELSDINGEN
WEER IN GALERIE EIJLDERS

3-6-1971

Victor Linford: groei naar eigen esoterisch surrealisme

ZANDVOORT — Een expositie van Victor Linford uit Spankeren is altijd een fijn weerzien. Een paar jaar geleden viel hij op bij Felison in IJmuiden, vorig jaar bij Galerie Eijlders en nu dan weer. Een veel oudere relatie overigens, want in zijn rijtje exposities komt ook het Amsterdamse café Eijlders naar voren, het vertrekpunt van zoveel jonge kunstenaars in ons land. Dat weerzien is dan fijn, omdat Linford zo overduidelijk groeit naar een verdere verdieping van zijn intenties en naar een steeds gaver techniek.

Victor Linford als een nieuweling helemaal inleiden behoeft dus niet, maar tot goed begrip moet ik wel iets van zijn ontwikkeling schetsen, althans voor zover die zich vanaf Felison heeft afgetekend.

Destijds was Linford sterk gebonden aan de „Tolkien-mystiek“, lezers van het befaamde „In de band van de ring“ wel bekend. Hij illustreerde niet, maar putte wel uit de door Tolkien aangeboorde bron, een bron waaraan zich ook elfen laafden, hobbits, kabouters en die hele schare wezens, die niet alleen bij Tolkien leeft, maar die tot de mythologie van het Keltische Engeland behoort. Daarnaast waren er de beïnvloedingen van Linfords Russische joods-Engelse afkomst. Die sprak destijds niet zo overduidelijk uit de beeldvorming, maar was onderhuids toch aanwezig.

Linford heeft tot vandaag de dag de befaamde Gouw nog niet geheel verlaten; getuige sommige titels bij zijn werk, maar de vertaling is dan veel vrijer geworden. Bovendien heeft hij nu een veel persoonlijker terrein gevonden. Daarover straks meer.

Andere wereld

Qua beeldvorming is Victor Linford surrealist met een vaak esoterische inslag, een soort heidens-religieuze adem, die over de dingen strijkt en zowel mensen, vegetatie als rotsen begeestert tot een nieuw wereldbeeld, waarin de natuur als een nieuwe eenheid versmolten overkomt. Stenen groeien als vruchtvlies, bloemen worden kristallijn, mensen zijn er nauw mee verbonden, soms er werkelijk mee vergroeid. Ze komen voor als de stille heersers over een rijk, dat van veel vroeger, veel later of van een andere planeet is.

Eros en Thanatos

Het bepaalde punt, waar Linford nu zijn vorig werk overtreft, is een volgende „versmelting“. Hij schildert nu ook leven en dood, maar eveneens erotiek en dood naar een nieuwe eenheid toe, gehoorzamer aan de wetten van zijn eigen reeds eerder ontworpen stoffelijke wereldbeeld. In het stille groeien van rotsen, het even stille

verstenen van bloemkelken, tot nu toe rondom het leven gerangschikt, zijn nu ook dood en wedergeboorte begrepen geraakt.

Er hangt een serie van vijf kleine schilderijtjes, waarmee Linford mijn opmerkingen staft. Ze hebben leven, levitatie en dood tot onderwerp, met als centraal thema de eros, of liever: als vertrekpunt de eros, waarbinnen die drie genoemde begrippen zijn uitgebeeld op een zeldzaam verrijnde wijze, met een wonderlijk rijk palet, dat van aardedonker overgaat in stralend wit, maar dan via het complete spectrum. Het zijn juweeltjes, met het anima-thema van Jung als imaginaire achtergrond die van Victor Linford nog meer doen verwachten dan wat hij de laatste jaren al beloofde.

Hij is in dit werk als iets meer vrijgekomen van het „Jugendstilische“, dat in vorig werk sterker sprak. Wie die ontwikkeling wil volgen, vindt gelukkig ook nog enige oudere pentekeningen om dat te kunnen aflezen.

Portretten

Er is nog een nieuw element binnen het oeuvre getreden. Dat is een serie bijzonder knappe portretten, geheel binnen de eigen stijl en toch ook geheel beantwoordend aan de eisen, die men mag stellen aan de uiterlijke gelijkens en het erbijziden van de psyche van de geportretteerde. Deze portretten zijn veel meer dan „vakwerk“.

Gave keramiek

De keramiek van de Zandvoortse keramiste (voorheen pottenbakster) Babs van Elsdingen, begint zo langzamerhand een deel van de inventaris van Galerie Eijlders te worden. Gelukkig overigens voor de bezoekers, want Babs groeit verrassend. Moelijk echter voor de recensent, die graag iets nieuws vertelt, omdat hij ook gewoon „krantenman“ is.

Er is wel nieuws, maar omdat de groei geleidelijk gaat, kan ik hier alleen maar spreken over „verdieping“ van het inzicht of verder kijken in een toekomst, waarin het werk allengs een magischer „gezicht“ zal gaan krijgen. Dat zit er namelijk in.

Was Babs van Elsdingen haar potten- en kandelaars-periode al snel voorbij, ook de gekke-beesten-tijd behoort nu definitief tot het verleden. Er verschijnen nog wel wentjes, maar die zijn van een heel andere orde. De foto hierbij laat er een zien

Triptiek van Victor Linford. De nuancering van wit tot zwart op de foto laat al zien, hoe rijk zijn coloriet is geworden sinds zijn expositie van enige jaren terug in Felison.

„Zonnegod“: een god, waarin ook wel een beetje „gehoorde demonie“ zit, of, als men het anders wil zien, een lunaire inslag in de kop als antwoord op de stralende koperen zon in het centrum van het lichaam.

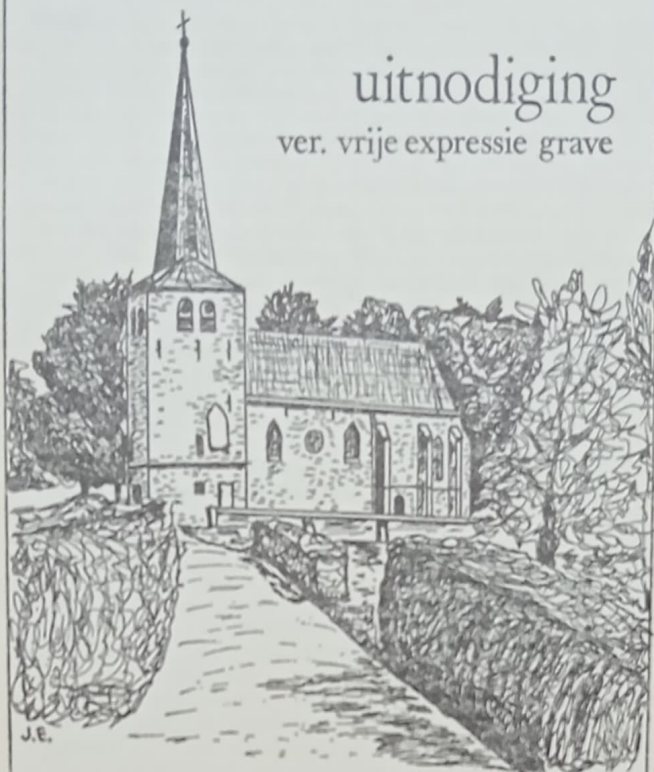
Welnu, zoals deze plastiek zijn er meer, heel vakkundig uitgevoerd, gebakken in tamelijk hoog vuur, sober van goed gekozen kleur en knap van vormgeving.

Wie meer wil weten moet echt zelf gaan zien en zal dan tot zijn verrassing bij Babs van Elsdingen ook een Halfing à la Tolkien tegenkomen, maar dat is dan omdat ze al eerder met Victor Linford samen heeft geëxposeerd en zijn werk heeft leren bewonderen.

HEIN STEEHOUSER.

uitnodiging
ver. vrije expressie grave

voor een bezoek aan de tentoonstelling in
het oude kerkje te velp bij grave.

Vereniging Vrije Expressie Grave
nodigt U uit tot het bijwonen van
de laatste tentoonstelling van dit
seizoen op

zaterdag 14 oktober en
zondag 15 oktober 1972

in het kerkje te Velp.

Opening vrijdag 13 okt. 's avonds
8 uur, door het poppentheater
„Dierenlantijn”, Jos Spanbroek en
Riet Reinders.

Victor Linford
schilderijen
Peter van de Locht
objekten en prenten

Het kerkje is geopend
van 11.00 tot 17.00 uur.

Kunstjournaal

Kort exposerende buitenlanders

In het oude - zeer zorgvuldig gerestaureerde - kerkje in Velp bij Grave worden regelmatig weekend-exposities georganiseerd. De ene keer slaagt dat beter dan de andere. Zodat er soms zwakke exposanten verschijnen en de andere keer heel goede. Voor het bezoekersaantal maakt dat echter weinig verschil, want goed of minder goed, er komen per weekend altijd wel zo'n zeven à achthonderd mensen kijken. En dat zijn aantallen om je vingers bij af te likken.

Dit aantal zal dit weekend - vandaag en morgen dus - wel weer gehaald worden, want deze korte keer is er knap werk te zien, van Victor Linford en Peter van de Locht.

Linford is nog steeds zo Engels als een Engelsman die jaren in Nederland woont maar kan zijn. Een schilder die op kantooruren werkt, maar ook moeiteloos zal uitspatten binnen die tijd, wanneer hij daartoe lust voelt, en dat gebeurt nogal eens. Er is een tijd geweest dat zijn schilderijen ontstonden op basis van de "ban die Tolkien om hem geslagen had" met zijn boek "The Lord of The Rings". De landschappen van Linford waren evenzovele interpretaties van Lothlorien, Gondor, Mordor, De Gouw enzovoorts. De figuren die hij schilderde - of tekende, want ook dat doet hij veel - heetten Tom Bombadil, Frodo, Gandalf.

Zo is het nu niet meer. Hij heeft zich losgemaakt van "De Ban Van de Ring", maar hij werkt nog wel steeds op de basis die hij ook toen in zijn werk legde. Zo weinig manifest echter als Tolkien in zijn boeken omsprong met erotiek, zo opvallend is die in het werk van Linford wel aanwezig. Zowel in zijn oudere als nieuw schilderijen. Het is het soort erotiek, dat je niet alleen ziet aan de "menselijke" figuren als aan de fauna. Linfords fauna is fictief. Zijn bloemen en planten bestaan niet, doch zijn allemaal zeer vleselijk en vleesetend.

Hij is een ragfijne schilder, die zijn verf zelf maakt en zijn schilderijen niet vernist, „omdat ze daar op den duur alleen maar van lijden". Er zijn lieden die hem onder willen brengen bij de magisch realisten en in een aantal gevallen kun je dat ook straffeloos doen, maar er zijn evenveel momenten, dat je hem beter niet onder kunt brengen bij een groep, doch laten bestaan als een nogal uniek exemplaar met een sterk uitgelijnde fantasie.

Anders liggen de zaken met de expositant Peter van de Locht. Is Linford een zeer Engelse Brit, Van de Locht is een niet germaanse Duitser. Hij heeft iets universeels, hij beeldhouwt, schildert, tekent en heeft een goede naam als speler van "free music" - een uitloper van de „free jazz". Er hangt grafisch werk van hem in Velp en er staan twee grote uitgebalanceerde objecten: een pyramide van zeildoek opgehangen in een staketsel van hout en een ruitvormig object - eveneens van zeildoek - in stalen steiger materiaal. Het zeildoek is gevuld, maar niet tot barstens toe, zodat het doek — aan elkaar gezet in een strak patroon van gekleurde banen — hier en daar plooit. Het werk - zowel van Linford als van Van de Locht - dient niet teveel verklaring te krijgen. Men moet het maar gaan zien. Dat kan vandaag

en morgen (zaterdag en zondag 14 en 15 oktober) van 11.00 tot 17.00 uur.

URIAS NOOTEBOOM

Tentoonstelling Vrije Expressie

Laatste van 't seizoen

Opening vrijdag 13 oktober 's avonds 8 uur, zaterdag 14 en zondag 15 oktober uur met poppentheater „Dierenlantjijn" door J. Spanbroek en P. Reinders
Zaterdag 14 en zondag 15 oktober.

Victor Linford exposeert zijn schilderstukken

Peter van de Locht exposeert met objecten en prenten

De laatste tentoonstelling van het seizoen door de Groep „Vrije Expressie" zal blijken een hoogst belangrijke te zijn. Victor Linford, geboren te Londen, genoot zijn opleiding o.m. op de bekende Camberwell School of Arts and Crafts te Londen, en hij mag beschouwd worden als een bijzonder begaafd en origineel schilder.

Zijn stukken zijn sprakelend zeldzaam van kleur en daarom alléén al zéér apart.

De eerste indruk van zijn schilderijen wijst ergens in de richting van Goya, maar bij nadere bestudering blijkt, dat Linford geen sombere ontwerpen kiest, zoals deze beroemde spaanse meester.

Al zijn ontwerpen zijn vegetatief. Hij schildert planten, mensen en grotten uit één bepaald perspectief. Planten, mensen en grotten laat hij in de meest fantastische kleuren-combinaties „groeien" en hoe meer men naar de vormen, de strengen, de knoppen en de uitbottende bloemen kijkt, hoe méér men geboeid wordt door de volkomen gaven composities, die op het doek gebracht werden. Het is allemaal zéér apart en erg mooi en als men verzuimt deze schilderstukken te gaan zien, heeft men een unieke kans gemist om zijn kunstzinnigheid te bekijken.

Van een heel ander genre zijn de werken van de beeldhouwer Peter van de Locht, die men als een hoogst modern beeldhouwer mag beschouwen. Hij genoot zijn opleiding bij de bekende W. Kuhn en op de Werkkustscholen te Krefeld en Wuppertal.

Bekende exposities van hem werden gehouden op de Keukenhof in 1970 en te Wuppertal in 1969.

Hij exposeert in het Velpse Kerkje met twee grote werken „Crusob", tentstof, ijzer en touw (uit: het hospitaal Gods) en „het doel is het wit van mijn vinger" (het hospitaal Gods).

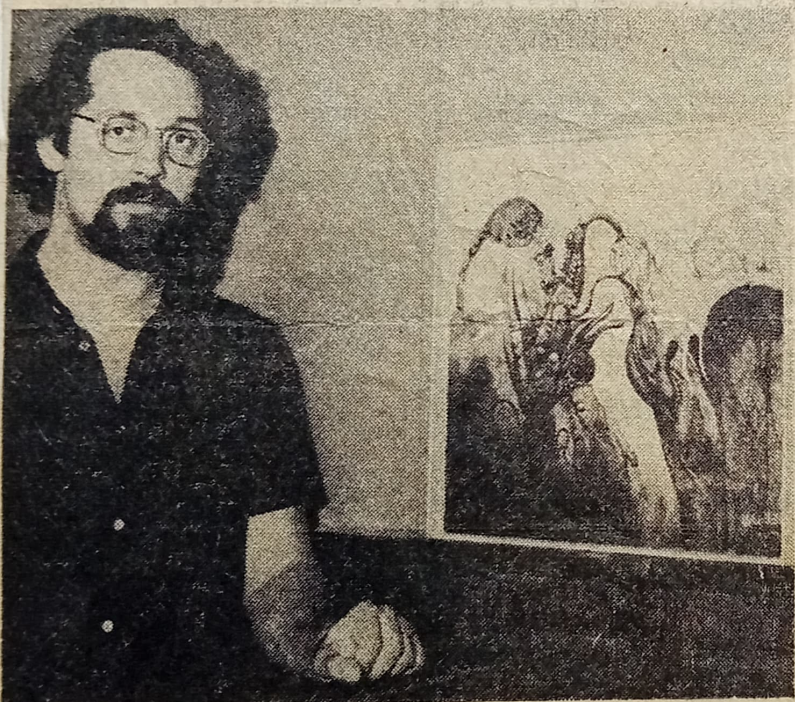
Verder worden een groot aantal tekeningen van deze beeldhouwer tentoongesteld.

Het is allemaal mogelijk wel wat apart, maar toch echt het bezichtigen alleszins waard.

LA VIE CULTURELLE

* * et artistique

PEINTURE OU MESSAGE AVEC VICTOR LINFORD

Victor Linford devant l'une de ses œuvres.

(Ph. « La Voix du Nord »).

Depuis jeudi dernier, une exposition de peinture est ouverte au 52, Grand-Place, à « La Buvette ». Pourquoi le propriétaire de ces lieux a-t-il prêté ses locaux aux peintres ? « Dans le but, nous a-t-il déclaré, de permettre à tous ceux qui hésitent parfois à pénétrer dans les galeries officielles de prendre contact néanmoins avec l'art et les artistes, de se promener simplement devant les œuvres exposées et de pénétrer ainsi de façon démocratique dans un domaine où, peu à peu, ils apprendront à se sensibiliser à la peinture contemporaine ? Ce qui n'empêche pas que cette « galerie » nouveau style accueillera avec plaisir tous ceux qui, déjà, ont sur l'art des notions bien précises ».

Pour la « première », c'est un peintre anglais, résidant actuellement en Hollande, qui a accroché aux cimaises une vingtaine de toiles. Victor Linford a

ner un message d'espérance. Et il est certain que s'il déroute quelque peu au départ, si l'étrangeté et le tourment du tiers inférieur de ses tableaux sont parfois malaisés à supporter, il sait quand même atténuer tout ce que l'on pourrait en regretter d'excessif par le sourire (il n'est pas d'autre comparaison qui vienne à l'esprit) de la luminosité de ses ciels.

Le visiteur sera peut-être séduit ou irrité, attentif ou perplexe. Il ne sera certainement pas indifférent. Rien que pour cela, Victor Linford aura ainsi gagné le pari qu'il a voulu sans doute faire avec lui-même et la peinture : démontrer que chaque expression, quand elle découle d'un besoin de sincérité, attire inévitablement le cœur et l'esprit de qui sait regarder avec des yeux neufs et sans préjugés.

A. PICHON

32 ans ; il a fait ses études artistiques à Londres dans plusieurs écoles. Il est passé maître dans l'art du dessin et pendant de longues années, s'est efforcé de travailler l'académisme, « seule base possible, dit-il, pour qui veut vraiment exprimer ensuite sa personnalité ».

Cette personnalité, il l'a maintenant libérée et si ses études de jeunesse transparaissent encore, c'est dans la sûreté du trait, l'équilibre des formes et une maîtrise de la couleur.

Par contre, c'est plus une idée philosophique, un certain mysticisme (qui fait penser parfois à Jérôme Bosch, mais en plus serein) qu'il s'efforce de présenter et de concrétiser par des compositions à mi-chemin entre le figuratif et l'abstrait.

La femme est au centre de toutes ses créations ; mais la femme non pas dans son aspect purement charnel, largement représenté cependant, mais surtout comme symbole de l'éternité. Les formes étranges et tourmentées d'où elle semble surgir, représente toute la matérialité du monde avec ses obscurités, son chaos que peu à peu la féminité sublimise et entraîne vers les clartés lumineuses du ciel où tout est calme et pureté.

Victor Linford est un peintre de l'irréel, mais il se défend d'être surréaliste. C'est là une notion qui lui est toute personnelle, comme son talent d'ailleurs, et s'il crée un monde de phantasmes, c'est parce qu'il veut aussi, par la peinture, don-

ROMI GOLDMUNTZ CENTRUM
NERVIERSSTRAAT 12
ANTWERPEN
STELT TEN TOON
VICTOR LINFORD
VAN 2 NOVEMBER
TOT 1 DECEMBER 1972

DE GALERIJ VAN HET
ROMI GOLDMUNTZ CENTRUM
HEEFT HET GENDOEGEN U UIT
TE NODIGEN VOOR DE OPENING
VAN DE TENTOONSTELLING VAN
DE JOODS-ENGELSE, IN NEDERLAND
WONENDE SCHILDER

Victor Linford

DE OPENING ZAL
PLAATS VINDEN OP
DONDERDAG 2 NOV.
TE 20.30 UUR

DE WERKEN VAN DE
KUNSTENAAR WORDEN
VOORGESTELD DOOR
VICTOR LINFORD

GEOPEND:
ALLE DAGEN VAN 14-18 UUR
VRIJDAG EN ZATERDAG GESLOTEN

Het Volk
nov. 1972.

**V. LINTFORD IN
GOLDMUNTZCENTRUM**

Dat het surrealisme telkens weer nieuwe gedahten aantrekt wordt nogmaals bewezen door de tentoonstelling welke Victor Linford tot 1 december in het Romi Goldmuntz-centrum, Nerviersstraat 12, houdt.

Linford is een kunstenaar van Engelse origine die evenwel reeds gedurende een 10-tal jaren te Amsterdam woonachtig is. Voor hem is tekenen en schilderen een wereld van een fantasmagorie openen. Hij schenkt aan bloemen, gewas en mens een nieuwe geestelijke dimensie, en zo schept hij in feite een feerrieke wereld. Gelukkig beschikt deze exposant over 'n voldoende ontwikkelde techniek, want het genre dat hij beoefent strandt onmiddellijk bij een tekort aan beeldend vermogen.

De wijze waarop Victor Linford schildert moet het grote publiek wel fascineren, omdat het tegenover iets vreemds en aparts staat, en al gaat de symboliek voor de onwetende verloren er blijft toch altijd de knapseschilderde verbeelding over om er door geboeid te worden.

Le Matin

25 nov. 1972.

Belgie

Centre Romi Goldmuntz

VICTOR LINTFORD

Il y a du minutiste chez Victor Linford, tant il accorde d'intérêt au moindre détail et entend le rendre avec un réalisme total qui n'est égalé que par sa minutie de travail.

Mais cette minutie pointilleuse n'a cependant pas bridé l'imagination de Victor Linford. L'imagination et le détail qu'il manie avec maîtrise de donner à ses toiles, une envolée remarquable.

Son imagination, elle, a donné à ses sujets une touche où le lyrisme le dispute à la fantaisie. Il y a de l'Arcimboldo dans certaines de ses œuvres.

Léissant libre cours à son imagination, Victor Linford, nous présente certaines toiles abstraites de fort bonne venue.

Une exposition à voir, car elle révèle, un talent en pleine gestation. G.M.

De Nieuwe GAZET
15 nov. 1972.

Victor Linford

In het Romi Goldmuntz Centrum, Nerviersstraat 12 te Antwerpen, stelt tot 1 december de Joods-Engelse, in Nederland werkende Victor Linford tentoon.

De Engels-Nederlandse combinatie lijkt ons een veel betekende toevalligheid: artistiek kan Linford in beide culturen aarden. De plantaardige ornamentiek van de modern-style en herinneringen aan een magisch realisme scheppen voor Victor Linford een geschikt klimaat voor de ontplooiing van zijn eigen inzichten. Vegetale vormen, waaruit veelal een vrouwengestalte opbloeit, dragen de compositie; technisch heeft Linford geopteerd voor een lineaire uitwerking, die de kleur tot invullende faktor herleidt.

Linforde fantazie om groei

De Standaard.
25-26 nov. 1972.

(Van onze medewerker)
Antwerpen — Victor Linford (1949) heeft gemengd bloed in zijn aderen. Van zijn vader erfde hij een Engels deel, van zijn moeder het Joods-Russische en de lust om zelf verder te reizen. Na zijn opleiding aan de Camberwell School of Arts and Crafts trok hij naar Zweden. Op terugtocht bleef hij in Nederland steken, waar hij sinds 1961 woont en waarvan hij de taal en de mentaliteit al een aardig stukje onder de knie heeft.

De wereld waar zijn interesse naar uitgaat en die de bodem vormt waaruit de bron van zijn inspiratie opborrelt, is even gemengd: Joodse mystiek uit de Kabbala en sprookjesfeer uit de fantastische wereld van Tolkiens (In de ban van de Ring». Verder koestert hij o.m. bewondering voor Oscar Wilde, Audrey Beardsley en de Jugendstil.

In de smeltkroes van zijn verbeelding ontstaan daaruit fantastische taferelen waarin de gebogen, slingerende lijnen en weke vorm de suggestie van een wereld in een voortdurend groeiproces voorhouden. Door een bepaald fris, levendig en haast feeëriek kleurgebruik lijken zijn schilderijen op het eerste gezicht op een soort onderzeese visioenen. Linford houdt trouwens van onderwatersport in de Middellandse Zee, maar beweert dat er geen directe relatie bestaat tussen deze liefhebberij en zijn schilderkunst.

Vroeger was hij een politiek geëngageerde kunstenaar en sympatizeerde hij met bandebom-akties en dergelijke. Nu ligt zijn engagement meer in het louter esthetische-schilderkunstige en «mystieke» vlak. In zijn fantastische schilderijen en tekeningen staat de groei-gedachte centraal. In de veelvuldig voorkomende vrouwelijke vormen ziet hij minder erotische signalen dan symbolen van eeuwige groei en levensvernieuwing.

De vrouw is de waarborg voor de voortzetting van het leven en wordt daardoor het zinnebeeld van een eeuwigheidsgedachte.

Voor wie minder fantastisch-minded is, levert Linford een bewijs van zijn talent in twee portretten (hij zelf en zijn vrouw) die met een fotografische zin voor realisme zijn geschilderd. Alleen het typisch irreeël kleurgebruik verraadt ook hier een andere psychologische instelling. th. M.

(Romi Goldmuntzcentrum, tot 1 dec.)

GEMEENTE ARNHEM

Aan de Heer V.Linford

Kappersweg 12

Spankeren

Nr.: 16091
c.r.s.j.

Bijl.:

Arnhem, 31 maart 1971

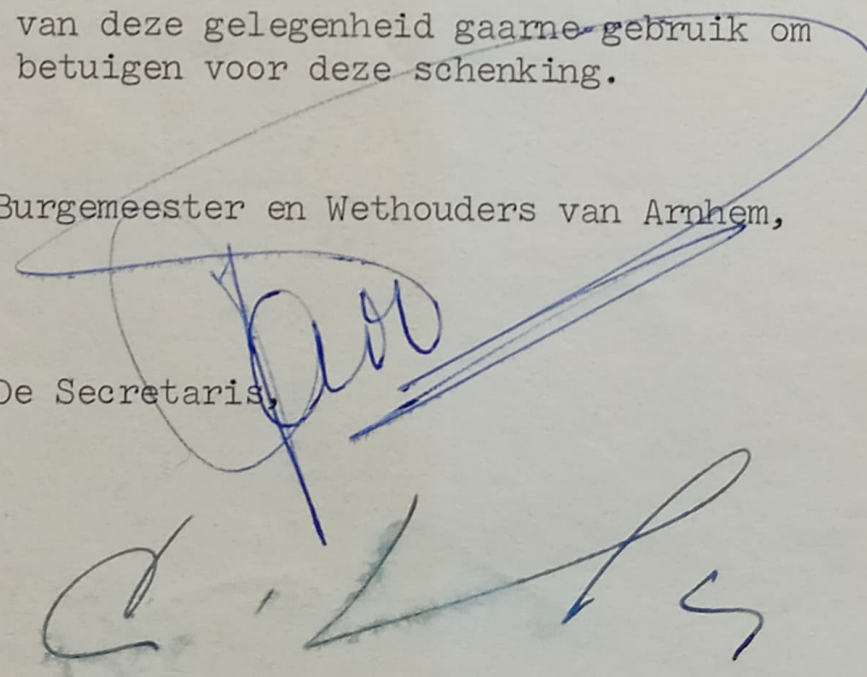
Onderwerp: Schenking.

Hierdoor berichten wij U, dat de Gemeenteraad in zijn vergadering van 8 maart 1971 heeft besloten, de door U ten geschenke aangeboden, door U zelf vervaardigde, in offsetdruk uitgevoerde tekeningen met erkenbaarheid te aanvaarden ten behoeve van het Gemeentemuseum.

Wij maken van deze gelegenheid gaarne gebruik om U onze dank te betuigen voor deze schenking.

Burgemeester en Wethouders van Arnhem,

De Secretaris,

*We take much pleasure in inviting
you to an art exhibition
by the painter VICTOR LINFORD who
himself will be present on this occasion.
The exhibition will take place
on Saturday 23rd of December 1972,
at the home of Mrs. and Mr. Solontz
Froid sf. no. 14 Har-Hacarmel, Haifa
from 17.00 to 22.00.*

בתום התערוכה תערך הגרלה
של אחת מיצירות האמן.

הנכם מוזמנים לתערוכה
של הצייר ויקטור לינפורד
אשר תערך בנוכחותו,
ביום שבת ה' - 23. 12. 72
בביתה של משפחת סולונץ,
רח' פרויד 14, חיפה, הריהכרמל.
בין השעות 17.00 - 22.00

Victor Lindford in Spankeren maakt rotaprints voor velen opdat ze later iets anders kopen

Een onlangs verschenen bibliofiele uitgave waarin een aantal prenten prijken van de in Spankeren wonende kunstschilder Victor Lindford, vormt de aanleiding voor de prent van deze maand. In dit boek zijn een aantal „rotaprints” verzameld die een overzicht geven van zijn werk, uit diverse periodes.

Na oorspronkelijk een opleiding aan de Camberwellschool of Arts and Crafts in Engeland te hebben gevolgd, met als bekende leermeester Robert Medley, ontstond er bij Victor Lindford een voorliefde voor de Jugendstil en een hang naar het verleden, het stoffige en het extravagante. In 1961 besloot hij om een reis door Europa te gaan ondernemen om andere indrukken te gaan opdoen. Al enige jaren woont hij nu in een oud Saksisch boerderijtje in de weilanden bij Spankeren. Zijn Hollands met een licht accent, zijn grote gastvrijheid en een levensstijl van de met volle teugen genietende bon-vivant typeren hem, naast zijn werk als beeldende kunstenaar. Hij voelt zich hier thuis. Van de deel van zijn boerderij heeft hij een gedeelte afgesloten en als atelier ingericht. Hier praat hij onder het genot van een goed glas Franse cognac over zijn werk en over het mapje met vijf rotaprints dat hij speciaal in UIT te koop aanbiedt.

Onder 't oog van groot aantal mensen

Het eerste wat ik hem vraag is of hij er niet bang voor is dat het hem, net als destijds Aadje Veldhoen, zal opbreken om deze goedkope prenten aan te bieden. Hij zegt: „Zeker niet, ik ben niet van plan om eeuwig prentjes te gaan maken. Het is een poging om je werk onder het oog van een groot aantal mensen te brengen zodat ze er inzicht in krijgen en misschien later, als ze er de mogelijkheden voor hebben, een originele prent willen kopen. Het is voor mij ook ontzettend moeilijk om precies te vertellen waar ik me in mijn werk mee bezig houd. Je moet dan iets omzetten in taal en daarbij gaat altijd iets verloren. Het is een wereld van vegetatieve vormen die ik oproep en oorspronkelijk waren het vormen zonder environment. De laatste tijd duik ik de ruimte in en ontstaat er een milieu en tussen alle details daarvan bestaat een samenhang. Ik zou mijn vormen eigenlijk wel op deze wereld willen projecteren. Een vreemde ervaring deed ik vorig jaar in Spanje op, toen ik daar planten ontmoette waarvan ik het bestaan nooit vermoed had, maar die wel in mijn schilderijen voorkwamen. Aan de hand hiervan ben ik van plan om om naar aanleiding van een aantal cacteeën een serie tekeningen te gaan maken.”

Verborgen erotiek

Als ik Victor er op wijst dat er toch zeker ook een verborgen erotiek aan zijn werk ten grondslag ligt zegt hij: „Ja, en als ik me dat soms ineens bewust word schrik ik er gewoon van. Toch vind ik het prettig al zou ik niet goed kunnen verklaren waarom. Ik vind toch alles buiten mijn werk erg moeilijk. Je zou het zo kunnen stellen, mijn integriteit is mijn werk en verder ben ik niet veel waard.”

Ik dacht dat het met deze laatste uitspraak nog wel meeviel als ik naar de prijs kijk waarvoor hij een mapje met vijf rotaprints, die in een oplaag van 85 gedrukt zijn, aanbiedt voor de prijs van f 25,-. De prenten zijn alle op gelijk formaat afgedrukt en kunnen gemakkelijk als serie worden opgehangen. Ze zijn gesigneerd en hebben een afmeting van 22 bij 28 cm en kunnen in uw bezit komen door het bedrag over te maken op giro no. 1626000 (t.n.v. UIT).

J. van Krieken

Rotaprint van Victor Lindford.

Victor Lindford.

